A JAZZ GYŐRI 40 ÉVE
REPEDÉSEK 2
1976-2016
valami jazz Győrött

A JAZZ GYŐRI 40 ÉVE

1976-2016

kronologikus áttekintő

kb. 1970 – 1976 szórványos jazzkoncertek
(Petőfi Sándor Ifjúsági Ház)

1976-1978 (az első) Győri Jazzklub
(Petőfi Sándor Ifjúsági Ház)

1977 (az első) Győri Jazznapok
(Petőfi Sándor Ifjúsági Ház & KTMF Főiskola)

1978 Jazz Majális
(Petőfi Sándor Ifjúsági Ház & KTMF Főiskola)

1979 szórványos jazzkoncertek
(Petőfi Sándor Ifjúsági Ház)

1979 megjelenik a Jazz Studium
(eme első számot később nulladikra kereszteltük, mert 4 évre megszakadt a folyamat)

1980 (az első) Tanítóképző (Spitball) Jazzklub
(Tanítóképző Főiskola, majd a betiltás után
Spartacus Csónakház és Petőfi Sándor Városi Művelődési Központ)

1981-1983 Győri Jazzklub
(Petőfi Sándor Városi Művelődési Központ)

1982-1983
Győri Nemzetközi Jazzkoncert-sorozat
(Petőfi Sándor Városi Művelődési Központ)

1982-1990 Jazz Studium folyóirat
(1982-83-ban a Petőfi Sándor Városi Művelődési Központ módszertani kiadványaként, majd szamizdatként, félszamizdat állapotban)

1984 a klubot leállítják, szórványos koncertek
(Petőfi Sándor Városi Művelődési Központ & KTMF Főiskola)

1985 Győri Jazzklub
(igazgatóváltás a Petőfi Sándor Városi Művelődési Központban, a klub ősszel rövid időre megint működik)

1986 szórványos jazzkoncertek
(Petőfi Sándor Városi Művelődési Központ)

1987-88 nemzetközi jazzkoncertek
(Petőfi Sándor Városi Művelődési Központ)

1987-1990 TK Jazzklub
(Tanítóképző Főiskola)

1988-89 Jazzkávéház
(Petőfi Sándor Városi Művelődési Központ)

1989-1995 Adyton lemezekés és CD-k
(civil szervezetként)

1991-2007 Vasutas Jazzklub
(VOKE Arany János Művelődési Ház)

1991-2009 Mediawave Fesztivál jazzprogramjai
(civil szervezetként)

1999-2008 Rómer ház
(Rómer Ház közalapítvány)

2000-2012 GyőrFree Egyesület
(ciuvil szervezetként)

2000-2016 Dresch Mihály honlap
(civil kezdeményezésként)

2003-2016 Mediawave jazzfilm archívum
(civil szervezetként)

2006-2012 Blues van online magazin
(civil kezdeményezés)

2007-2016 Dániel Balázs & Boogiefeszt megjelenése
(muzsikus kezdeményezés)

2010-2016 szórványos jazzkoncertek
(Vasutas és egyéb klubbok)

2011-2012 „Kallódó töredékek” underground CD sorozat
(civil kezdeményezésként)

Tisztelt Olvasó!

Az emlékkiadványok jellegzetes hibája, hogy elvesznek a részletekben, adatokban, valamint süt belőlük az öndicséret, a saját nagyszerűség hite. Utóbbi talán nem is feltétlen hiba, mert akinek van mit összefoglalnia, az valószínűleg tett is valamit, azaz bátran lehet büszke tevékenységére, mert az értéket hordoz. Amit illik/szerencsés önmagának rendszereznie, mert az utókor ezt sokkal nehezebben és hiányosabban tudná csak később megtenni. Ellenben ebben a szerencsésebb esetben az utókor kutatója majd elbíbelődhet a búza és az ocsú szétválogatásán és létrehozhat belőle, lefosztva róla az „önfényezés" rétegét, egy realistább összképet. Legalább van hozzá egy összeszedett, összefoglalt adathalma, nem pedig száz helyről kell összekapargatnia azt.

Továbbá hibafaktor, hogy a feltételezhetően nagyszerű és figyelemre méltó tevékenységek sora nincs az adott korba, helyi, országos vagy akár nemzetközi közegbe illesztve, hanem csak önmaga tevékenységére koncentrál. A hosszú időszakot átívelő tevékenységeknél azért probléma ez, mert az olvasó, aki nem élte át az eseményeket, esetleg a kort sem, sok mindent nem fog megérteni a leírtakból/felsoroltakból. Sok esetben épp azt a nagyszerű tevékenységet, amiért a kiadvány íródott. Ami a lóval való szántás idején még különleges volt, a traktorok időszakában már akár teljesen érthetetlen tevékenységnek számít a jelenkor olvasójának.

No, ennyi bevezetés után azt nem tudom ígérni, hogy 40 év győri jazztörténéseit összefoglaló kiadványunk nem fog adatsorokat tartalmazni, mert korunk embere alapvetően teljesítmény alapon méri a jelent és a múltat is. Ez ad neki fogódzót a megértéshez. De a száraz tények közt, a kronologikus, időrendbe szedett adatokban való elveszést rövidebb-hosszabb megjegyzésekkel, fotókkal próbáljuk megakadályozni. Hasonlóan az időszakosan, mondhatni hullámokban nyilvánosságra kerülő, különböző szereplők által megjelentetett kiadványok – újság, kazetta melléklet, lemez, CD – terjedelmes listája esetében is. Kikerülhetetlen ez a száraz „önfényezés", mert ezen jelentős számú produktumok mutatják fel azt, hogy miként lépett túl időnként a győri jazztevékenység a város határain, és lett országos és akár nemzetközi jelentőségű, együttműködésű. Utóbbi esetekben esetekben már nem csak győriek alakították az eseményeket, CD kiadásokat, de azok központja Győr városában székelt. Fontos ezt kimondani, lerögzíteni, mert nagyon ritka dolog az a magyar kultúrtörténetben, amikor valamilyen tevékenységnek nem Budapest volt a központja, irányítója! Bátran kimondható, hogy a jazz műfajában Győr - több időszakban is - központi szerepet játszott.

Azt is fontos kimondani, hogy a Győr városában történt jazzesemények, kiadványok, szervezkedések nagyon nagy többségben civil, öntevékeny közösségi munka eredményeként jöttek létre, és sosem gazdasági vállalkozásaként, általában a városi hivatalosságok nem támogatása, rosszallása, vagy akár akadályozása mellett. Ez persze a szocializmus időszakában erőt, kitartást és makacsságot adott a mozgalom egyes szereplőinek, majd sajnos később a rendszerváltás után is. A hivatalos hozzáállás jelentősen nem változott. A jazzhez való hivatalos hozzáállásban nem történt még meg a rendszerváltás.

E kiadvány különböző pontjain megemlítjük a korai győri jazzközösség tagjait - több fennmaradt klublista alapján - és az adott kor klubvezetőit, kulcsfiguráit. Azonban a későbbiekből nem tűnik ki egyértelműen, de három személyiség, jazzfan – részben párhuzamos – összefogó, szervező és archivizáló tevékenysége hatja át az elmúlt 40 év győri jazztörténelmét. Ezért itt szükségeltetik kiemelni őket.

A csendes és visszafogott **Horváth Csaba** lépett be a legkésőbb a képbe. A 2000-es évek elejétől vált egyre fontosabbá máig tartó archivizáló tevékenysége, amellyel módszeresen feldolgozta a győri és országos jazztörténéseket. Archív hangfelvételeket mentett meg és adott ki (Kallódó töredékek). Ő szerkeszti Dresch Mihály nem hivatalos honlapját…

Fülöp Péter 1987-től, a második és harmadik tíz év meghatározó, összefogó személyisége (TK Jazzklub, Vasutas Jazzklub, GyőrFree), szervezőként, kazetta és CD kiadóként, gondolkodóként, alakítóként…

És szerény személyem, **Hartyándi Jenő**, aki a kezdetektől teszi a dolgát – első győri jazzklub, legendás Győri Nemzetközi Jazzkoncert-sorozat, Jazz Studium szerkesztő, Adyton lemezkiadás, a Rómer ház és a Mediawave Fesztivál jazzprogramjai, EJN – az Europe Jazz Network. Teszem, amit kell, amit az adott kor megenged. Mostanság pl. koordinálom a 40 éves adatgyűjtést és magam is dolgozom fel az általam átélt és alakított legkorábbi rétegeket…

Fontos megemlíteni, hogy az utolsó 15 év Mediawave-es és Rómer házas jazzprogramjainak kialakításában – különböző időszakokban - négy kolléga működött közre. A 2000-es évek elejétől a győri születésű **Nagy Ildikó „Bigi"**, aki filmes érdeklődésű diákként kezdte, majd a zenei területen az Europe Jazz Network szervezetben alelnökségig vitte színeinkben, míg New Yorkba nem távozott Chris Potter világhírű szaxofonos feleségeként. Ma is ott élnek és pár éve a New York-i Magyar Ház igazgatója, a néptánccsoport vezetője, aktív népzenész (bőgő, gardony). Szintén a 2000-es évek elejétől 2011-ig, a szombathelyi születésű, Győrben főiskolára járó, majd a fesztivál miatt Győrben maradó **Pusker Péter „Pusi"** (stage master, zenei szervező), ma Pécsett aktív szervező (Fény Fesztivál és mások), valamint az Ozora Fesztivál egyik szervezője. A győri születésű **Csobod Judit**, aki először filmszakos egyetemistaként dolgozott a Mediawave-nek, majd a fesztivál hatására nyergelt át a zenei területre. Azon belül is az improvizatív és avantgarde zenei szakterületre. Kb. 2010-től 2015-ig Koppenhágából segítette zenei programjaink szervezését és képviselte a Mediawave-et az EJN-ben, az európai jazzfesztiválokat és klubokat összefogó szervezetben. Ma Amszterdamban elméleti improvizatív zenei tanulmányokat folytat és dolgozik be különböző jazzszervezeteknek. A felpéci **Csete Orsolya**, aki a 2000-es években a Mediawave általános vezetője volt, gyermekáldás után, erejéhez mérten, kisgyermekei mellől segíti a Mediawave nemzetközi jazzprogramjainak megvalósulását.

Arra majd elfelejtettem kitérni, hogy a kronologikus adathalmokon kívül, főleg a korai időszakoknál a jazztevékenység korban való elhelyezését segítő írásokkal segítem a lelkes olvasót, hogy jobban megértse ezen időszakonként változó szervezőtevékenység különböző háttereit, műhelytitkait, módszereit. Reményeim szerint ez segíteni fogja a megértést. Továbbá az is, hogy **Nagy Péter** szerkesztő és designer segítségével próbáltunk minél több egykori dokumentumot becsempészni a kiadványba. Itt megjegyzendő, hogy a korai időkben ezek elsősorban stencilezett programok, plakátok, levelek voltak. Sajnos az első 10 évben alig készült fotó, akkor még az nem volt szokás. Szerencsére azonban Nagy Péter és Hadarics Gábor fotográfiái szemléletesen mutatják be a korabeli győri közeget.
Előszavam zárásaként fontos megjegyeznem, hogy eme kis „színes-szagos" kiadvány, már csak terjedelmi okokból sem törekedhet a teljességre, inkább csak az átfogó, de vázlatos és szemléletes bemutatásra. Ellenben a részletekre kíváncsi olvasó további adatokhoz, muzsikákhoz juthat a Mediawave központi weboldalán (www.mediawave.hu) található **„Győr város nem hivatalos közösségei"** menüpont „jazz" almenüpontjai alatt, ahol évtizedekre bontva láthatók a történések. Továbbá megtalálhatja azt a 74 oldalas, nagyon részletes emlékkiadványt – **„REPEDÉSEK - valami jazz Győrött"** -, amelyet 1997-ben adtunk ki a legendás Győri Nemzetközi Jazzkoncert-sorozat (1982-83) és a Jazz Studium kiadvány (1982-1990) indulásának 15 éves évfordulójára. Mostani kiadványunk ennek folytatása és egyben kiegészítése kíván lenni, az azóta történtek kronologikus feldolgozásával.

Győr, 2016. szeptember

Hartyándi Jenő

(a „REPEDÉSEK – valami jazz Győrött" 1997-es kiadvány előszava)

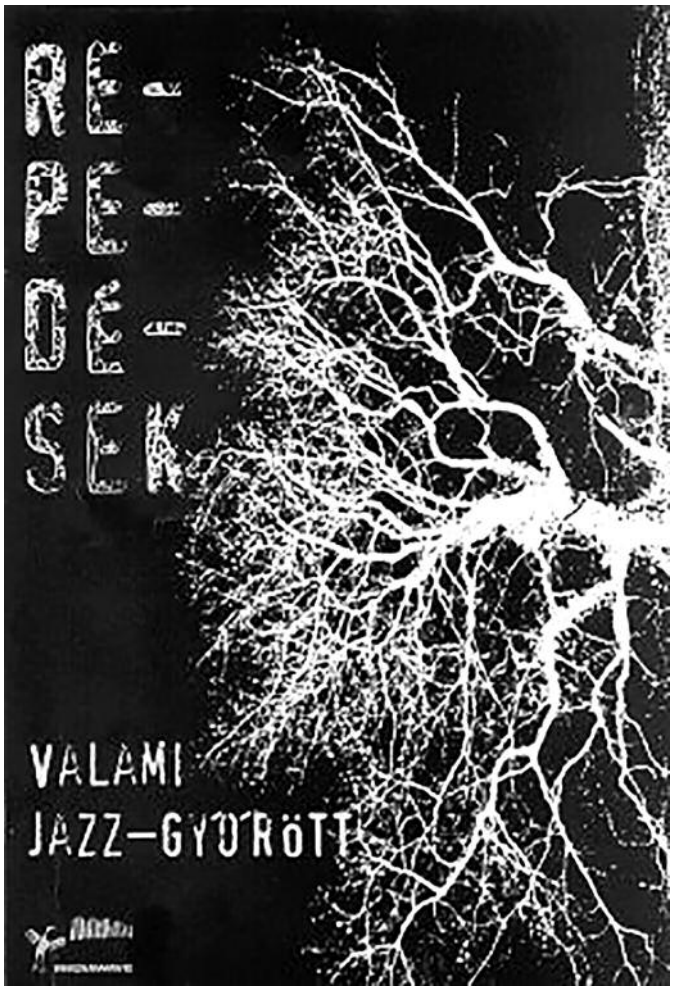

Tisztelt Olvasó!

A kiadvány, melyet a kezében tart, megpróbálja bemutatni egy "perifférikusnak" tartott művészeti ág, a jazz egy speciális, az idők során - politikai, gazdasági és eszmei viharok közepette is - életképességét bizonyította "vadhajtását". Pontos elnevezése nincs. Jobb híján nevezzük magyar vagy kreatív improvizatív zenének.
Az emlékek és történések felfejtésére egy kis provinciális ünnep szolgál ürügyül. Az 1976-ban indított első Győri Jazzklub 1982-83-ban - 15 éve - egy két évig tartó, ma már túlzás nélkül legendásnak mondható nemzetközi jazzkoncert-sorozatot indított, amellyel párhuzamosan beindult az illegalitás határán mozgó JAZZ STUDIUM jazzelméleti kiadvány kiadása, amely 1990-ig 18 számot ért meg. E folyóirat emlékszámát tartja tulajdonképpen kezében a tisztelt olvasó. Visszatérve a koncertekre, a nyolc koncertből álló sorozat két szempontból is történelmi jelentőségű volt.
Zenetörténeti jelentőségű, mert először adott koncepcionális műsorszerkesztéssel magyarországi bemutatkozási lehetőséget a kortárs improvizatív zene elsővonalas képviselőinek. Olyan világhírű és ma már tudható, hogy zenetörténeti jelentőségű muzsikusok és együttesek léptek fel akkor Győrben, mint az amerikai Anthony Braxton[2], George Lewis, Roscoe Mitchell Sound Ensemble, Rova Saxophone Quartet, East-West Trió, Burton Greene, Keshavan Maslak, a lengyel Zbigniew Namyslowski, valamint a hazai improvizatív zene kiemelkedő egyéniségei (Szabados György, Dresch Mihály, Grencsó István, Binder Károly, Lőrinszky Attila, stb.).
Történelmi jelentőségű[1], mert civil kezdeményezésként először törte meg az állam irányította kultúrszervező tevékenységet, amely azután a sorozat kényszerű befejezését is okozta. A sorozat nemcsak az ország, hanem a környező országok improvizatív zenét kedvelő rétegét is Győrbe vonzotta.
E társaság jelentette későbbi alapját a budapesti Közgáz Jazzklub és a Kamaraerdei Jazzfesztivál, az ADYTON Egyesület és a később a MEDIAWAVE Fesztivál szervezőinek.

A 15 évvel ezelőtti események voltak talán túlzás nélkül állíthatóan e zenei terület első igazán kiemelkedő és nemzetközi szintű megnyilvánulási lehetőségei, hiszen addig itthon a zenei élet perifériáján, megtűrten folyt a küzdelem a megismerésért. Az események aktív résztvevőjeként, szervezőjeként is érdekes élmény volt meghallgatni a 15 éve nem hallott, eddig a padlásokon és pincékben porosodó koncertfelvételeket és lapozgatni, beleolvasgatni a JAZZ STUDIUM régi számaiba, amelyekből számomra is meglepő módon, egy lelkesült, közösségteremtő, hittel teli kor képe rajzolódott ki, amelyre már én is csak hellyel-közzel emlékeztem, csak a hangulata maradt és az arra való törekvés, hogy valami többé-kevésbé hasonlót helyzetet hozzunk létre a mai környezetben. A vonzódás máig sem szűnt meg, reményeim szerint talán a hetedik éve működő győri MEDIAWAVE Fesztivál e szellemiség, "a láng egyik fő hordozójává".

Ugyanakkor ezen emlékszám szeretne túllépni az önmagunknak való emlékfa állítás buktatóján, sokkal inkább szeretné bemutatni a kort, a nyolcvanas évek vidéki civil kezdeményezéseit, azok belső, városon belüli mozgáslehetőségeit és a városon túlmutató hatásait, egyre bővülő kapcsolatrendszerét. Dokumentumok, korabeli írások felhasználásával bemutatni azt, hogyan vált előbb országos hálózattá, majd az országhatárokat átlépve, pl. hogyan fonódott egyre szorosabb kapcsolat a vajdasági művészeti élet és e csoport között.

Kassák Klub, Kisörspuszta, a Vajdaság, a Közgázz Klub, mind egy-egy meghatározó hatás, közösségteremtés, szabad szellemiség, nem anyagi érdekeltségen alapuló közös munka, amelyre a mai napig építünk, amelyből építkezünk.

Köszönöm mindenkinek az elmúlt 15-20 év alatti együttműködést, segítséget, támogatást. De tulajdonképpen minek is köszönjem, majd a végén.

Győr, 1997. március

Hartyándi Jenő

[1] Meg kell jegyezni, hogy még a 15 éves évforduló idején sem tudtuk, hogy e koncertek – nem csak a jazz műfaját tekintve – az első független szervezésű nemzetközi koncertek voltak Magyarországon. A szocializmusban addig csak állami cég szervezhetett ilyent. Mi naiv lelkesedéssel szervezkedtünk, ezt nem tudva, és annyira vidéken voltunk, hogy a hatóságok csak késve figyeltek fel ránk a langyosodó szocializmusban. De azért a biztonság kedvéért, finom módszerekkel a következő évben véget vetettek tevékenységünknek.
[2] Az első nemzetközi jazzest hangfelvételét (1982), ahol Szabados György és Anthony Braxton történelminek nevezhető találkozása megtörtént, nemrég nyilvánosságra hozta a „Szabados György világa" (györgy-szabados.com), Szabados György zenei hagyatékát őrző weboldal. Érdemes meghallgatni az önfeledt közös improvizációt, az egymásra találás eme sokáig lappangó első dokumentumát.

1976 - 1980
AZ ELSŐ GYŐRI JAZZKLUB INDÍTÁSA
A KLUBÉLET ELSŐ ÖT ÉVE

Előzetes megjegyzés: Egy 1981-es, Magyar Tudományos Akadémia Zenetudományi Intézetének írt, szerencsésen megőrzött válaszlevél alapján sikerült legpontosabban rekonstruálni az első öt évet, mert erről az időszakról – főleg az első évről - csak töredékesen maradtak fenn a programok. A megtalált programokat a levél után közöljük.

„A Győri Jazzklubot 1976. november 16-án indítottuk be Palatinus Szabolcs, Kovács Zoltán évfolyamtársaim – akkor hárman a KTMF harmadéves hallgatói voltunk - és Tolnai Kornél barátommal közösen. A klubnak a Petőfi Sándor Ifjúsági Ház adott otthont. Tudomásom szerint '76 előtt Győrben nem működött jazzklub, de az Ifjúsági Házban 2-3 havonta (a ház 60 körüli alapítása óta) szerveztek jazzkoncerteket. Nem véletlenül, mert a klub alapításában nagy segítségünkre lévő igazgató, Scharek Béla (80-ig volt ő az igazgató) mellékesen muzsikus is volt és jazzel is próbálkozott. Kiválóan ismerte a jazz korai korszakait és később előadásokat is tartott erről számunkra.
A klub a 1976-os iskolai évben kéthetente működött, programja a jazz népszerűsíteni szándékozó lemezbemutatókból, később jazztörténeti előadásokból és átlag havonként egy jazzkoncertből állt. Ebben az időszakban – tapasztalatok híján – nagyon sok technikai, szervezési és minőségi problémával küszködtünk. Ennek ellenére a klubfoglalkozásokat 40-50 fő látogatta stabilan.
Évzáróként – a (közhasznú nevén) Ifiház és a KTMF pénzügyi támogatásával – sikerült megszerveznünk egy kétnapos koncertsorozatot, „Győri Jazznapok" néven (1977. május 13-14.). 13-án először egy jazztanszakos kvintett (Lakatos Tóni és Dresch Mihály – szaxofon, Pleszkán Frigyes - zongora, Becze Gábor - bőgő, Baló István – dob) játszott, utána a Csík-Fogarasi-Jávori Trió, a Regős Quartet, majd 01 órai kezdettel a Szabados-Horváth Duó - a nap egyértelműen legjobb teljesítményével – aratott nagy sikert, az addigra már kisszámú, de lelkes közönség előtt.
Másnap a Vukán-Berkes-Jávori Trió kezdett Bontovics Kati szólóénekessel, és mint kiderült, ők voltak a nap legsikeresebb együttese. Utána Szakcsi Lakatos Béla szólózongoraestje következett, majd a koncertsorozatot a Kisrákfogó együttes, Deseő Csaba (hegedű) szólistával kiegészülve zárta.
Főiskolai tanulmányaink befejezésével (1977 közepe) Palatinus Szabolcs és Kovács Zoltán visszaköltöztek Budapestre, Tolna Kornél pedig elhagyta az országot (disszidált). Magamra maradtam.
A klub 1977 szeptemberében indult újra, változatlan – talán még egy kicsit nagyobb – népszerűséggel. Kezdtek a környező városokból és falvakból is járni rendezvényeinkre. Egyes népszerű együttesek koncertjein már nem volt ritka a 300-400 fős közönség sem. Szeptembertől hetente tartottunk klubfoglalkozásokat és ezek már sokkal színesebbek és szervezettebbek voltak, mint az előző évadban.
Már nemcsak „önerőből" vagyis saját magunk tartottuk az jazztörténeti vagy jazzszemélyiségeket bemutató előadásokat, hanem felkértünk nevesnek számító előadókat is (Simon Géza Gábor, Sárközi Gábor, stb.). Az előadások és lemezbemutatók skáláját is kiszélesítettük, kirándulásokat szerveztünk különböző hazai jazzhétvégékre, jazzfesztiválokra. De például a '77-es varsói Jazz Jamboree-re is kb. 15-en rándultunk el Győrből. Egyre élénkebben tartottuk a kapcsolatot más jazzklubokkal, különösen a miskolcival és a fehérvárival. Utóbbiak kezdtek egyre központibb szerepet betölteni a jazzhírek áramoltatásában.
Ebben az időben Bognár Imrével (ő Mosonmagyaróváron élt/él) vezettük, szerveztük a klub ügyeit, és természetesen tartottunk előadásokat, lemezbemutatókat, élménybeszámolókat. Ekkortájt Scharek Béla, a ház igazgatója is tartott több nagyon sikeres jazztörténeti előadást. A főiskolával való kapcsolattartás és a koncertek szervezésében nagyon sokat köszönhettünk Lázár Károlynak (ő ekkor még a KTMF-re járt), mert egyrészt klubtagjaink egy része főiskolás volt és kellett az utánpótlás, másrészt reméltük, hogy néha ott is tudunk koncerteket szervezni.
Olyan jól jöttek össze a dolgok, hogy időnként havonta két-három koncertet is sikerül összehoznunk. Többek közt például 1977. december elsején a Zbigniew Namyslovski Quartet koncertjét. (Ami az első nemzetközi koncertünk volt és Namyslowski akkor már az európai jazzélvonalba tartozott.) Szintén ez év december 13-án bemutatkozott klubunk zenekara a Lattmann Quintett. (A zenekarból a bőgős Lattmann Béla később első vonalas jazzmuzsikus lett. A zongorista Nyári Károly is a könnyűzenei élet hírességévé vált.) A zenekar akkor a győri Zeneművészeti Szakközépiskola diákjaiból alakult. Az előbb említetteken túl Nagy Sándor klarinétozott (elismert komolyzenész lett), Fenyő Zoltán fuvolázott (balesetben korán elhunyt), Gombos László dobolt. (Utóbbinak is szépen indult a jazzkarrierje, ma tanít.) Az együttes zenei világa nem volt egységes, megtalálható volt benne a népdalfeldolgozástól, a divatos jazzrock-ig minden.
1978 elején kivált Nagy Sándor, majd később két új tag Tiborcz Dénes (tenorszaxofon) és Sirsom László (gitár) csatlakozott az együtteshez. (Később mindketten disszidáltak, előbbi Németországban muzsikál. Utóbbi Ausztráliában muzsikál és tanít. Országszky Jackie – a legendás Syrius együttes frontemberének – ausztrál zenekarában játszott tartósan.) A zenekar hangzása ekkorra már sokkal egységesebb lett, bebop-os és hard bop-os témákat játszottak. Egészen 1978 végéig együtt voltak. Aztán elkerültek Győrből, mert a Zeneakadémiára, a Zeneművészeti főiskolára kezdtek járni (vagy disszidáltak).
Évzáróként ismét jazzkoncert-sorozatot rendeztünk „Jazz Majális" néven, április 28-30 között. A majálison fellépett szinte minden magyar együttes, de a szervezés hibái, és az egy hét különbséggel rendezett Szegedi Jazznapok sok nézőt elvont az eseménytől. A rendezvény sikere és színvonala meg sem közelítette az előző éviét. Ekkor már a klubfoglalkozások látogatottságában is a hanyatlás jelei mutatkoztak. De ellenben kialakult egy 10-15 fős központi mag, akikre mindig és mindenben lehetett számítani.
Magánjellegű okból kifolyólag - váltam és vártam a katonai behívót – lemondtam a klub vezetéséről, amit átadtam Vadócz Tibornak és Sárosi Ilonának (ma Veszprémben élnek), akik a legaktívabb klubtagok voltak ebben az időszakban.
Szeptembertől újra indult a klub, de a népszerűsége egyre csökkent. A koncertekre járó közönség száma is egyre fogyott. A klubfoglalkozásokra pedig nem jöttek új emberek, és a régiek is elmaradoztak. Még sikerült októberben megszervezni egy „Amatőr együttesek találkozó"-ját, miskolci, fehérvári, tatai és győri együttes részvételével, mérsékelt siker mellett, de 79-ben már nem indult újra a klub.
1979 februárjában bevonultam 18 hónapos katonai szolgálatra. 79-ben összesen 3-4 koncert jelentette a város jazzkínálatát. A Magyar Rádió által, 1979 decemberében szervezett győri nemzetközi jazznapon – melyen fellépett Albert Mangelsdorff is -, az egyik szünetben megkeresett Jokesz György és Csípő Dezső (katonai kimaradással sikerült kijönnöm a laktanyából, mint később kiderült Jokesz a Tanítóképző Főiskola, Csipő pedig a KTMF-re jár), hogy jó lenne ismét alapítani egy jazzklubot. Az ötletet tett követte, 1980 februárjában a két győri főiskola és az Ifjúsági Ház támogatásával, helyileg a TK-n megkezdte működését az új győri jazzklub (Spitball). Jokesz György, Szaller László, Csípő Dezső, Fenyő Zoltán szervezték a programokat, én (katonaként a háttérből) adtam tanácsokat.
Számomra meglepően módon, sokan jöttek össze és jól is működött a klub, de nem sokáig, mert március közepén, kafkai módszerrel beszüntették. A bonyodalom ott kezdődött, hogy a TK főiskola klubvezetője, és még páran elhoztak az USA követségről különböző művészeti témájú filmeket /köztük volt egy film Ellingtonról/ és véletlenül egy diplomata táskát, amely mint később kiderült az egyik követségi dolgozóé volt. (Aki elhozta, azt hitte, hogy a másiké, mert cipeltek egy csomó klasszikus filmtekercset, akkor még nem volt videó. Ráadásként abban az időben minden férfiember diplomata táskával járt Magyarországon.) Telefonáltak a követségről a suliba, mert kamera rögzítette a dolgot, és amikor tisztázták a félreértést, a követségről azonnal autó indult és a tulajdonos még aznap délután sértetlenül visszakapta a táskáját. De hát ezen incidenst valahogy megtudta a rendőrség (nyilván lehallgatták az akkor ellenségnek számító amerikai nagykövetség telefonjait), ami ezután történt, az kémregényekbe illő. (Hogy mi is történt még, azt részletesen az írás után fejtem ki.) A vége pedig az lett, hogy kiosztottak egy-két fegyelmit a főiskolán és beszüntették a jazzklubot.
Természetesen különböző pletykák terjedtek el erről, és a város hivatalos személyeinek fülében a jazz szó – még ma is – a nagyon gyanús kategóriába tartozik. Ez nagyon megnehezíti a dolgunkat mostanság.
A kronológiai sorrendet folytatva, egy hónap „pihentető" szünet után ismét sikerült beindítani a klubot, megint az Ifjúsági Házban, ahol szerencsére tudták, hogy mi történt valóban. Elindítottunk egy hangszerbemutató sorozatot, először a bőgőt mutatta be Tiborcz András (később disszidált és először Ausztráliában élt, ma Berlinben neves muzsikus), és lemezbemutatókat tartottunk. Január folyamán sikerült meghívnunk a tatabányai Nemzetközi Jazztábor egy-két növendékét és tanár együttesét, aminek nagy sikere volt.
Júniusban leszereltem és így teljes erővel belevethettem magam a klub szervezésébe. Novembertől klubunk két helyszínen az Ifjúsági Házban és a Spartacus csónakházban működött. A csónakházban csak lemezbemutatókat tartottunk, kéthetente. A másik két héten az Ifiházban előadások és koncertek szerepeltek a programban. Átszervezés folytán az Petőfi Sándor Ifjúsági Házból, Petőfi Sándor Városi Művelődési Központ lett, úgy, hogy az összes, a város területén lévő művelődési házat összerakták és új igazgató lett. Valószínű, hogy az átszervezés folytán keveredtek el az ő címükre küldött leveleink, így az Önök levele is, amelyről aktuálisan egyébként senki sem tud!
Összefoglalva: az én véleményem az, hogy a hetvenes évek közepén Magyarországon fellendülő jazzklub mozgalom, legnagyobbrészt a 70-es évek elején az USA-ban, a rock és jazz fúziójaként létrejött jazz-rock és rock-jazz-nak köszönheti népszerűségét. Mivel tapasztalataim szerint a jazzklubok ebben az időben, hogy közönséget szerezzenek és meg is tartsák azt, kénytelenek voltak jobb s rosszabb jazz-rock felvételekkel teletűzdelni műsorukat. Ez részben érthető is, mert a „rockon nevelkedett", még alakítható fiatal nemzedéket ezen az úton lehetett megismertetni a jazz-el. De egyben ez hamis utat is jelentett, ha a jazzel ismerkedő egy idő után nem veszi észre vagy nem vetették észre vele a jazz-rock ürességét, üzletiességét.

A hetvenes évek vége felé Magyarországon is feléledő rock divat, (talán) szerencsére elvonta a jazztől azokat az elemeket, akik nem jutottak túl a jazz-rockon. Ezek az emberek, most a rockért vannak megőrülve, ugyanúgy, mint pár évvel előtte a jazz-rockért. Természetese azért, mert akkor az volt a divat. A jazz ismét rétegműfaj lett. Ezt az egész viselkedési formát nagyon jól foglalják össze Szabados György szavai: …az írásból hiányzik az idézet….
Véleményem szerint ezen okok miatt hanyatlott a jazzklub-mozgalom az utóbbi időben. De én már azt is eredménynek tartom, hogyha valaki nem tekeri el a rádiót, ha véletlenül jazzt hall. De sajnos ennek ellenére úgy érzem, hogy a jazz még mindig zenekultúránk hiányzó láncszeme, és az ország területén – több-kevesebb sikerrel - működő jazzklubok valamelyest betömték a zenei nevelésünkben a jazzoktatással kapcsolatosan tátongó űrt. Legalábbis az érdeklődők számára. Mert az, hogy az általános iskolában a 8 évi ének-zenei oktatásból 1 órát, a középiskolában – ha jól tudom – két órát fordítanak ennek a műfajnak vagy inkább előadási formának megismertetésére, az egyszerűen nevetséges. Az ezen irányú oktatás minőségéről nem is beszélve, mert többségében olyan hozzá nem értő emberek oktatják, akik többet ártanak, mint használnak.
A jazzel elmélyülten foglalkozók olyan kevesen vannak, hogy szinte mindenki ismer mindenkit, és ezért az egész országot egy – Szabados György szavaival élve – „szektaszerű szervezet" hálózza be, amely segíti egymást, hírszolgálatot biztosít. Az a fő cél, hogy minél több ember tudatából töröljük ki a jazzel kapcsolatos hamis képet és próbáljuk megismertetni az érdeklődőkkel az igazi, tiszta zenei értékeket felmutató jazzt. Ennek a célnak eléréséért, és hogy a jazz hazánkban is közkinccsé váljék, dolgozunk az ország különböző jazzklubjaiban, nagyrészt lelkesedésből, mindenféle anyagi támogatás nélkül.
Még ez évben szerkesztettünk egy stencilezett kiadványt „Jazz Studium" néven, melyben tanulmányok, fordítások, riportok és kislexikon részt olvashatnak az érdeklődők. Ezt a kezdeményezést folytatni szeretnénk.

Hartyándi Jenő"

AZ ELSŐ GYŐRI JAZZKLUB TAGJAI

1976

Fennmaradt egy kézzel írt lista a 1976 évi klub tagjairól – 57 név, felerészt győriek, néhány móvári, a másik rész a címekből láthatóan koleszes főiskolás:
Arnics Árpád, Bencsik Tibor, Busa Péter, Bordás Valéria, Bognár Imre, Csákány Csaba, Csonka László, Csobay József, Czuzy Csaba, Czikora Gábor, Dömötör Péter, Girgás István, Gindli Zsuzsa, Hartyándi Jenő, Hölgye Henriette, Hucker Ferenc, Eördög András, Édl József, Fodor Tamás, Fodróczi Ildikó, Jankovich Nándor, Jankovich László, Kiczenko Alexej, Kiczenkoné Pozderka Magdolna, Kiss Lídia, Kiss Zoltán, Kovács Ferenc, Kovács Zoltán, Liptay László, Lázár Károly, Lakics Hilda, Ludány Gábor, Miklósi Zsolt, Mike Lajos, Nagy Péter, Nagy Tibor, Nagy Sándor, Pintér Csaba, Palatinus Szabolcs, Pawlik Béla, Pozsgai László, Sólyom László, Söre Imre, Sárosi Ilona, Révész Béla, Szabó Jenő, Szabó József, Szántó Jenő, Szalai Attila, Szalczer Tamás, Tatai Mihály, Takács Szilárd, Tímár Béla, Tóth Miklós, Újváry Dénes, Vadász Tibor, Veres Zoltán

ESEMÉNYEK KRONOLÓGIÁJA, KIADVÁNYOK

(első) **GYŐRI JAZZNAPOK**
1977. május 13-14. Győr
(az első részletesen fennmaradt program)
kétnapos jazzkoncert-sorozat a Petőfi Sándor Ifjúsági Házban és a Távközlési Műszaki Főiskolán a jazzklub szervezésében
május 13. (péntek) Ifjúsági Ház 18:00
Pleszkán Frigyes együttese, Regős István együttese, Csík-Fogarasi-Jávori trió, dr. Szabados György és ifj. Horváth Lajos Duó

május 14. (szombat) Műszeki Főiskola 18:00
Berkes-Vukán, Jávori-Bontovics, Szakcsi L. Béla szóló, Szakcsi-Vukán duó, Deseő Csaba és a Kisrákfogó
Belépő: 20.-Ft A műsorok után Jam Session
GYŐRI JAZZKLUB – 1977 ŐSZI FÉLÉV
Petőfi Sándor Ifjúsági Ház
SZEPTEMBER 6.
(fennmaradt műsorterv)
Charles Mariano, Jean-Luc Ponty, Anthony Braxton, Laboratorium, Herbie Hancock, Keith Jarreth – Jean Gar-

ÍRÁSOK, TÖRTÉNETI ÖSSZEFOGLALÓK, RIPORTOK

Ma 2016 legelejét írjuk, és mint szemtanú a 40 éves évforduló okán megpróbálom rekonstruálni az egykor történteket. Pár nappal ezelőtt egyszer már nekifutottam a megírásnak, közvetlenül azután, hogy az első porosodó dossziét kinyitottam és elkezdtek tódulni az emlékek. Az történt, ahogy a régmúlt dolgokkal alapvetően történni szokott, az emlékek többsége mára erősen foszladozott, egymásutánisága összekuszálódott, elfelejtődött vagy akár teljesen kitörlődött az agyból. Emiatt az egykor történtek folyamatba való összerakhatósága is napokig erősen kétséges volt számomra. Találtam ugyan számtalan nyomtatott programot, géppel vagy akár kézzel írt programtervezetet és ráadásként ezek megvalósulására részben visszajelzést adott a székesfehérvári JAZZ INFORM. E hírújság ebben az időszakban, pontosabban a hetvenes évek végétől, az egyre terebélyesedő magyarországi jazzklub-hálózat központi „hírharang"-jává vált (a jazzklub-hálózatról később bővebben). Mindezek ellenére több fehér folt maradt e kezdeti jazz időszak győri folyamatában. Ezeket nem, vagy csak részlegesen, sokszor feltételezésekre, halvány emlékekre építve tudtam csak áthidalni. Gondoltam, hogy ez vagy így marad, vagy esetleg más kortanú segít majd oszlatni a homályos foltokat. Aztán történt, pontosabban beugrott, hogy egy tavalyi rakodásnál találtam egy dobozt, amely tele volt régi levelekkel és nem kis kutakodás után ismét a kezemben volt e poros doboz, sok száz levéllel, nagyrészt még szét is szortírozva az egykori küldők alapján. Ilyet ma már nem nagyon tesz az ember. Egyrészt, mert papírra nem ír kalligrafikusan levelet, az elektronikusat meg már elküldésekor is távlatosan az űrkukába tudja. Úgy látszik abban az időben még szokás volt a kapott leveleket elrakni. Nem tudni miért, de szokás volt. Én is éltem eme szokással. Ez most az ügy, a 40 éves évforduló kapcsán nagyon jól jött, mert előzetesen azt reméltem a porosodó és sárguló levelektől, hogy pár adalékot szolgáltathatnak a fentebb említett homályos foltok tisztázáshoz. Nem csalódtam. Nem szaporítva tovább a szót, de a lényeg, hogy találtam egy mindent tisztázó levelet 1981 legelejéről. Ekkor, kaptam a következő sorokat a Magyar Tudományos Akadémia Zenetudományi Intézetétől:
„Kedves Hartyándi Jenő!
Az ide mellékelt kérdőívet még 1980 decemberében postáztuk az országban működő jazzklubokba. A címlistát a Zeneművészek Szövetségének jazz-szakosztálya bocsátotta rendelkezésünkre.
Így küldtünk kérdőívet a győri Petőfi Sándor Művelődési Házba is, ahonnan válasz azóta sem érkezett. Márkus József, a székesfehérvári jazzklub egyik vezetője azt írta nekem, hogy a győri jazzklub „labilis", de a „stabil jazzman" Ön.
Ezért fordulok Önhöz, hogy – amennyiben mégis működik a klub, úgy a kérdőívet kitöltve küldjék vissza, ha pedig a klub megszűnt, akkor írja meg, hogy milyen okai voltak, és írjon arról is, hogy milyen a jazzélet Győrben. Van-e új, frissen alakult klub, stb.
Fáradozását előre is köszönöm, és üdvözlöm
Szeverényi Erzsébet"
Ez az egykori érdeklődés az olvasó és az én szerencsém is, mert erre a levélre reagálva viszonylag részletesen megírtam válaszként – és ennek kéziratát a fenti levél mellé tűztem - az első Győri Jazzklub addigi négy-öt évének történetét, olyan, a történetiségen túlmutató megjegyzésekkel fűszerezve, amelyek értelemszerűen hiányoznak az eddig fellelt száraz programismertetőkből. E kézirat pár bizonytalan programpontot, lyukat is a helyére tett. Úgyhogy a jobb oldali kronológia sáv kezdetén ezen 1981-es, az MTA-nak írt klubtörténet olvasható, amely az akkori közelség okán biztos sokkal pontosabb, mint a mai puzzle kísérletem. A kézzel írt – akkor még így dolgoztak, fogalmaztak az emberek – történet bizton át lett még valamelyest fogalmazva, stilizálva, de sajnos a végleges változat nem őrződött meg a szerencse által. Úgyhogy a stilizálást minimál szinten most tettem meg. Úgy gondolom, az ember saját írásánál ezt bátran megteheti. Egyes részek megértéséhez azonban célszerűnek látszik utólagos kiegészítő megjegyzéseket fűzni, mert akkor, 81 elején – ne felejtsük, még közel 10 évvel a rendszerváltás előtt vagyunk - mindenki értette a sorok mögötti fogalmazás és értelmezés módszerét. Ez egy, a szocializmusra jellemző, köznépi kódolási módszer volt, amelyben a kényes ügyeket áttételesen fogalmazták/fogalmaztam meg én is. Ezen akkor leírhatatlan hátterekre vagy a szövegben szereplő zárójeles részekben utalok, vagy az írás után magyarázom el őket. Az eredeti levélszöveg a győri jazzélet kronológiájának elején olvasható, az utólagos megjegyzések, korkép pedig a következőkben
2016 elején kezdtem meg a 40 éves győri jazztörténet felgöngyölítését, indítottam meg a gyűjtőmunkát és az egykori szereplők megkeresését.

Korrajzok, hátterek a 70-es évek történéseinek megértéséhez

Mint jeleztem, több az MTA-nak írt levélben megjelenő dolog/hozzáállás hátterét tán érdemes 40 év távlatából némiképp megvilágítani, hogy jobban meg lehessen érteni a történéseket. A szövegben megjelenő, utólagos rövid zárójeles megjegyzések is ezt próbálják szolgálni. Pár esetben azonban hosszabb háttér információ szükséges, amelyeket itt, utólagosan fogok megtenni.

A kémhistória

Ezt akkor, 1981-ben nem lehetett leírni. Az amerikai nagykövetséges „incidens” vagy „diplomatatáska lopás” után, még aznap délután és este kemény kihallgatások következtek. Kiderült, hogy az alapvetően tohonyának gondolt szocialista rendőrségünk tud gyorsan is cselekedni. Pár óra alatt összeszedték a „diplomatatáska lopás” elkövetőit. Elsősorban a diplomatatáska tartalma érdekelte őket, de mivel azt senki nem nyitotta ki, ezért csalódniuk kellett. De azért nem adták fel ilyen könnyen, és fogást akartak találni a „jazzklub” nevű szervezkedésen, amely során elég sokszor szóba került a nevem, és láthatóan sokat tudtak rólam, mint a kihallgatásokon a vallatottaknak feltett kérdésekből nyilvánvalóan kiderült. Azaz rendes nyilvántartást vezethettek tevékenységemről, pedig csak - az ártatlan tevékenységnek gondolt - jazzmúltam adatai sorjázhattak a nevem mellett. Lehet, hogy egykori megfigyelő szerveinktől kellene emiatt megkérni a jazzklubban történtek pontos nyilvántartását? Sok homályos folt tisztázódhatna ezzel. És persze az is kiderülne, kik voltak a beépített emberek, pontosabban az álnevük. Azt azért egyébként is tudtuk, sejtettük, érzékeltük, hogy szemmel tartanak bennünket. Mivel az első időszakban nagyon sokan jártak és sokat változott a közönség, akkor ez még nem volt feltűnő. De amikor egy év után már elkezdtük megismerni a törzstagokat, akkor hamar felfedeztük a „furcsán” viselkedőket, akik túl sokat kérdeztek és/vagy túl tájékozottak voltak. Észrevettük, hogy - általában intenzív „munkavégzés” után - elég rövid idő után el is tűntek, majd más hasonló „szellemiségű” kérte a felvételét a klubba, mert a klubtagsági rendszer miatt mi is viszonylagos kontroll alatt tartottuk őket. De valójában egy idő után nem is zavart, érdekelt ez bennünket, mert meg voltunk győződve, hogy ártatlan/ártalmatlan dolgot csinálunk, amiben nincs semmi rossz. Főleg nem rendszerellenes. Mi csak a saját szenvedélyeinket, zenei rajongásunkat próbáltuk kiélni. Az egy másik történet, hogy mit gondolt/gondolhatott erről a párt és jobb keze a rendőrség, de erre szabados választ - azt gondolom ennyi idő után - nem fogunk kapni.
Visszakanyarodva az akkor történtekhez, csak az volt a szerencsém és mentett meg a „kémkedés” vádjától, és a futkosótól (katonáknak az járt vétségeikért), hogy abban az időszakban épp tartósan nem engedtek ki a laktanyából. Bár bent is nyomoztak utánam, de valószínű amiatt úsztam meg szerencsésen, mert nem tudták bizonyítani a tényleges részvételelem az „incidens”-ben. Azért utólag belegondolva nem volt ez annyira vicces ügy, mert egy első lépcsős felderítő alakulatnál szolgáltam katonaként, ugyan „csak” rádió felderítőként, akit a gyakorlati életben az „ellen” ugyanúgy be tud mérni és elsődleges célként elsőként kilőni. A ránk vonatkozó hivatalos veszteségi ráta 90-100 %-osnak volt tervezve. És ráadásként az általam fejtegetett időszak bizony nem volt békeidőszaknak mondható, amint azt a következő évben, a lengyelországi rendkívüli vagy más néven szükségállapot kihirdetésekor a gyakorlatban megismerhettünk sorstársaimmal. Kortörténeti párhuzamként leírom, mert van jazzes vonatkozása is. Már pár hónapja leszereltem, amikor egy ifiházas koncertről hazafelé tartva (az ifiházas programból beazonosíthatóan valószínű december 10-éről van szó, amikor a Gombos és a Binder Quintet játszott a jazzklubban), a győri városháza előtti átkelőnél a piros lámpánál ácsorogva feltűnt, hogy egykori zászlóaljam vonul el előttem veszettül nyugat irányába, katonai konvojban. Integettem nekik, ők vissza, hiszen nemrég még együtt voltunk, mert engem a főiskolai végzettségem miatt 24 helyett 18 hónapra szereltek le. Gondoltam, megint gyakorlóriadó miatt szívnak, bár feltűnt, hogy nem erre szoktunk vonulni, de alapvetően ekkor még nem gyanakodtam. Mindez olyan este 10 óra tájban lehetett, az utolsó buszra mentem valószínűleg. Otthon még vacsoráztam egyet és épp lefekvéshez készülődtem, amikor csöngettek. Nem volt szokásos az éjszakai csöngetés annak idején a külvárosokban, Szabadhegyen sem (Győr déli külvárosa). A kapuban egy ember a kezembe nyomta a „sasbehívót”, amin az állt, azonnal vonuljon be. Volt otthon egy készenléti, tartalékos katonai hátizsákom, ruhával és alapfelszereléssel. Csak arra volt időm, hogy – a biztonság kedvéért - pár üveg bort és pálinkát beletegyek. Ady-város közepén egy buszkonvoj várt, sortársakkal telve és kivitt bennünket egy Győr melletti erdőbe, mint később kiderül, az „éles” riadókörletbe, ahol addig gyakorlatozás miatt sem jártunk, annyira titkos volt. Hamarosan a régi századom körében voltam, ölelgettük egymást egy kicsit a régiekkel, sorkatonákkal, tisztekkel, majd alakzatba állítottak bennünket. Ám nem volt az a hivataloskodó, álkeménykedő hangulat, amit a kiképzéskor megszoktunk. A tisztek is feszültek voltak és csak épp ügyeltek a formaságok felszínes betartására. Lehetett érezni, hogy itt most másról van szó, „éles” a dolog. Aztán jött a parancsnok és azzal kezdte: „Elvtársak! Ne ijedjenek meg, nem Lengyelországba megyünk!” Ebből rögvest mindenki levonhatta a következtetést, hogy komoly a dolog és bármi lehet! Csak az Isten vagy nem tudom kicsoda mentett meg bennünket attól, hogy ne keveredjünk egy 1968-as Csehszlovák megszálláshoz hasonló „eseménybe”, csak Lengyelország esetében. Pár napot táboroztunk ott és aztán mintha semmi sem történt volna, hazaengedtek. Valószínű egybeesik e nap a lengyel szükségállapot kihirdetésével. A lengyelek elintézték – szocialista, internacionalista segítség nélkül - magukat, egy időre.

Civil mozgalmak a szocializmusban – klubok kialakulása, hálózatosodása

Utólag jól látható, hogy pár gondolat és történelmi visszatekintés erejéig a nagypolitika személyemet érintő eseményeit sem tudtam kikerülni. És még egy kitérő is szükségeltetik a kor megértéséhez, mert az 56-os forradalom letörése után, a 70-es években puhulni kezdő szocialista rendszerben érzékelni lehetett, hogy sokáig már nem lehetett elfojtani az érzé-

berek, Mahawisnu John McLaughlin, Shakti & McLaughlin, Extra Ball, Chick Corea, Gato Barbieri (film), Weather Report, Miles Davis, Albert Ayler, Albert Mangelsdorff, Eberhard Weber, John Surman, dr. Szabados György
Hírek:
Előreláthatólag szeptember végén Győrben fog fellépni Európa legjobb tenor szaxofonosa, Zbigniew Namyslowaki együttesével.
Szeptember 12-én rendezik meg a debreceni Jazz Napok Gála koncertjét, Pesten, az Erkel Színházban. Fellép Erich Kleinschuster Szextet /osztrák/, Greem Collier Big Bandja /London/, Kriztof Sadowski Quartet /lengyel/ és egy nemzetközi „workshop” együttes, melynek tagjai Csík Gusztáv – el.zongora, Veszelin Nikolov-sax, /bolgár/, Cseszlaw Bartkowski – dob /lengyel/ és az NSZK-ból hazalátogató Pege Alaldár – bőgő.
Új klubtagok neve és címek a lap hátulján:
Dömötör Péter, Girgós István, Czikora Gábor, Vadócz Tibor – KTMF Diákotthon
Szántó Jenő, 9026, Damjanaich u. 58.
Szalczer Tamás, Győr, Bécsi u. ??
Csákány Csaba, 9024, Győr, Bartók Béla u. 40/A.
Tóth Miklós, 9024, Győr, Hunyadi u. 7/c.
Szerkesztői megjegyzés: Közülük Dömötör Péterrel a mai napig együtt dolgozunk, operatőrként keresi a kenyerét. Vadócz Tibor fő segítőmmé vált, míg a főiskola elvégzése után Veszprémbe nem költözött a feleségével lett Sárosi Ilonával, aki szintén vezetőségi tag volt ezen időszakban. Mai napig is járnak a Mediawave jazzkoncertjeire. Szalczer Tamás is központi szerepet játszott a klub életében, vele megszakadt kapcsolat, nem tudjuk, mi van vele.

OKTÓBER HAVI PROGRAM

A Petőfi Sándor Ifjúsági Ház szeretné rendszeressé tenni jazz-programjait, ezért megindítja a **MINDEN KEDDEN JAZZ** sorozatát.
A sorozatot a Ház jazz klubja szervezi, melynek keretében a következő programokra kerül sor:
október 4. **Benkó Dixieland Band**
október 11. **Zenés, diás bemutató** az 1977 évi május 14-15-én lezajlott kétnapos győri jazzhétvége anyagából.
október 18. Jazz koncert – Vukán György együttese vagy Gallusz György együttese
október 25. A blues – Simon Géza Gábor zenetörténész előadása
Tehát ne felejtsétek? HA KEDD, AKKOR JAZZ!
(Felhívjuk a figyelmet, az október 4-én beinduló **„PHONODA”**, azaz fonotéka szolgáltatásaira. Jazz lemezek, folyóiratok, pop és jazz zenészek képei, és **RÜTYI** várnak benneteket minden kedden, szerdán, csütörtökön, pénteken és szombaton 17-től 20 óráig.)
Szerkesztői megjegyzés:
A fenti program a jazzklub és az „ifiház” jazzprogramjainak összegyúrásából állt össze. Jól emlékezem rá, hogy eléggé idegesített bennünket, hogy ily módon be kellett vennünk a programunkba a nem általunk szervezett Benkó Klubbot. Benkó Sándort - finoman fogalmazva - nem nagyon szerettük. Nem is annyira a csapat zenéje miatt, hanem az együttesvezető arrogáns, lekezelő és kirekesztő modora miatt. Ez olyannyira nem volt alaptalan ellenszenv, hogy később, elhíresülésünk idején (Győri Nemzetközi Jazzkoncert-sorozat), nagyon sokat tett keresztbe nekünk. A budapesti Zeneművész Szövetség Jazz Szakosztályában lévő „beépített” embereink révén hallottuk vissza ellehetetlenítő tevékenységét. Pedig személyesen nem ismertük egymást. Valószínű pártfeladatként tette ezt, mint a Műegyetem kari párttitkára, akinek elveit és üzleti érdekeit sértette a mi underground, más típusú jazz hozzáállásunk. Kiirtandónak tartotta a magyar jazzvilágból. A következő időszakban majdnem sikerült neki.
Rütyi és a nevéhez kötődő „Phonoda” felbukkanása a programtervben fontos momentum, mert ugyan vele a mai napig jó viszonyt ápolok, és régen is több mindenben együttműködtünk, tiszteltük egymás munkásságát, de Győrből való 2000-es évekbeli elköltözésével belőle győri tevékenysége és Győr neve is kitörlődött. Nem hajlandó erről beszélni, oly mély a seb még mindig benne. Ugyanakkor nagyjából ettől az időtől kezdve, 25-30 éven

át Győr zenei életének alakítója, fiatalokat, idősebbeket befolyásoló tényezője volt. Személye és tevékenysége nélkül nem rekonstruálható Győr város 70-80-90-es évekbeli alternatív, underground, egyszóval nem hivatalos kulturális élete. Mivel ő nem hajlandó erről beszélni, több kortárs emlékezetére építve kell valahogy rekonstruálni győri munkásságának főbb állomásait. Talán itt megleltük az elsők egyikét.

JAZZ JAMBOREE

Varsó, 1977. október 20-23.

október 20. - Old Timers, Trio Jana, Adam Makovicz, Novi Singers, Studio Jazzowe

október 21. – Vistula River Brass Band, Big Band PWSM Katowice, Leonid Czizik Trio, Guido Manusardi Quartet, Yosuke Yamashita Trio

október 22. – Barrelhouse Jazzband, Crash, New Jazz Trio „Neighbours", Fogarasy – Csik Trio, Marianna Wronlewska, Johnny Griffin-Kenny Drew Quartet

október 23. – Konrad Bauer Trio, Quintet Janusza Muniaka, Simeon Sterev Quartet, Shivkumar Trio, Woody Herman Big Band

Szerkesztői megjegyzés: Ott voltam, voltunk fanatikus jazzer társaimmal Győrből és máshonnan, mert akkor már tudtuk, hogy a „dzsembori" a számunkra egyetlen, elérhető és színvonalas, kultikusnak számító jazzfesztivál a szocialista táborban. Ha Magyarország a „legvidámabb barakk" volt, akkor Lengyelország a művészeti értelemben mindenképpen „legszabadabb barakk". És ez nagy különbség, számunkra mindenképpen az volt. A nagy fesztiválokra jellemző „vegyes" stílusú program jellemezte. A leghagyományosabb jazz formáktól a teljesen friss avantgarde, free jazz vonalakig. Itt ismertem meg több fontos lengyel jazzmuzsikust, Adam Makoviczot, Kanusz Muniak-ot. A szovjet Leonid Czizik-et, az európai free jazz csúcsát jelentő NDK-s Konrad Bauert és a japán Yosuke Yamashitát. És nem utolsósorban a nagy fekete szaxist, Johnny Griffint és társait.

NOVEMBER HAVI PROGRAM

november 1. **Benkó Klub**

november 8. Az 1977. évi **„Debreceni Jazz Napok"** felvételeiből. A mozgófilm, dia, hang bemutatót Bognár Imre tartja. Hallhatjátok többek közt Albert Mangelsdorff és John Surman együttesét, Eberhard Weber együttesét és Tony Scott együttesét.

november 15. Jazz koncert – **Jávori Vilmos új együttese** – Tagok: Babos Gyula – gitár, Lakatos Antal – Fender zongora, Német János – szaxofon, Jávori Vilmos –dob, valamint Tóth Tamás.

november 22. A jazz stílusirányzatai – **A bebop** (előadó: Scharek Béla)

november 29. A jazz nagy egyéniségei – **Miles Davis: A cooltól a jazz-rockig** (előadó: Hartyándi Jenő)

AZ ELSŐ NEMZETKÖZI KONCERTJE

Petőfi Sándor Ifjúsági Ház

december 1. **Zbigniew Namyslowski Quartet** (POL)

Megjegyzés: ez volt az első rangos nemzetközi koncertünk. Namyslowski már akkor európai hírű, az egyik legjobb lengyel muzsikusnak számított. És nem árt tudni háttérként, hogy ebben az időszakban még nagyon ritkán jutottak el külföldi és főleg meghatározó jazzmuzsikusok Magyarországra. Azok is elsősorban a pár fesztivál egyikére. Az ehhez hasonló vidéki „klub" koncertek nagyon ritkák, események voltak. Győrben különösen, mert ekkor még a város nem tartozott a magyar jazzfelegvárak közé. De talán itt fogható meg nemzetközi

kelhető jólét fokozódásával párhuzamosan megjelenő civil mozgásokat, mert a terror eszközével csak időlegesen lehet fenntartani a rendet. Ezt a Rákosi-rendszer átélése és bukása egyértelműen bebizonyította a kádári vezető réteg számára. Kellettek új szelepek. Az új „gazdasági mechanizmus" kísérlete, majd az utólagosan „kádári konszolidáció korszaká"-nak nevezett, 56 utáni időszak, tudatosan és kényszeresen is kénytelen volt lassacskán, adagolva, kisebb-nagyobb társadalmi engedményeket tenni. Nem lehetett elkerülni, hogy ne engedjék meg lépésről lépésre az „ismételt" önszerveződések megjelenését. „Ismételt" írom, mert a II. Világháború előtt számtalan önszerveződő közösség, ipar- és sportegylet, klub jelentette a magyar kulturális fejlődés/lét alapját. Akik – a mai rossz szokással ellentétben – nem is várták ehhez az állam segítségét, hanem saját forrásból, a közösség önerejéből, a tagok különböző mértékű hozzájárulásából fedezték a csoport igényeit (színházi előadás, koncert, sportesemény, stb.). A mai helyzettel ellentétesen, természetesnek tartották, hogy ha valamit akarnak, szeretnének, annak költségei őket terhelik. A szocializmus megjelenésével ezek az önszerveződő közösségek az új rendszer automatikus ellenségévé váltak, legalább is így gondolta a rendszer, mert nem lehetett őket befolyásolni, a saját fejük után mentek, még ha nem is volt bennük semmilyen rendszerellenes él. Ezen önszerveződő magyar közösségek módszeres és sikeres szétverése a szocialista rendszer egyik legnagyobb bűne. Persze a sikeres végigvitel után, létre kellett hozni a saját, ellenőrizhető közösségi rendszert, amin keresztül csoportosan és áttételesen befolyásolni tudják az embereket. De mivel ezeket a közösségeket – kultúrházakat, sportegyesületeket, stb. – az állam hozta létre, ezek többségében nem önkéntes tagjai már nem gondolták úgy, hogy a saját költségükre – sokszor kényszer hatása alatt - kell mindezekben részt venniük. Ezért az államnak mélyen a zsebébe kellett nyúlnia ezen formák stabil működésének fenntartásához. És hát mindez – lássuk be – költséges tevékenység.

Ezt hagyományozta ránk - komoly negatívumként - a szocializmus, aminek hatása a mai napig tart, hiába lett közben rendszerváltás. A régi magyar közösségek többsége nem épült újra, már nem volt, aki annyi szünet után öntevékenyen újraépítse. Azért érdekes tény ez, és volt nagy a rombolási faktora, mert a nyugat-európai – szocializmust át nem élt – világban megmaradt az öntevékeny közösségi forma, amely nem az „állami csecs"-en lógva akarja csak megvalósítani saját közösségi, kulturálódási céljait, hanem saját erejéből (is) tesz érte. Ezért van az – a magyarok értetlenkedésére -, hogy az EU-ban alig van kulturális típusú támogatás, mert náluk azt a közösség saját dolgának tartják. Igaz, társadalomépítési, szélesebb átfogású programokkal közvetve támogatják a közösségeket, csak ezt a mai magyarok nem nagyon akarják érteni. E szocialista átok sajnálatos módon elkényelmesített bennünket. Az állami csecs szopogatása sokkal egyszerűbb, mint saját közösséget öntevékenyen fenntartani. Ezen ügyek átlátása okán sem árt néha elmélyedni történelmünkben.

Na, de ennyi előkészítés után térjünk vissza vizsgált időszakunkhoz, a 70-es végek végéhez. Az 56-os krízis hatásait lassan sikerült leküzdeni, elfedni. A nép érezhetően gazdagodott, jobban élt és nőttek vágyai, működött a kádári konszolidáció, ebben megjelent, mondhatni visszatért valamilyen szinten a feltételezhetően ősi ösztön, az öntevékeny közösségek létrehozásának vágya is. Valahogy engedni kellett a szocialista államnak, de természetesen minél jobban ellenőrzött keretek között. Ezért „vegyes" technikát kezdtek el alkalmazni. A saját rendszerükön, tehát a művelődési házak rendszerén belül adtak lehetőséget a spontán szerveződő kisközösségeknek. Hiszen itt azok önállónak hihették magukat, helyet, infrastruktúrát, programok megvalósításához pénz, azaz támogatást kaptak. Elvileg nem beszéltek bele, hogy mit csinálnak, de azért a művelődési ház munkatársain keresztül „finom" ellenőrzés alatt álltak. És azt sem szabad elfelejtenünk, hogy az idősebb, 56-ot megért emberek óvatosak voltak, csak finoman kezdték el feszegetni korlátaikat.

Fontos itt megjegyezni, hogy a szocializmus előtti egyesülések, egyletek, saját vagyonnal, telephellyel, klubépülettel rendelkeztek. Ilyenről ebben a lazuló szocialista formában szó sem lehetett. De nem is érdekelt senkit, mert annak a réginek, ha voltak is átélői, gyakorlói, erre az időszakra már az öreg generációhoz tartoztak, akik annyi mindenen átmenve, már más, inaktív kor felé haladó élethelyzetben voltak, nem jelentettek tényezőt.

Ám ott voltunk mi, az újonnan jövő, épp felnövő, és tettre kész, 56-ot át nem élt, valamit csinálni akaró tizen-huszonéves fiatalok, akik az előzményekről keveset tudtak, történelmi léptékeit nem látták át, mert nagy volt ekkor még a családi elhallgatás. Legfeljebb néhány elejtett nagyszülői példáról hallottunk, leginkább az „aztán vigyázz fiam" szóösszetétel keretében. De mint lobbanékony fiatalok, minket a saját mániáink, hobbijaink, sztárolt zenekaraink, zenei stílusaink érdekeltek, amint az így lesz, amíg világ a világ. Győrben az Ifjúsági ház 60-as évek eleji megépítésével – 2016 márciusában rombolták le mélygarázs építés címszóval, azóta zöld gyep van a helyén, igaz a nagyon öreg gesztenyefát (a nagy tiltakozás ellenére) azért a biztonság kedvéért kivágták - gyorsan átvette ezt a fiatal közösségeket befogadó fő intézmény szerepet az Úttörőháztól (mai Gyermekek háza). Amikor mi 1976-ban megjelentünk ott jazzklub alapítási kérésünkkel, akkor már vagy 10-15 éve gyűltek ott a nagyon sokféle irányultságú közösségek valamilyen klubformában. Itt fontos kitérni arra, hogy akkor még csak rádió és TV működött (csekély adásszámmal) a családokban. A telefon és az autó luxuscikk volt, nagyon keveseknek adatott meg. Mindezt csak azért írom le, mert ezek a klubok az információcserének, a többletinformáció/tudás szerzésnek is fontos központjai voltak/lettek. Amikor én/mi, mai szóval „rákattantunk" a jazzre, őszintén szólva, alig tudtunk róla valamit. Csak a furcsasága, a megszokottól elérő ritmusai, az akkori beat- és rockzenéhez képest rendkívül bonyolultnak tűnő zeneisége fogott meg bennünket. És persze volt benne valami misztikus, hogy ez a fekete rabszolgák zenéjéből alakult ki. Elég gyorsan nyilvánvalóvá vált, hogy ahhoz, hogy valaki játszani tudja, zenei felkészültség kell, nem elég lelkesnek és/vagy vadnak lenni, mint a rockzenéhez, vagy a punkhoz.

Az első Győri Jazzklub alapításának érdekes előzménye

És hogy miért mi alapítottuk meg az első győri jazzklubot? Mert pl. Budapesten is csak 15 évvel előtte (1962) hozták létre az első jazzklubot, a Dáliát, a KISZ égisze alatt. És ezt utána sokáig nem követte további. Vidéken talán a székesfehérváriak a legöregebbek, 5-6 évvel megelőzve bennünket. Ott már már 67-től volt egy hivatalos nemzetközi jazzfesztivál, amely lökésére indult be a helyi klub. Ehhez képest, az egykori és jelenlegi fővároshoz képest Győr nem tartozott a magyar kultúrvárosok közé. Vizsgált időszakunkban a „füstös gyárkémények árnyékában" (külső pejoratív jelző a városra) létező fejlett iparváros kategóriába tartozott és tartozik ma is. Csak akkor a Rába, most pedig az Audi birodalom miatt, és füst nélkül. Intellektuális hátérként egy műszaki és egy tanítóképző főiskola működött, ami nehezen összemérhető egy Debrecen, Pécs, Szeged kulturális és egyetemi súlyával. Valójában ezek a főiskolák – hosszú időn át megtapasztaltam – nem tudtak lendíteni Győr kulturális potenciálján. Jazzklub alapító társaimmal Pesten jártuk az első két főiskolai évünket, csak a harmadikra költözött le Győrbe a távközlési szak. Pest 70-es évekbeli, erőteljesen beinduló progresszív egyetemi légkörében, és Lengyelországban – ami kulturális szempontból a legprogresszívebb ország volt a szocialista táborban, és amit el is érhettük, mert nyugatra nem mehettünk - kaptuk meg azokat a kulturális dózisokat, amely Győrbe visszatérve, számomra hiányként jelentkeztek. Fiatalon, tele progresszív indulatokkal, élményekkel, bizony a 70-es évek Győrje nagyon is provinciális, kéményfüst általi ködös világnak tűnt. Na, majd mi megmutatjuk, gondoltuk, legalább erre az egy évre csináljuk azt, amit szeretünk. Telve ifjúkori lendülettel, önbizalommal és persze néha nagyképűséggel/sznobizmussal is.

Az külön érdekes, honnan jött a jazzklub létrehozásának ötlete, mert elsőre nem nyilvánvaló célként fogalmazódott meg bennünk. Történt, hogy egy külvárosi művház, a szabadhegyi József Attila, jelesül szülőhelyem, diszkó versenyt hirdetett. Itt fontos megjegyezni, hogy a diszkó műfaj a hetvenes évek elején indult. Én először Lengyelországban találkoztam vele, pár évvel magyar megjelenése előtt. Még nem lehetet pontosan tudni mi is lesz belőle. A fentebb említett szabadhegyi diszkó verseny hátterében Györkös László állt, mint a hely igazgatója. Progresszív gondolkodású íróember, kötete jelent

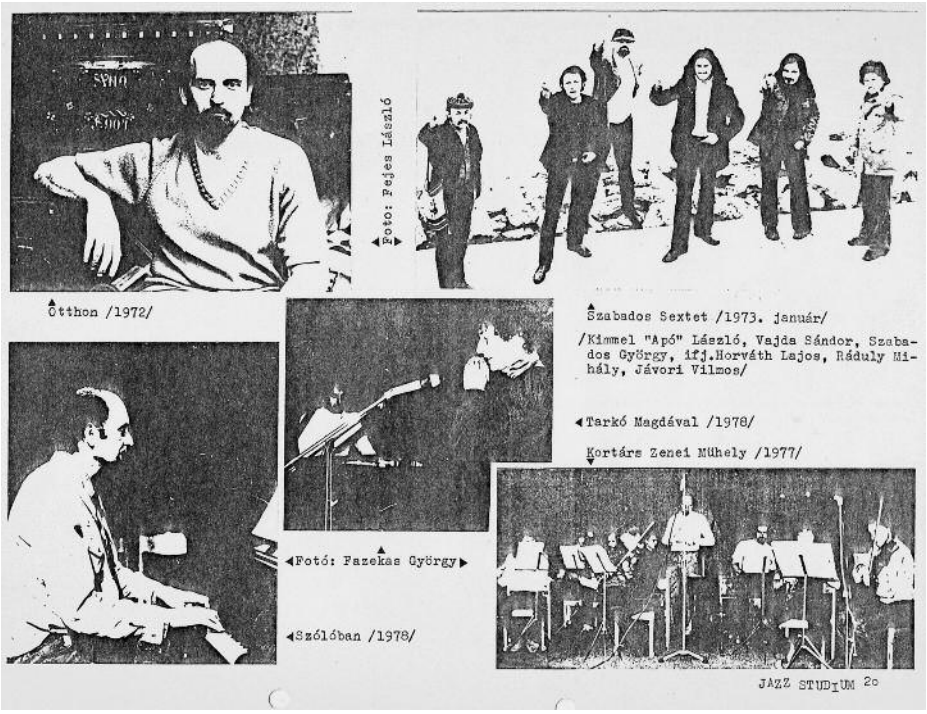

meg a Magvető Kiadónál. Ő egyáltalán nem provinciális gondolkodású figura volt, mint a helyi hivatalosságok többsége. Van ilyen, minden rendszernek vannak hibafaktorai, mint annyiszor megtapasztaltam később is. Györkös Laci - egy külvárosi művházban – mert nem félt olyat tenni, amit a városközpontban senki. Nyilván nem is figyeltek oda rá annyira és volt vér a pucájában, mint később sokszor megtapasztaltuk, amikor a 80-as évek elején, már a Petőfi ifiház igazgató-helyettesének támogatta, védte, elfedte az akkori szocialista rendszerben egyre „vadabb"-nak számító nemzetközi kísérletezéseinket. Nélküle - az ő védőszárnyai nélkül - nem tudtunk volna nemzetközi rangú koncertsorozatot létrehozni 1982-83-ban. Utólag derült ki, hogy az első magyarországi független nemzetközi koncertek voltak ezek (8 alkalom) a szocializmusban. Minden műfajban először! Ebben is nagy segítségünkre volt, hogy a perifférián egy kis füstös iparvárosban kíséreltük meg ezt, a fővárosban előbb elbukunk. Tehát Györkös Laciban volt érzék a progresszív dolgok mellé állni, és nemcsak mellé, hanem határozottan segíteni azokat. (Laci később – sok hányódtatás, meghurcolás után - autóbalesetben hunyt el.)

Ismét visszakanyarodva: Laci meghirdette a diszkó versenyt, nyilván azzal a hátsó szándékkal, hogy hátha kihozható valami érdekes dolog ebből az új műfajból. És mondhatni szerencséje volt, mert észrevettük a felhívást és a kb. 10 jelentkező közt személyünkben (Palatinus Szabolcs és én) megjelent két nagyon szokatlan versenyző. Mindketten blues és jazz-programmal jelentkeztünk, két-két szettet kellett nyomnunk. Jól emlékezem, én jazztörténetet és Miles Davist pörgettem, meglehetősen megdöbbentve a zsűritagokat… Ma biztos, hogy minimum kidobnának bennünket ilyen stílusidegen arcátlansággal, de akkor még – mondom - nem volt ilyen tiszta, egyértelmű a műfaj tisztán szórakoztató jellege. Hát el kell mondanom, hogy nyerni nem nyertünk, de Györkös Laci azonnal felhívta a Petőfi ifiház igazgatóját, Scharek Bélát és elmesélte neki, hogy mi történt. Persze tudta, hogy Béla aktív muzsikus, aki a jazzel is kacérkodik. Elég az hozzá, hogy beprotezsált Bélához és pár hétre rá elindult az első Győri Jazzklub. Ilyen értelemben, úgy gondolom, nem is mi alapítottuk, hanem inkább Györkös Laci és Scharek Béla, akik meglátták bennünk a lehetőséget.

A kor adta technika és reklámlehetőségek

Egy 40 évvel ezelőtt induló eseménysorra emlékezve nem árt összefoglalni az akkori időszak, tehát a 30-40 évvel ezelőtti intervallum technikai, információközvetítési, promóciós lehetőségeit. Ugyanis mindezek leképeződnek az archív dokumentumokban, amelyekből jócskán mellékelünk e kiadványhoz. Valószínű a korosabb olvasók is elfeledkezhettek már róla, a fiatalabbja pedig számára már szinte a hihetetlen kategóriába tartozó dolgokkal, formákkal találkozhat köztük. Mik is ezek a mai, az információs forradalom hajnalán, kőkori állapotoknak tűnő állapotok, lehetőségek?

Kérdés:

A 40 évvel ezelőtt adottságok mellett, a mai kor gyermeke, hogyan állna neki a közösségi élet alakításának, abba programok szervezésének, azok reklámozásának? E kérdés alapos körüljárása miatt ne is azzal kezdjük, hogy mi volt akkor, hanem, hogy mi nem állt rendelkezésünkre a hetvenes évek közepi Magyarországon, ami ma mindennapjaink triviális része (elsőre csak felsorolásszerűen):

- telefon, mobiltelefon
- fénymásoló, nyomtató
- internet, facebook, stb.

Ezen eszközök birtokában, egy íróasztal mellett ülve, legyünk nagyvonalúak, egy lelkes szervező, egy nap alatt kényelmesen leszervez egy koncertet. Mobilon tárgyal a zenésszel vagy a menedzserével, miközben már propagandaanyagot fabrikál a netről lehalászott fotók és leírások alapján. A reklámanyagot felnyomja saját weboldalára, egy gombnyomással elküldi a helyi írott és internetes médiának, jazzel foglalkozó portáloknak, potenciális érdeklődőknek hírlevél formájában. Még csinál hozzá egy facebook kampányt, közben hátradől a székében és boldogan várja koncertet.

De hogy is volt ez a hetvenes években? Lássuk részletezve:

1./ Telefon, mobiltelefon

Azt gondolhatnánk, hogy a telefon már rég általános része életünknek. Mint távközlési mérnök, aki 20 évet aktívan dolgozott a szakmában (1996-ig), eléggé hitelesen beszélhetek az akkori helyzetről. Leegyszerűsítve azt mondhatom, hogy egy vidéki magyar városban nagyon nagy embernek kellett lenni valakinek ahhoz, hogy középtávon (1-2 év alatt) telefonhoz jusson. Mellékelem egy hetvenes évek végén beadott telefonigényem elutasítását. Pedig én szakember voltam és a cég dolgozója. És semmivel sem biztattak. A munkahelyről a helyi telefonálás még így-úgy ment, persze ellenőrizték, de a társcsahangra, hogy társcázni lehessen, többségében perceket kellett várni. (A társcsahang ma már nem is értelmezhető fogalom.) Egy pesti hívás már nagyobb falat volt. Akár fél-egy órákat kellett várni egy helyközi társcsahangra, ami után

tevékenységünk egyik gyökere. Pontosabban elültettük a magot.

GYŐRI JAZZKLUB – 1978 TAVASZI FÉLÉV

JANUÁR HAVI PROGRAM

január 3 és 10 Téli szünet

január 17. **Évnyitó klubfoglalkozás** – Az 1978. évi klubprogram megbeszélése. Utána ismertetjük az amerikai jazz szaklap, a Down Beat, 1977. évi népszerűségi listáját. Az 1978/I. félévi klubtagságik 50.-Ft-ért, 19-ig válthatók. A klubtagságik az Ifjúsági Ház jazzkoncertjeire ingyenes, a Főiskola jazzkoncertjeire félárú belépőként szolgálnak.

január 24. Jazzkoncert /az elmúlt év végén elmarad koncert helyett/

DOB – SHOW

január 31. – **Kedvenc felvételeimből** – klubtagok bemutatói

Hírek: Az Országos Rendezőiroda közlése szerint 1978-ban az alábbi időpontokban rendez hazánkban több napos jazzkoncerteket:

1978. április 21-22. Szegedi Jazz Napok

1978. május 25-27. ALBAREGIA Nemzetközi Jazzfesztivál (6 év szünet után Székesfehérváron)

1978. június 23-24. Tatai Dixieland Napok

1978. szeptember 8-10. Debreceni Jazz Napok

1978. november 24-26. Nagykanizsai Jazz Hétvége

A tervek szerint ismét lesz Győrben, az 1977. májusihoz hasonló több napos jazzkoncert április 28-30-ig.

FEBRUÁR HAVI PROGRAM

február 7. **Lemezekről válogatva** – A Phonoda új lemezanyagából

február 12. Jazzkoncert – ismét együtt a közkedvelt **RÁKFOGÓ együttes**, Szakcsi Lakatos Béla – Fender zongora, Babos Gyula – gitár, Göböly Iakatos Béla – basszgitár, Jávori Vilmos – dob

február 14. **A mai amerikai jazz** – Simon Géza Gábor zenetörténész előadása

február 21. Jazzkoncert – **Pleszkán Frigyes és a Kaszakő** jazzrock együttes közös műsora

február 28. **Kedvenc felvételeimből** – klubtagok bemutatója

MÁRCIUS HAVI PROGRAM

március 6. Jazz-rock koncert – **PERISZKÓP** együttes /nem jazz klub rendezvény/

március 7. **Jazz-Farsang**

17:00 Népszerű jazzegyüttesek felvételeiből

18:00 **Kőszegi Funky Group** koncertje – Kőszegi Imre – dob, Lakatos Antal – sax, Másik János –el.zongora, Dandó Péter – bassgitár

19:30 Filmvetítés a Weather Report együttes bácsi koncertjéből /Jazz-tot/

20:00 Az **ÚJ Kaszakő együttes** koncertje. Az együttesben Pleszkán Frigyes zongorázik. Utána jam session!

március 14. **Charlie Parker & Paul Desmond** – Sárközi Gábor újságíró, a székesfehérvári jazz klub vezetőségi tagja, összehasonlító előadása a két világhírű szaxofonosról /Phonodában/

március 21. Jazztörténeti előadások – **Az európai jazz kialakulása, Ének a jazzben** /Bessie Smits, Ella Fitzgerald, Sarah Vaugham, Flora Purim, Lion Thomas/ - előadó: Scharek Béla

március 23. Test és ritmus – jazz és pantomim improvizációs est – Köllő Miklós és a **Dominó pantomim** együttes, valamint **Gonda János és együttese**nek közreműködésével /nem jazzklub rendezvény/

március 28. **Kedvenc felvételeimből** – klubtagok bemutatója

ÁPRILIS HAVI PROGRAM

Petőfi Sándor Ifjúsági Házáprilis 4. Szünnap

április 11. **Benkó Dixieland** koncertje

április 18. **A csehszlovák jazz** – Jiri Stivin, Rudolf Dasek, Prágai Jazz Q, stb. felvételeiből

április 25. **Kedvenc felvételeimből** – Hartyándi Jenő válogat kedvenc felvételeiből + a Jazz Majálison fellépő együttesek felvételeiből

április 28-30. **JAZZ - MAJÁLIS** – a jazzkoncert-sorozat a KTMF Főiskola halljában, valamint az Ifjúsági házban kerül megrendezésre. A fellépő együttesek a tervek szerint: Kőszegi Funky Group, Kovács Gyula együttese, Vukán-Berkes-Jávori Trió – szólista: Bontovics Kati, az

Új Kaszakő, Pleszkán Frigyes, Gárdonyi Quartet, Debreceni Jazzegyüttes, Hatszív és a jazzklub együttese a Lattmann Sextet. A koncertek szünetében filmvetítés és jazztotó lesz, vasárnap a koncertek után pedig jam session.

*1978 ÁPRILIS – **A SZÉKESFEHÉRVÁRI JAZZKLUB TÁJÉKOZTATÓJA***

*Hírek: A klub vezetősége megszervezte a **levelező tagok hálózatát**. A 20 levelező tag az ország különböző részeiről tájékoztatja a Jazzklubot a legfrissebb eseményekről. Cserébe levelezőink ingyenes klubtagságit kapnak: Baczur László (Eger), Bolla Béla (Miskolc), Cseh Sándor (Várpalota), Felvinczy Attila (jazzklub vez., Miskolc), Gombos Ilona és Ida (Debrecen), Halász Gyula (Körmend), Hartyándi Jenő (jazzklub vez., Győr), Karácsonyi István (Szeged), Kádár István (Pétfürdő), Mihály Zoltán (Orosháza), Nagy Gyula (Várpalota), Pawlik Béla (fotós, Mosonmagyaróvár). Sándor Zoltán (fotós, Herenc), Simon Géza Gábor (Budapest), Sipos Csaba (Budapest), Szaniszló János (jazzklub vez., Békéscsaba)*

A Győri Jazzklubban március 14-én klubunk tagja, Sárközi Gábor összehasonlító előadást tartott Charlie Parker és Paul Desmond művészetéről. A remek technikai körülményekkel és óriási lemezkészlettel rendelkező klubban nagy érdeklődés kísérte az előadást. Április utolsó napjaiban egyébként Győrött is terveznek többnapos jazzkoncert-sorozatot.

*1978 JÚNIUS – **A SZÉKESFEHÉRVÁRI JAZZKLUB TÁJÉKOZTATÓJA***

Hírek: Győr, Nagykanizsa és Pécs a vidéki jazzélet bázisai. E városok jazzklubjaiban a meghívott fővárosi zenekarok mellett helyi együttesek is tevékenykednek… A győri Főiskolai Jazznapokra /április 28-30/ az ismert együtteseken és a helyi Lattmann-sextetten kívül egy egészen új összetételű együttes aratott sikert békéscsabai és fiatal budapesti tagokkal: Vincze Zoltán – altszaxofon, Győry Kiss Tamás – fuvola, szaniszló János – zongora, Tóth Tamás – bőgő, Gritz Péter – dob.

1978 ŐSZI FÉLÉV

SZEPTEMBER HAVI PROGRAM

szeptember 12. Évadnyitó jazzkoncert – **Lakatos Antal Quartet**je – Lakatos Antal – szaxofon, Gárdonyi László – zongora, Tiborcz András – bőgő, Gritz Péter – dob

szeptember 19. Őszi évadnyitó klubest – **visszatekintés az elmúlt jazz évadra** /Tony Scott, Eberhard Weber, Zbigniew Namyslowski és Jiri Stivin felvételeiből

szeptember 26. **A jazz hangszerei: A szaxofon –** Simon Géza Gábor előadása

szeptember 29-október 1. **IV. Országos Amatőr Pop-Jazz Találkozó, Győr**

Hírek: Klubunk együttese,a Lattmann Sextet szeptembertől Quintet formában dolgozik tovább, mert Nyári Károly zongorista a Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskolában folytatja tovább tanulmányait.

Nyáron történt – Tamásiban rendezték a IV. Győri Amatőr Pop-Jazz találkozó dunántúli területi döntőjét. Megyénként a soproni Páternoszter /jazzrock/ és klubunk együttese, a Lattmann Sextett képviselte, a megyei elődöntőn elért eredményeik alapján.

OKTÓBER HAVI PROGRAM

KTMF (Közlekedési és Műszaki Főiskola), PSIH (Petőfi Sándor Ifjúsági Ház)

október 8. (KTMF) Lemezbemutató – **Julia „Cannonball" Adderley** + előadás – A jazz történetéből: **Az afrikai folklór** (Hartyándi Jenő előadása)

október 15. (PSIH) A jazz nagy egyéniségei: **Bill Evans** (Hartyándi Jenő előadása)

október 22. (KTMF) **Gitár a jazzben** – Jokesz György előadása

október 29. (PSIH) Jazzpódium – játszik az **Új Rákfogó** együttes

TANÍTÓKÉPZŐ JAZZKLUB

1979

A GYŐRI JAZZKLUB LEÁLL

Szerkesztői megjegyzés:

Ezen két évben azért tűnt el a Győri Jazzklub az országos jazzklub-hálózat térképéről, mert engem behívtak katonának, és akikre ráhagytam a klub összetartását, valószínűleg nem rendelkeztek elég szervezőerővel és kitartással a tartós folytatáshoz. Az első győri jazzklub megkezdhette az ember a tárcsázást és ez még nem volt biztosíték arra, hogy eljut a végéig a folyamat, tehát felveszi a hívott fél. (Sok esetben hibázott a rendszer, félrekapcsolt, leterhelt volt a hálózat, tehát a hívás el sem jutott a hívottig.) Egy vidéki nagyváros elérése is hasonló vagy még nagyobb feladat volt. A kisebb városokat (pl. Csorna, Kapuvár) és falvakat, csak kezelő bevonásával lehetett megkísérelni elérni, azaz le kellett adni a vágyott számot, aztán várni, mikor hív vissza a kezelő és manuálisan összekapcsol bennünket. Az igazsághoz tartozik, hogy a 80-as évek közepétől gigantikus fejlesztések indultak a telefon fronton és a kilencvenes évek elejére gyökeresen megváltozott a helyzet. De még csak a hetvenes éveknél tartunk. Közben pedig már mocorgott a mobiltelefon, mint új verzió. A mobiltelefon sokkal később, a 90-es évek közepén kezdett el terjedni, emiatt inkább státuszszimbólum volt, mint használati tárgy, mert a kezdeti időben keveseket lehetett vele elérni. Közhasznú beceneve - főleg emiatt - a „bunkofon" volt. Az értelmiségnek ciki volt használni, ezért sokan - én is - titkoltuk a létét. Csak sok év múltán oszlott el ez a mai szemmel fura hangulat a mobil körül.

Tehát ilyen – gyakorlatilag - telefonmentes helyzetben telt el szervezkedésünk első 10 éve. Mit lehetett tenni? Maradt a klasszikus hírközlési módszer, a levél, ha városon túlról kellett információt kérni. Helyben pedig az volt járható út, hogy személyesen megkeressük az illetőt. De nem autóval, mert az nem volt, 10-20 éveket kellett egy családnak várni egyre. És akkor berakták a garázsba, védték széltől, naptól, esőtől, esetleg vasárnap vették elő és kimentek vele a családi vikendházhoz vagy nyáron elmentek a Balatonra. De pl. a mi családunknak még nem volt autója ebben az időszakban, de ha lett volna, apám akkor sem adta volna oda egy huszonéves fiatal gyereknek. Ezért gyalog, biciklivel, busszal kellett a problémáinkat megoldani…

Gondoljon bele az olvasó, hogy mit tenne abban az esetben, ha mobil híján egy megbeszélt vagy lelevelezett randira nem érkezik meg a partnere? Hogy oldja meg a helyzetet?

Van olyan visszaemlékezés a birtokomban, mikor két erdélyi barát valahol Magyarországon beszélt meg egy találkozót, de az egyik nem jelent meg. A másik majdnem egy teljes napot várt rá és egyszer csak megérkezett a várt személy… Számtalan ma már nem ismert megoldási kulcs volt a mobilmentes világban az ilyen helyzetek megoldására, ezek mára kivesztek, ezért nagyon nagy zavarok keletkezhetnek majd egy-egy jövőbeni mobilmentes napon. Még belegondolni is rossz, hány tanácstalan, megoldást kereső ember fog üvöltözni és módszeresen szidni a szolgáltatót, és folyamatosan előkapkodni az agyat egyre jobban helyettesítő mobilt a zsebből, annak feléledésében reménykedve.

Kicsit hasonló eset nemrég megtörtént velem és vonaton utazó társaimmal. Figyelmeztetésnek szerintem jó! Talán még sokan emlékeznek a tavaly nyár végi eseményre, amikor a Keletiben összezsúfolódó menekültek egyszer csak gyalog megindultak nyugat felé. Ezzel egy időben nekem, utastársaimmal együtt közel kilenc óra alatt sikerült leküzdenünk a Budapest-Győr távolságot. Vagy nyolcszori átszállással. Vonatról buszra, onnan megint vonatra, stb. De a lényeges elem az volt, hogy soha senki nem tudta mi fog történni velünk akár a következő fél órában. Utazótársaim fiatal része folyamatosan telefonált közben, riasztotta a rokonokat, barátnőt, családot, és folyamatosan az internetet nézegette a mobilon, hogyha ezt a csatlakozást lekési, akkor majd melyiket éri el. Közben folyamatosan át kellett tervezni a tervet, mert a káoszban nem volt semmi megfogható, menetrend, csak teljes káosz. Az idő folyt és egyre inkább elvesztette a jelentőségét. Csúsztunk bele az éjszakába és a mobil, internet megléte, működése ellenére is egyre inkább értelmét vesztette a bennük lévő „tudás", mert a káoszra nem volt felkészítve a memóriája. Nem volt mit tenni, az emberek elkezdtek egymással beszélgetni és közösen keresni a megoldásokat. Már éjfél felé járt az idő, és Komáromban leszállítottak bennünket a vonatról, hogy az eddig jött, itt a végállomás. A vasút rendszere összeomlott, nem volt elérhető a főnökség (ők nyilván otthon kényelmes fotelből nézték a híreket a TV-ben), a vasutasok tanácstalanul széttárták a kezüket. Akkor mutatkozott meg a közösség ereje: egy delegációt küldtünk tárgyalni a „sofőrrel" azaz a vonatvezetővel, aki már épp pakolt össze, hogy megy haza. Igaz, több száz, több vonatnyi utas verődött addigra össze az állomáson. Hontalanoknak, menekülteknek éreztük magunkat, akiket magára hagyott a „rendszer". Megoldást kellett találnunk, és láss csodát, eredményre vezetett a tárgyalás, a vonatvezető elvitt bennünket Győrig. Bár lehet utólag megbüntették érte. Nagyjából hasonló, sokszor bizony „partizán" módszerekkel dolgoztunk, szerveztük az egykori jazzklub programjait. A cél elérése volt a fő, az eszközökben pedig ötleteseknek kellett lennünk, akár a szabályok kijátszásával is.

2./ Fénymásoló, nyomtató

Reklámanyagainkat ma fotóshopban szerkesztjük, vagy megszerkesztetjük a haverrel. Színes nyomtatóval kinyomtatjuk, majd sokszorosítóval lemásoljuk annyi példányban, amennyi kell. És már indulhat a terjesztés. Egyszerű, triviális folyamat.

A hetvenes években és még utána sokáig nem jelent meg a számítógép. Amikor később, a nyolcvanas években, a szocialista nagyvállatoknál kezdett lenni, többségében státuszszimbólum jellege alakult ki. Általában teljesen használaton kívül álltak az íróasztal valamelyik sarkán. Sok helyen még csipketerítőt is raktak rá, hogy védjék. Néhol cserepes virágot is, de bekapcsolni nem kapcsolták, legfeljebb ha unalmukban játszani akartak rajta. Valójában sokáig nem is volt konkrét haszna. A többség nem is értett hozzá, tanfolyamokat indítottak ezért. A mi vizsgált időszakunkban, a hetvenes években még csak szoba méretű számítógépek voltak a nagyobb egyetemeken. Győrben még az sem. Talán a Rábának volt valami. Ezért kézzel írtuk meg a klub programtervét, majd lassan, „sikító titkárnő" módjára megtanultunk gépelni, persze írógéppel. Mint öntevékeny kultúrmunkásoknak muszáj volt ezt a lépést megtennünk, mert senki sem volt hajlandó ezt felvállalni helyettünk, főleg nem a művelődési házak lusta és minket semmibe vevő, megtűrő alkalmazottainak nagy része. Persze voltak jó szándékúak és dolgosak is. Tisztelet a kivételnek. Mindez mindez nem nagyon zavart bennünket, ehhez szoktunk, erre szocializálódtunk, természetes volt, hogy ha valamit meg akarunk oldani, annak megoldási lehetőségeit nekünk kellett kitalálni és végigvinni. 1-2 fénymásoló volt a városba, de ahhoz mi nem férhettünk hozzá, ezek használatát szigorúan ellenőrizték.

A számunkra elérhető sokszorosítási forma a stencilezés volt, az sem egyszerűen. A „stencilezés" régi, primitív sokszorosítási technika. A stencilkészítéskor egy keménypapír hátterű hártyapapírra kellett rágépelni írógéppel a szöveget. A hártya sérülékenysége miatt a javítás nehézkes volt, ezért nagyon kellett vigyázni a gépeléssel. Persze ezt is mi, én csináltuk. Ki más lett volna erre? Később rájöttünk, hogy a finom hártyába karcolni is lehet. Külön technikája volt ennek. Ehhez kellettek képzőművész hajlamú barátok. Majd egy festékhengerrel ellátott gépre helyeztük e stencillap hártyát, és némi tekerés után a gépelés és karcolás helyén átjött a festék az oda helyezett írógéppapírra. Kézzel is lehetett hajtani a gépet és villanymotorral is. Egyfajta primitív nyomdai technika volt ez. Tele korlátokkal, hátrányokkal, ebből kellett kihoznunk a legjobbat. A plakátokat montázstechnikával készítettük. Írógéppapírra ragasztottunk fotókat és öntapadós betűkészletből raktuk ki a címet… Ezek, a ma kőkorinak tűnő módszerek sugároznak az akkor dokumentumokról.

3./ Internet, facebook

Az interneten kutakodva ma könnyen hozzájutunk fotókhoz, információkhoz, ami a propaganda, reklámanyag gyártás alapja. Az internet azonban már főleg a XXI. század vívmánya. A jazzklub indulását ettől legkevesebb 25 év választja még el. Ebből következőleg és abból, hogy akkor mi még a szocializmus nyugati kultúrától meglehetősen elzárt világában éltünk, nagyon nagy volt a jazz területén az információhiány, mert a jazz egy imperialistának bélyegzett, nyugati kultúrtermék volt. A könyvtárakban 2-3 magyar nyelvű könyv volt elérhető (Gonda János, Pernye András) e témában, azokat ronggyá olvastuk. Néha már az újságokban is megjelent pár cikk, azokat gyűjtöttük, aztán lassan felfedeztük, hogy Lengyelországban a honihoz képest nagyon komoly jazzélet zajlik és van angol nyelvű (!) jazzújságjuk is (Jazz Forum). De hát nálunk addig az orosz volt a kötelező idegen nyelv, angolul kevesen tudtak, nosza vadul nekiestünk annak is, hogy le

tudjuk fordítani az izgalmasnak tűnő jazzcikkeket. Ilyen apró morzsákból szedegettük össze a tudásunkat, ami épp csak egy lépéssel járt a többi klubtag előtt, és azt előadtuk nekik. Ez abban az időben normális volt. Persze nem volt elég beszélni a jazzról, demonstrálni is kellett az előadásokat. Az első időkben még lemezekhez sem fértünk hozzá, mert azok nem jöttek át a vasfüggönyön. A rádióhullámok ellenben igen. Vadásztuk a BBC és „Az Amerika hangja" jazzadásait és szalagos magnetofonokra rögzítettük azokat. A klubban is ezeket játszottuk le. Igazi ősidők voltak ezek. Aztán lassan felfedeztük, hogy pl. a Lengyel és NDK Kulturális Intézet budapesti székházában lehet jazzlemezeket kapni, majd beindult a csempészvonal jugoszláv irányból is, ami akkor fejlett és nyugati típusú világ volt. Csaknem olyan nehezen lehetett oda átmenni, mint nyugatra. A pesti fejesek gyerekei azért így-úgy hozzájutottak igazi amerikai és nyugati lemezekhez is. Megindult a biznisz és a cserélgetés, magnóra másolás. Azt kell mondjam, hogy kb. 1-2 év lelkes gyűjtés és kapcsolateremtés után, már nagyon sokat ledolgoztunk az elmaradásunkból és kezdtük tudni követni a világban zajló friss áramlatokat. Ez jól követhető a jazzklub programjainak alakulásán. Ne feledkezzünk meg arról sem, hogy gombamód kezdtek alakulni magyar zenekarok, érzékelve a fokozódó érdeklődést a műfaj iránt. Jobbak, rosszabbak, lelkesek, divatutánzók, pénzéhesek, mint ahogy az lenni szokott.

A vidéki jazzklub-hálózat kialakulása

A hatvanas és hetvenes évek eleji Budapest-központúság – legalábbis a jazz területén - a hetvenes évek végére megszűnt, mert rengeteg vidéki klub alakult. Mai aggyal szinte elképzelhetetlennek tűnik, de Orosháza, Csorna, Kapuvár nagyságú kisvárosok tömegében alakult jazzklub és persze minden nagyvárosban is biztosan volt. Sok helyen kettő is. Ezek mindegyike – mai szóval - „civil" kezdeményezés volt. Akkor ezt a kifejezést még nem használtuk, de semmi más sem volt helyette, de az teljesen tiszta volt mindenki fejében, hogy ezek független kezdeményezések voltak és általában a helyi művházra építették működésüket. Mint korábban említettem, a klubforma volt az egyetlen lehetséges civil és független gyülekezési, közösségi forma, amit a szocialista rendszer tolerált. Arra azonban nem volt felkészülve, hogy gyakorlatilag pár év alatt az egész országot behálózzák a jazzklubok. Utólag belegondolva rejlett ebben bizonyos „állambiztonság kockázat", ahogy ma mondanák. Bizton meg is indult megindult a megfigyelés és ellenőrzés. Ennek szelíd verziója lehetett a Magyar Tudományos Akadémia Zenetudományi Intézetének felfigyelése és adatgyűjtése a jazzklubok burjánzására, 1980-ban. Amely érdeklődés – szerencsésen – megőrizte a Győri Jazzklub első négy évének tevékenységét.
Előkutatva régi dossziéimat, rengeteg dokumentum került elő nemcsak a mi klubunk működéséről, hanem az ország más klubjainak programjáról is, mert azokat egy idő után elkezdtük egymásnak küldözgetni, míg nem a 70-es évek vége felé az egyik talán legöregebb vidéki jazzklub, a fehérvári, Jazz Inform néven elkezdett kiadni egy országos átfogású információs hírlevelet. Országos levelező hálózatot hozott létre – amelynek személyen is oszlopos tagja voltam -, az országban történő jazzesemények begyűjtésére. Utólagos köszönet ezért Márkus Jóskának, aki szívós munkájának köszönhetően ma, 30-40 év távlatából is kiválóan és sokrétűen átlátható ez a ritka hálózatosodási jelenség, amelyet a vidéki jazzklubok akkor végigvittek. Valószínű más művészeti irányokban is voltak hasonló kezdeményezések, csak nem ilyen alaposan őrizte meg őket a közösség egy magas rendszerező képességekkel rendelkező személyisége, aki muzsikusként is bőven kivette részét a jazz népszerűsítésében.
Talán sokan nem tudják, hogy a hálózatelmélet a 70-es években talán még csak nagyon elméleti síkon létezett. A mi hálózatunk ellenben a gyakorlatban prosperált telefon, internet és mindenféle információs forradalmi eszközök nélkül, a hagyományos levelezés útján. Ez bizton kuriózum a maga nemében. A hálózatelmélet ma már komoly tudományág, amelynek gyakorlati életre kivetített módszerei vannak, melynek kidolgozásában magyar származású kutatók is központi szerepet játszanak, bár biztosan nem tudtak a mi korai kísérletünkről.
A Győri Jazzklub programjain kívül, e különleges hálózatosodás jellegét megmutatni próbálván, idézek pár oldalt a Jazz Inform első időszakából, majd a nyolcvanas évek résznél a kiteljesedés állapotából is, amikor már szinte mindenre kiterjedt Márkus Jóska figyelme, ami a jazzhez köthető.

A vidéki jazzklub-hálózat ereje

A hetvenes évek közepétől és az egész nyolcvanas években a vidéki magyar jazzklub hálózat olyan erős és szervezett volt, hogy bátran elmondhatjuk, hogy az egyébként mindig és mindenben központként és vízfejként működő Budapest szerepe emellett eltörpült. Persze a jazz tekintetében. Ugyan Budapest ebben az időszakban is tele volt fellángoló és eltűnő jazzklubok sorával, de ők sosem voltak képesek egységesen fellépni, és kifelé erőt mutatni, mint a vidéki hálózat. Úgy is mondhatnám, hogy míg Pesten a klubok, mint szuverén „egyéniségek" léptek fel, saját stílussal, hangulattal, addig a vidékiek, akik szintén különbözőek voltak stílusban és hangulatban, szervezettségben, de az egyéniségük hangsúlyozása helyett közösségként tudtak fellépni, és ez adta az erejüket.

A vidéki jazzfesztiválok

A klubok kialakulását nem kell komolyan befolyásolta, hogy a hetvenes években, elsősorban a Magyar Rádió szervezésében, jazzfesztiválok jelentek meg vidéki városokban, Székesfehérváron, Nagykanizsán, Debrecenben, majd szaporodott a sor. A bővülésben szaporodásban fontos tényező volt a fentebb részletezett vidéki jazzklub-hálózat és a mögötte rejlő közönség és közösség. Érdekes, de emlékezetem szerint a Rádiónak nem is volt komolyabb kísérlete Budapesti Jazzfesztivál létrehozására. Pedig mai aggyal nyilvánvalóan Pest tűnhet az első számú befutónak. Tán érdemes lenne ezt nálam okosabb embereknek megkutatni egy kicsit.
A szaporodó vidéki klubok titkos szándékai között biztos ott volt, hogyha elég jók és híresek lesznek, akkor ők is lehetnek egy rádiós jazzfesztivál helyszínei és nem is volt ez irreális elképzelés abban az időben. Bennem is maradt meg valami ilyesmi emlékcsíra. Már a második évünket (1977) egy Győri Jazz Napok elnevezésű kis fesztivállal zártuk, mintegy körömpróbálgatásként.
Aztán egyre tájékozottabbak lévén a magyar jazzviszonyokban, leálltunk a rádiós jazzfesztivál vággyal, bár egyszer Győrben is megpróbálkozott nélkülünk a Rádió 1979-ben, amikor épp katona voltam, és a klubunk tecchalott állapotba került, de nem jött be nekik. A fő baj az volt, hogy addigra köztudott lett, hogy a rádiós jazzfesztiválokat vivő Kiss Imre, aki nem is titkolta, hogy pártfeladatként vállalta el a tömegesedő jazz kezelését, meglehetősen arrogáns ember. Egyre rosszabb híre lett a „szakmában", bátran kimondhatjuk, hogy közutálatnak örvendett, és aki fesztivál szinten szóba állt vele, annak nem sok köze lehetett a programhoz. A muzsikusok is utálták, mert kapcarongyként bánt velük, de ők ki voltak szolgáltatva neki. Minket nem vonzott ez a világ és ez vezetett oda, hogy amikor másodjára összeszedtük magunkat, a nyolcvanas évek elejére, akkor 1982-83-as, 8 állomásos sorozatunkkal megtörtük a Magyar Rádió nemzetközi jazzfesztivál szervezői hegemóniáját. (Nagyon nem is tetszett ez Kiss Imrének és rendesen tett is ellenünk.) És mint utólag kiderült, ezzel megcsináltuk az első független szervezésű nemzetközi koncerteket a szocialista Magyarországon – Győri Nemzetközi Jazzkoncert-sorozat. Nemcsak a jazz területén. Ez később derült ki, mert akkor nem ez volt a cél, és ez már egy másik történet, a következő évtized jazztörténetének része.

szép lassan feloszlott, szétesett…
A katonaság 18 hónapja alatt gyakorlati munkára nem volt lehetőségem, mert egy „első lépcsős" (harci helyzetben először bevetendő) alakulat felderítő századához kerültem, ami nem volt leányálom. De a város nem maradt jazz nélkül, mert jött az új generáció és a Tanítóképző Főiskolán elindult egy másik klub néven, amellyel azért volt egy híres kalandom, amely a szocialista kémhistóriák világába vezet. (A történet részletei a szomszédos hasábban olvashatók.) A klub szervezői főiskolások voltak és az elején még nem volt erejük és tájékozottságuk, hogy bekerüljenek az országos jazz vérkeringésbe. Ezért nem is maradt fent a működésükről semmilyen írásos nyom. De amíg nem jött el a fenti „kémhistória" miatt a kihallgatások időszaka, emlékezetem szerint hetenteméthetente működött a klub. Néha én is ott voltam, amikor „kimaradás"-ra engedtek a katonaságtól.
Év végén pártfeladatként a magyar jazzt uraló Kiss Imre, az akkor szokásos „rádiós jazzfesztivál"-lal próbálkozott Győrött. Valószínű nem jött be neki, mert többet nem tette.

RÁDIÓS JAZZEST

December 1. Győr, **Rádiós Zenei Hét – Albert Mangelsdorff, Bosko Petrovic** és két magyar zenekar. /Fehérvári Jazzklub hírlevele őrizte meg a nyomát/

JAZZ STUDIUM no.1

Szerkesztői megjegyzés:
A klubbozás nem ment a katonaság mellett, de Zomborácz Tibor (1956-2007), hasonlóan fanatikus jazzbarátommal együtt azért sikerült összehozni, a később jelentős időszakot megért Jazz Studium folyóirat első – teljesen illegális - számát, amelyet aztán csak 1982-ben sikerült folytatnunk, ezért ezen első kísérletet utólag „0"-ik számnak neveztük el.

KASSÁK KARÁCSONY

Budapest, 1979. december 26.
Közreműködnek: a Kortárs Zenei Műhely tagjai, Szabados Trió, Binder Quintet, Somogy Győző és barátai, Dés László, Lakatos Tóni, Regős István, Regős István, Baló István, Réti János és minden jelenlévő. Belépő: 15.-Ft
Megjegyzés: kis országos kitekintés a példaképnek te-

kintett Kassák Klubra, amelyen természetesen ott voltunk.

GYŐRI JAZZKLUB – 1980 TAVASZI FÉLÉV

(fennmaradt műsorterv, nem tudni milyen arányban valósult meg)

március 4. (Spartacus csónakház) – **lemezbemutatók**

március 11. (Ifiház) Hangszerbemutató. Tartja Binder Károly – **„A zongora"**

március 18. (Ifiház) Jazzkoncert – **Berki-Szakcsi-Babos-Berkes-Jávory Quintet**

március 25. (Ifiház) Jazztörténeti sorozat II.: **„Az afroamerikai népzenék I."** – „Dél- és Közép-Amerikai népzenék" - utána lemezbemutató

április 1. (Spartacus) **Tréfás klubest** sok zenével és játékkal, jazz-totó

április 8. Hangszerbemutató: **„A dob"** – tartja: ???

április 15. (Spartacus) **lemezbemutatók**

április 22. (Ifiház) Jazzkoncert: ???

április 29. (Spartacus) lemezbemutatók

május 6. (Ifiház) Jazztörténeti előadás III.: **„Az afroamerikai népzenék II."** – „Észak-Amerika fekete népzenéi" – utána lemezbemutatók

május 13. (Spartacus) **lemezbemutatók**

május 20. (Ifiház) **Félévzáró jazzkoncert**

Jazzklub tagok (fennmaradt lista alapján):

Szaller László, Jokesz György, Deák Tamás, Mihály Jenő, Grekszik György, Vaczula István, Csípő Dezső, Waszlavik Zoltán, Giczely Péter, Szatmáry Ferenc, Csípő Tünde, Barlai Gábor, Eördög András, Tóth Miklós

Szerkesztői megjegyzés:

E jazzklub próbálkozás – a nevekből jól láthatóan – az 1979-es kémhistória miatt a Tanítóképző Főiskoláról kiebrudalt Jazzklub más helyszíneken való továbbélésének kísérlete. Emlékezetem szerint a Spartacus Csónakházat ők találták, én pedig az „Ifiház" felé protezsáltam őket. Ha jól emlékszem itt jött elő a **Spitball Jazzklub** elnevezés és így jött létre e két helyszínes klubverzió. Arra sajnos már nem emlékszem, milyen szinten valósulhatott meg, mert az év közepéig még katonai szolgálatomat teljesítettem. Sajnos e forma vezető, hangadó rétege vagy már elhunyt (Jokesz György, Deák Tamás), vagy disszidált (Csípő Dezső), eltűnt Győrből (Szaller László). Eddig nem sikerült feléjük kapcsolatot találni. Talán utóbbi tudná ezt az időszakot pontosítani.

BEINDUL A JAZZPRESSO

május 12. A Dunakapu ételbár pincéjében minden hétfőn 19-22 között.

Szerkesztői megjegyzés: nem tudni mi lett vele, valószínű pár alkalom után megszűnt…

NEMZETKÖZI JAZZ EST A BORSOS HÁZBAN

Győr, 1980. augusztus 10.

The Quartet (POL), Gonda János, Erik Kolarick Quartet (SWE), Binder Quintet

1980 ŐSZI FÉLÉV

NOVEMBER HAVI PROGRAM

november 25. (PSVMK) **Kőszegi Quintet**

november 26. Spartakus Csónakház) Jazzklub **lemezhallgatás** – Stan Getz, Jaco Pastorius, Billy Cobham, alberr Mangelsdorff, stb.

A magyar jazzmuzsika és jazzközvetítés minősége

A keleti és nyugati kulturális közvetítés, jazzközvetítés összehasonlítása elkerülhetetlen terület, hiszen enélkül irreális eredményre juthatunk. Önmagában minden lehet szép. De azt is jól tudjuk, hogy a helyben népszerű, rajongott formák, személyiségek vagy erős helyi marketinggel, rokoni szálakkal azzá tettek, külső helyzetekkel összemérve sokszor törpévé, finoman fogalmazva lokálissá, vagy partikulárissá, keményebben provinciálissá válnak/válhatnak. Különösen igaz ez az önmagukba bezáródó vagy külső erők által bezárt verziókra. Magyarország sajnos ilyen volt, ilyenné tették a szocializmusban, aminek az átkát – véleményem szerint – negyed évszázaddal megszűnése után is nem, vagy csak részlegesen sikerült levetkőzni.

Általánosságban elmondható, hogy nagyjából 50 évig, ugyan nem önszántunkból, de kimaradtunk a világban zajló folyamatokból. Teoretikus kérdés persze, hogy ha nincs szocializmus és önállóan dönthetünk, mennyire tartjuk, akarjuk tartani a lépést a világgal. Az előzmények azt mutatják, hogy félő, hogy akkor sem tartoztunk volna az élvonalba. Lásd hány világhírnévre szert tett magyar művész (pl. Bartók) és tudós (Nobel-díjasok) - akikre ma nagyon büszkék vagyunk - ment el Magyarországról és jórészt már nem itthon érte el hírnevét. Kérdés: vajon ha itthon marad, elérte volna?

A szocializmus alatt, a hatvanas években beinduló, majd a hetvenes, de leginkább a nyolcvanas években felvirágzó magyar jazzre sajnos elmondható, hogy egy tartósan és erősen belterjes forma felé haladt módszeresen. Miért? Keressük az okokat. Persze ráfoghatjuk a szocializmusra és némiképp joggal, de azért ebben jócskán benne volt a korábbról örökölt, majd a szocializmusban továbbfejlesztet és ma is gyakorolt urambátyám ősi magyar technika is.

Hogyan és miben jelentkezett ez? Itt elsősorban a magyar jazzmuzsikusokról, együttesekről fogok szólni. Amikor a magyar muzsikusok megpróbálták megismerni és megtanulni a jazzt a hatvanas/hetvenes években, elsősorban a jazz őshazájának tartott amerikai jazz felé fordultak mintaként. A többség elkezdte utánozni az amerikai formákat, ami elsőre nem elítélendő, mert hát valahol el kell kezdeni. A baj ezzel csak az, hogy a többség és a lassan kialakuló jazzoktatás is leragadt ennél a szintnél, sajnos hosszú évtizedekre konzerválta azt. Közben a világ már egészen máshol járt, mert ott folyamatos volt a változás. Az amerikai jazz mellett megjelentek az európai formák, az angol, a holland, a francia, a német, később a skandináv vonal. Tehát kialakultak nemzeti karakterek, és a nyugat-európai jazzközönség azt mondta: - Ha amerikai jazzt akarok hallani, akkor elmegyek az amerikaiak koncertjére, de a mieink ne őket utánozzák, van nekünk saját zenénk is. Tőlük az akarjuk hallani. Persze könnyen mondhatták ezt, mert egész Nyugat-Európa állandóan tele volt a jobbnál jobb, turnézó amerikai csapatokkal, sztárokkal. Ellenben hozzánk azokból igen ritkán jutott el egy-egy. És akkor ráadásként azok meglehetősen túl lettek sztárolva. A magyar jazzközönség agya is elsősorban az amerikaiakra volt (van a mai napig is) hangolva. A lengyelek a pozitív ellenpélda arra, hogy nemcsak ez a „begyöpösödött" út létezett a szocializmusban. Náluk már történetünk idején, tehát a 70-es évekre kialakult a saját jazzkarakter. A nálunk és Magyarország több klubjában sokszor fellépő és népszerűvé vált Zbigniew Namyslovski is ilyen, lengyel egyediséggel rendelkező muzsikus volt, és ma is az. Mégsem tőle vettek mintát a magyarok, hanem szinte csak az amerikaiaktól. Jól emlékezem, hogy a nyolcvanas években minden második magyar jazz-zongorista McCoy Tyner-t utánozta, aztán meg jött a Keith Jarreth „imitátorok" sora. Félre értés ne essék, ezek sokszor nagyon kiváló produkciók voltak, még mondhatnánk is, hogy büszkék vagyunk fiainkra, mert ők is tudják az a szintet, néha még többet is, mint az utánzott előadó, de… és itt jön egy fontos, nálunk sokszor a szőnyeg alá söpört jazz idóma: a jazz improvizációra épül, amely feltételezi az egyéni hang, az egyéni hozzáállás létét. Tehát nem utánzásra, az ugyanúgy eljátszásra épül. Ettől lehet egymástól megkülönböztetni a híres előadókat. Hiszen pár hang után megkülönböztethető John Coltrane szaxofonhangja Archie Sheppétől, stb.

Bátran megállapítható megállapítható, hogy nagyon kevés volt az egyéni hang a hetvenes, majd ugyanúgy a nyolcvanas évek magyar jazzmuzsikusai között. Az ebben az időszakban betörő jazz-rock hullám, igazi divathullámnak bizonyult. A világban gyorsan jött és gyorsan el is ment, amikor egyre felszínesebbé, virtuózabbá vált, nálunk sokkal tovább tartotta magát. Hiába, a magyar hagyományőrző nép, a rossz hagyományt is sokáig tudja őrizni.

Eddig soraim inkább a stiláris és művészi hozzáállásbeli problémákat feszegették. Kellemetlenebb beszélni a magyar jazzt eluraló emberi problémákról, a kiszorítósdiról, a klikkesedésről, a politikával való haszonszerző lepaktálásról, és úgy általában a „gizdaság"-ról, amely kemény átokként „segítette" az amúgy sem haladó, progresszív magyar viszonyok konzerválást.

Most, ezen visszaemlékezés írása közben szembesültem azzal a ténnyel, hogy míg az előzőekben sokat emlegetett vidéki jazzklub-hálózat egy kifejezetten progresszív, előremutató, egymást fejlődésre, a világ friss dolgait folyamatosan figyelő magatartásra, az egymással való kapcsolattartásra ösztönözte a résztvevőket, addig az egyre Budapest-centrikusabb muzsikus rétegre pedig a fenti negatív irányultságú bezáródás vált jellemzővé. Itt még megjegyzendő, hogy a hetvenes évek végén gombamód szaporodtak a vidéki zenekarok is, sok klubnak volt saját zenekara. Feltételezem, hogy a klubhálózat progresszív volta és a muzsikusok többségének bezáródó metódusa közt a PÉNZ húzódott meg választóvonalként. Fontos megjegyezni, hogy a klubhálózat egy nonprofit, civil dolog volt. Akik ezt csinálták, azok mindezt ingyen tették, legfeljebb a klubvezető kapott valamilyen jelképes honoráriumot az otthont adó művháztól. A koncerteket pedig a művház költségvetéséből, később pályázatokból szervezték. Annyit, ami az aktuális keretbe belefért. Tehát mai szóval nem hatotta át a biznisz a klubhálózatot.

Ellenben a muzsikusok más helyzetben voltak, ebben (70-es évek) a prosperáló időszakban volt bőven koncert és a menőbbek joggal hihették azt, hogy ebből meg lehet élni. Csak hát a jazz-rock hullám lecsengésével a koncertek is csökkentek és elkezdődött a kenyérharc, amiben mindenki a maga stílusában vett részt. Aki ráadásként beállt valamilyen állami rendszerbe, elköteleződve a szocialista politika felé, az versenyelőnyre tett szert. Ez persze szúrta a többiek szemét. Pl. a magyar jazzben emberileg rendkívül negatív szerepet betöltő Benkó Sándor - úgy emlékszem - kari párttitkár volt a Műegyetemen, és maximálisan ki is használta az ebből származó előnyöket, de ami még csúnyább, terrorizálni is próbálta a neki nem tetsző jazzirányokat. Mi ezt élőben megtapasztaltuk. A piac összeszorulásával a vidéki zenekarok többsége is Pestre költözött és emiatt ott még nagyobb koncentráció jött létre létre, tovább növelve a megélhetési problémákat.

A magyar hang erősödése a jazzben

Ennek betetőzéseként nagyon bezavar a magyar jazz összképbe, hogy egyre erősödött és bővült a Szabados György által fémjelzett és összefogott karakteres magyar improvizatív zenét játszó vonal. Szabados már a 60-as években feltűnt a magyar jazzéletben, de a nem amerikai mintát utánzó zenéjét politikai okokból csak kis klubokban játszhatta, és a magyar jazz-zenésztársadalom is kirekesztette magából. 1972-ban elnyerte zenekarával (Ráduly Mihály és Kimmel László – szaxofon, Vajda Sándor – bőgő, Jávori Vilmos - dob) a San Sebastian-i Nemzetközi Jazzverseny nagydíját, free kategóriában. Ez akkora nemzetközi elismerés volt, hogy ezzel egy normális zenei társadalmú országban el kellett volna nyernie a saját helyét a rendszerben. (Zárójelben megjegyzendő, hogy Szabados zenei kísérletezése párhuzamban haladt a vele nagyjából egyszerre indult nagy amerikai fekete avantgardisták /Ornette Coleman, Cecil Taylor, stb./ próbálkozásaival, csak kölcsönösen nem ismerték egymás eredményeit, mert egyik szál sem érte el ekkor még a nyilvánosságot.) Szabados díjával hazaérve kapott egy Erkel színházi koncertlehetőséget, de a koncert botrányba fulladt, elsősorban a magyar muzsikusok bekiabáló, füttyögő demonstrálása miatt. Hiába az irigység fontos motiváló tényező. Kortanúként hányszor megtapasztaltam az adott kor jeles magyar jazzmuzsikusai szájából, hogy köpködtek Szabadosra: „Nem tud

zenélni, össze-vissza zenél, kamuzik, az nem is jazz” - voltak a legenyhébb kifejezések. Szóval a lehetetlenné tevés, a lejáratás fontos része volt a magyar jazz-zenésztársadalom működésének és bezáródásának, magyar zárványná alakulásának. Hogy neveket is mondjak, Benkó Sándor, Pege Aladár, Babos Gyula, stb. voltak az éllovasai ennek a vonalnak. Eközben Szabados tábora – ettől függetlenül - egyre nőtt és egy új zenészgeneráció is úgymond aláállt, a zenei kör tagjává vált, Dresch Mihály, Grencsó István és a többiek, hogy pár nevet említsek… Már a hetvenes években szerencsénk volt élőben megtapasztalni zenéjének erejét és különlegességét a Győri Jazzklubban. Én ugyan már pesti főiskolás koromból ismertem, több helyen hallottam koncertjét, izgatott zenei hozzáállása, zenefilozófia fejtegetései… Lehetett érezni, hogy ő „bartóki” szintű egyéniség, nem egy sima, jó muzsikus. Végül is az idő Szabadost igazolta, de aktuálisan nem volt más lehetősége, mint a zenei ellenállásba vonulás és tudatos kizáródás a magyar jazznek nevezett valamiből. Ezért is használom rá és használta ő is zenéjére pl. a magyar improvizatív zene kifejezést.
A 70-80-as évek magyar jazzvilágában az az igazi paradoxon, hogy míg a magát magyar jazznek nevező, amerikai mintákat utánzó budapesti zárványt nem tudta komolyan venni a nemzetközi jazzvilág, addig a magát nem jazzt játszónak nevező Szabados és köre lett külföldön a magyar jazz megjelenítője. A tanítványokat hívták, hívják ma is nemzetközi jazzfesztiválokra, ha karakteres magyar jazz muzsikára vágynak. A zárvány pedig maradt saját maga, és a félrevezetett magyar közönség hívő része számára a magyar jazz képviselője.

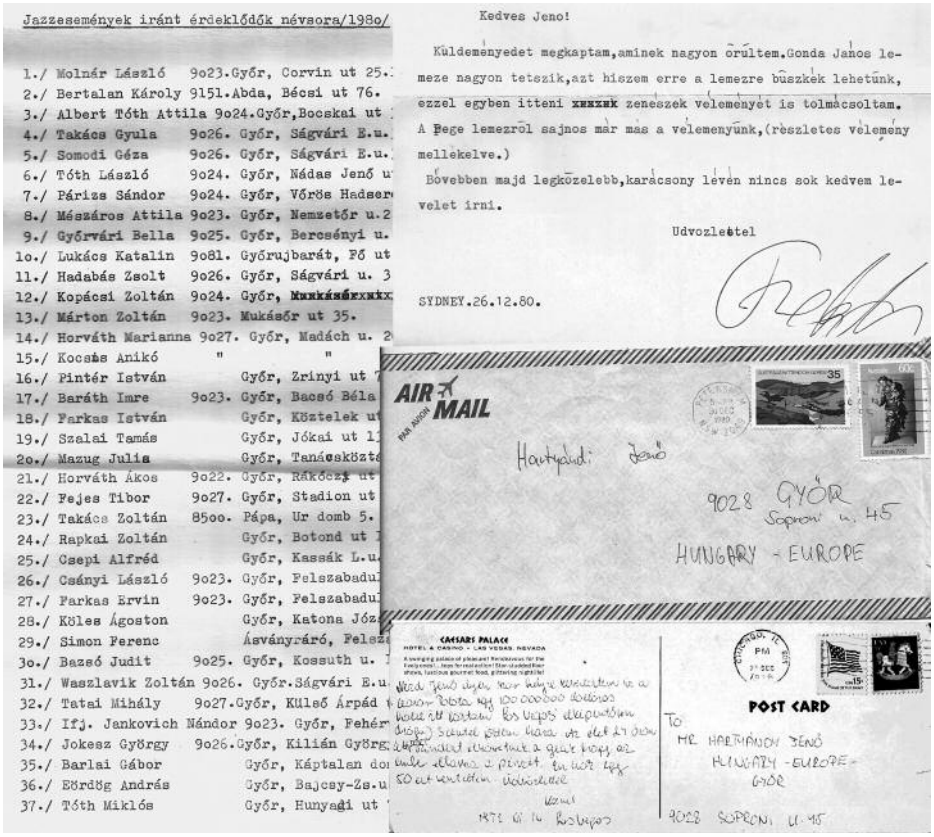
Jazzesemények iránt érdeklődők névsora/1980/

1./ Molnár László 9023.Győr, Corvin ut 25.
2./ Bertalan Károly 9151.Abda, Bécsi ut 76.
3./ Albert Tóth Attila 9024.Győr,Bocskai ut
4./ Takács Gyula 9026. Győr, Ságvári E.u.
5./ Somodi Géza 9026. Győr, Ságvári E.u.
6./ Tóth László 9024. Győr, Nádas Jenő u
7./ Párizs Sándor 9024. Győr, Vörös Hadser
8./ Mészáros Attila 9023. Győr, Nemzetőr u.2
9./ Győrvári Bella 9025. Győr, Bercsényi u.
10./ Lukács Katalin 9081. Győrujbarát, Fő ut
11./ Hadabás Zsolt 9026. Győr, Ságvári u. 3
12./ Kopácsi Zoltán 9024. Győr, Munkácsi u.
13./ Márton Zoltán 9023. Munkácsi ut 35.
14./ Horváth Marianna 9027. Győr, Madách u. 2
15./ Kocsis Anikó " "
16./ Pintér István Győr, Zrinyi ut
17./ Baráth Imre 9023. Győr, Bacsó Béla
18./ Farkas István Győr, Köztelek ut
19./ Szalai Tamás Győr, Jókai ut 1
20./ Mazug Julia Győr, Tanácsköztá
21./ Horváth Ákos 9022. Győr, Rákóczy ut
22./ Fejes Tibor 9027. Győr, Stadion ut
23./ Takács Zoltán 8500. Pápa, Ur domb 5.
24./ Rapkai Zoltán Győr, Botond ut
25./ Csepi Alfréd Győr, Kassák L.u.
26./ Csányi László 9023. Győr, Felszabadul
27./ Farkas Ervin 9023. Győr, Felszabadul
28./ Köles Ágoston Győr, Katona Józ
29./ Simon Ferenc Ásványráró, Felszi
30./ Bazsó Judit 9025. Győr, Kossuth u.
31./ Waszlavik Zoltán 9026. Győr.Ságvári E.u.
32./ Tatai Mihály 9027.Győr, Külső Árpád
33./ Ifj. Jankovich Nándor 9023. Győr, Fehér
34./ Jokesz György 9026.Győr, Kilián György
35./ Barlai Gábor Győr, Káptalan do
36./ Eördög András Győr, Bajcsy-Zs.u
37./ Tóth Miklós Győr, Hunyadi ut

Kedves Jeno!

Küldeményedet megkaptam,aminek nagyon örültem.Gonda János lemeze nagyon tetszik,azt hiszem erre a lemezre büszkék lehetünk, ezzel egyben itteni zenészek véleményét is tolmácsoltam. A Pege lemezről sajnos már más a véleményünk,(részletes vélemény mellékelve.)

Bővebben majd legközelebb,karácsony lévén nincs sok kedvem levelet irni.

Üdvözlettel

SYDNEY.26.12.80.

AIR MAIL
PAR AVION
Hartyándi Jenő
9028 GYŐR
Soproni u. 45
HUNGARY - EUROPE

CAESARS PALACE
HOTEL & CASINO - LAS VEGAS, NEVADA
POST CARD
TO
MR. HARTYÁNDI JENŐ
HUNGARY - EUROPE
GYŐR
9028 SOPRONI U. 45

A Győri Jazzklub helye a magyar jazzklub-mozgalomban

A Székesfehérvári Jazzklub június havi tájékoztatója írja: „Győr, Nagykanizsa és Pécs a vidéki jazzélet bázisai. E városok jazzklubjaiban a meghívott fővárosi zenekarok mellett helyi együttesek is tevékenykednek…”
Az első négy év programjait átnézve azonban azt kell mondanom, hogy biztos túloz a fehérvári hírharang, vagy mai kifejezéssel élve jó volt a marketingünk, mint annak idején Mátyás királynak. Összehasonlítva a miénket más vidéki magyar jazzklub programjával - szerencsére megmaradt pár hírlevél ebből az időszakból -, a többség ugyanarra a kaptafára dolgozott: lemezbemutató, jazztörténeti előadás, koncert. E repertoárt lehetett válogatni az anyagi lehetőségek és belső ambíciók függvényében. Amint korábban már leírtam, a szegényes információs háttér okán mindegyikünk tanuló fázisban volt. Sziszifuszi gyűjtőmunkával csipegettük össze a jazzmorzsákat, fordítottunk és raktuk össze előadásokká a frissen megszerzett tudást. Ebben a korai korszakban ezért, aki a fanatikusok közül idősebb volt, az valószínű régebben gyűjtögetett, ezért többet tudott. Én éppen csak húsz múltam, amikor 76-ben elkezdtük. A korábban kezdő székesfehérváriak inkább a 30-as korosztályhoz közeledtek, nyilván több tudás és szervezői tapasztalat gyűlt már fel bennük. A tapasztalás azt mutatja, hogy az szinte mindegy, hogy valaki 52 vagy 57 éves, az azonban egyáltalán nem, hogy 20 vagy 25. Fiatal korban még jelentősek a tapasztalás nagyságából eredő különbségek.
Ahogy megindult a klubok hálózatosodása a fehérváriak kezdeményezésére, az újabb segítséget, lépcsőfokot jelentett, mert gyorsabban mozogtak az információk, a megszerezhető jazztörténet anyagok, lemezfelvételek és hamar kiderült, ha valamelyik klubban valaki valamit jobban, mélyebben tud, és esetleg még jó előadó is valamely jazztörténeti témában, vagy valamelyik híres előadóról rakott össze jó szöveg és hangzóanyagot. Őket meg lehetett hívni, és ez jó pont volt a klubtagok irányába, mert a kívülről jött ember mindig hitelesebb, mint a helyi.
A helyi zenekarok kialakulásban sokat segített, hogy a klubtagság biztos helyi közönséget jelentett, ezért sűrűbben játszhattak, mintegy „éles” gyakorlásként, ami gyorsabb előrehaladást jelentett. A mi klubunkból több országos hírű muzsikus került ki: Lattmann Béla, Nyári Károly, Gombos László, Juhász Zoltán „Nyunyi” (Hot Jazz Band), többen disszidáltak és nem vesztek el, pl. Tiborcz András és Dénes vagy Sirsom László… Egyszóval kimondható, hogy volt bennünk egy indítóköket.
Összegezve, úgy gondolom, hogy a Győri Jazzklub első négy-öt éve (1976-1980) egyfajta ősállapot volt, a kialakulás nagyjából úgy zajlott, mint a többi magyarországi klubnál, kerestük az utakat, tanultuk a formákat, próbáltuk behozni lemaradásunkat a világtól, és még csak formálódott a 80-as évek elején karakteresen megjelenő szál, ami a magyar és nemzetközi avantgarde vagy free jazz központjává tette Győrt.

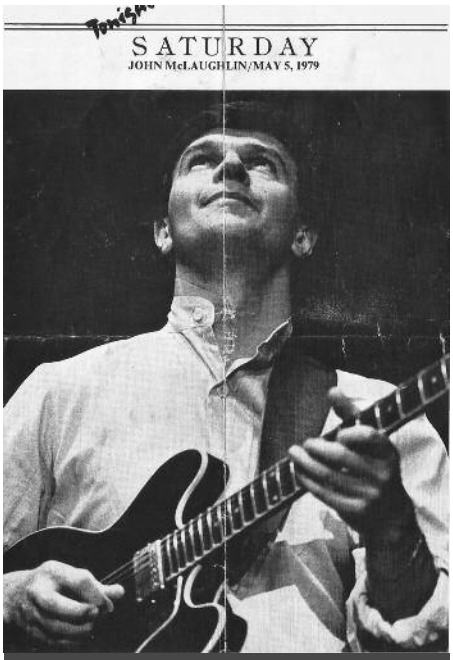

DECEMBER HAVI PROGRAM
december 5. (PSVMK) **Molnár Dixieland Band**
december 10. (Spartakus Csónakház) Jazzklub **lemezhallgatás** – Chick Corea, Herbie Hancock, Csík Gusztáv-Jimmy Wood-Kenny Clarke Trió, Thelonious Monk Quartet, Jazz Jamboree…
december 17. (PSVMK) Jazzklub évzáró klubest – **Jazz GT koncert** – Muck Ferenc – szaxofon, Schnéberger Ferenc – gitár, Gadó Gábor – gitár, Gayer Ferenc – bőgő, Szabó Ferenc – dob
Az ezt követő jam session-ön fellépett még **Gárdonyi László**.
Megjegyzés: akkor mindegyikük jazztanszakos volt, többen azóta európai hírűek. Gárdonyi a világhírű Berkeley Jazz School tanára.
Az előkerült **jazzklublista** (37 név és sok köztük a KTMF hallgatója):
Molnár László, Bertalan Károly, Albert Tóth Attila, Takács Gyula, Somodi Géza, Tóth László, Párizs Sándor, Mészáros Attila, Győrvári Bella, Lukács Katalin, Hadabás Zsolt, Kopácsi Zoltán, Márton Zoltán, Horváth Marianna, Kocsis Anikó, Pintér István, Baráth Imre, Farkas István, Szalai Tamás, Mazug Júlia Horváth Ákos, Fejes Tibor, Takács Zoltán, Rapkai Zoltán, Csepi Alfréd, Csányi László, Farkas Ervin, Köles Ágoston, Simon Ferenc, Bazsó Judit, Waszlavik Zoltán, Tatai Mihály /elhunyt, Győr híres fodrásza és underground kultúra alakítója volt/, Jankovich Nándor, Jokesz György /elhunyt/, Barlai Gábor, Eördög András, Tóth Miklós
NEMZETKÖZI JAZZTÁBOR
augusztus 4-18. Tatabánya

1981 - 1986
A LEGENDÁS GYŐRI NEMZETKÖZI JAZZKONCERT-SOROZAT FEL- ÉS LEÉPÜLÉSE
A JAZZ STUDIUM FÉNYKORA
TEVÉKENYSÉG ORSZÁGOSSÁ SZÉLESEDÉSE

ESEMÉNYEK KRONOLÓGIÁJA, KIADVÁNYOK

GYŐRI JAZZKLUB
1981 TAVASZI FÉLÉV
január 7 és 14. Téli szünet
január 21. **Évnyitó Klubest**
január 27. Muzsikus Műhely – **Dandó Péter előadása** és képzése.
január 28. **Dimenzió együttes** – Dés László – szaxofon, Másik János – zongora, Tóth Tamás – bőgő, Baló István – dob.
február 4. (Spartacus Csónakház) Jazzklub – Akik sokat tettek a jazzért: Miles Davis (Hartyándi Jenő előadása)
február 11. **A szaxofon** – Dresch Mihály
február 17. **Pege Quartet** – Németh János – szaxofon, Tornóczky Tamás – gitár, Pege Aladár – bőgő, Jávori Vilmos – dob.
február 18. (Spartacus Csónakház) Jazzklub – Akik sokat tettek a jazzért II: **Miles Davis II.** (Hartyándi Jenő előadása)
február 25. Jazztörténeti előadás: **Az afrikai fekete népzene** (Hartyándi Jenő előadása)
február 27. **Nemzetközi jazzkoncert – Jazz GT és a ZGRAJA & Bednarek Duo** – Krzysztof Zgraja – fuvola, Jacek Bednarek – bőgő
Megjegyzés: az ismeretlen lengyel duó megerősítette bennem azt az érzést, hogy a lengyeleknek tömegével van saját jazzt játszó formációja. E duó is kiválóan bizonyította ezt.
március 5. **ÚJ ZENEI STÚDIÓ** – Jeney Zoltán, Sáry László, Vidovszky László, Wilheim András, Dukai Barnabás, Serei Zsolt
március 18. Vajda Quartett
április 1. **New York zenész szemmel** – Berki Tamás színes-diavetítéses élménybeszámolója és jazztörténeti előadása
április 12. **Dixieland matiné** – Molnár Dixieland Band
április 15. **Csík Gusztáv és Berki Tamás kamara-jazz estje**, előtte előadás „a modern jazztől napjainkig" (Berki Tamás)
április 21. **Szabados Trió** – Szabados György – zongora, Vajda Sándor – bőgő, Faragó Antal - dob
május 12. Jazzpresso – zenei blokkok Hartyándi Jenő és a Phonoda-Hangtár gyűjteményére alapozva.
május ?. **Jazzegyüttesek találkozója:** Gombos Duó – Juhász Zoltám – bőgő, Gombos László – dob, Gárdonyi László – szólózongora koncert, Binder Quintet – Dresch Mihály – tenorszaxofon, Friedrich Károly – pozan, Binder Károly – zongora, Benkó Róbert – bőgő, Weszely János – dob + jam session a fellépő zenészek, valamint Lattmann Béla, Bige István, devecseri és győri zenészek részvételével

ÍRÁSOK, TÖRTÉNETI ÖSSZEFOGLALÓK, RIPORTOK

ÚJRAKEZDÉS

1980 közepén szereltem le, és nagy erőbedobással nekiálltam a jazzklub felélesztésének. Volt már mögöttem pár sikeres és sikertelen esztendő, amiből tanulhat az ember. A katonaság nagyon más tapasztalásokat hozott, de végül is azok is belém épültek. Egyáltalán nem cinikus hangsúllyal írom mindezt, mert egy nem önkéntes és tartós együttlétben is ki tud alakulni közösség, és a miénk a viszonylag jók közé tartozott. Ugyanakkor még bőven a szocializmusban vagyunk, 10 évvel a rendszerváltás előtt, és a mi generációnk igen jól el tudott lavírozni a hivatalos és a nem hivatalos együttlevési formák között. Gond nélkül tudtuk mindezt kezelni már a sereg előtt is, és ezek a tapasztalások jól jöttek, erősödtek a kényszerű összszezártságban. Az én századom többségét hajdúsági keménylegények alkották, akikre teljesen igaz volt az a sztereotip mondás, hogy a „keménység vajszívet takar". Sokat tanultam ezektől a többségében egyszerű és iskolázatlan legényektől, amit később rendesen tudtam kamatoztatni, elsősorban akkor, amikor elkezdtem a népi dolgokkal foglalkozni, népzenét gyűjteni, Erdélybe és a Vajdaságba járni. Még főiskolás koromban kezdtem el filmezni és szép lassan ebbe a műfajba is belecsúsztam.

Visszatérve a fő mániához, a jazzhez, ösztönösen éreztem, hogy valamit változtatni kéne a hozzáálláson, mert az abban az időben szokásos és ország szerte elterjedt klubozási módszer kezdett ellaposodni. Odavolt már a klubtagok furcsaság iránti lelkesedése, közben egyre jobban átláttuk a jazzvilág múltját, történetét és jelenét. Észrevettük, hogy minél komolyabb előadókat akarunk a klubtagok elé tárni, az őket egyre jobban riasztja. Eddigre már lefutóban volt a jazzrock hullám, ami a jazz műfajának 70-es évekbeli nagy felfutását okozta. Ekkor már a jazzrock előadók többsége rég kiüresedett, virtuóz futamokban élte ki magát, és ezzel etette közönségét. A mélyebb tartalommal bíró előadók pedig egyre népszerűtlenebbek lett. Emiatt az országban lévő jazzklubok többsége elkezdett sorvadni, kezdte elveszteni közönségét. Sokan ez ellen azzal próbáltak védekezni, hogy egyre populárisabb irányba mentek el, de látszott, hogy már az sem segít, mert hát az ilyen divathullámok jönnek és mennek. A közönség egyre nagyobb részét lassan más izgatta. Új divathullámok jöttek, és persze azok is csak elmentek, ez a divat rendje.

Csak hát ott volt a „baj", hogy mi, egy szűk fanatikus mag, túlságosan belemélyültünk már a műfajba, és ahogy mondani szokás, rajta ragadtunk a szeren. Ráadásul többen ekkor már a jazz kreatív, avantgarde, free ágai mellett tettük le a voksot, amelyek alapszinten sem voltak sosem népszerűek. Ugyanakkor e műfaj körül - lévén magyar mestere is Szabados György személyében - egy országot behálózó kör kezdett felépülni, nemcsak zenészek, hanem a szervezés, a kritika és publikáció területén is.

Amíg alig látszottunk, nem is volt baj ezzel, hanem amikor a kör elkezdte meresztgetni a körmeit, a magyar jazz – a szaporodó nemzetközi tapasztalataink hatására felismert, többségében amerikai mintákat utánzó - belterjes zenészvilága összezárt, pontosabban kizárta a Szabados kört, akik egyfajta karakteres magyar jazzmuzsika megteremtésén fáradoztak. De ne ugorjunk ennyire előre, mert még eme új mozgások elején tartunk, pontosabban ott, hogy a jazzklub 1981 évi, igaziból 1980 végi újraindításánál már munkáltak bennünk ezen gondolatok, de kellett egy év, amire beértek, és aztán nagyon el is durrantak. Nemzetközi Jazzkoncert-sorozatunkkal számos tabut döntöttünk meg és mi lettünk az avantgarde jazzközpont Magyarországon, amelyet már nemzetközileg is kezdtek ismerni, jegyezni.

Hogy új útra merjünk lépni, és ne a kommersz iránnyal keressük az egyre fogyó, divathullámon lovagló közönség kegyét, karakteresen más utat kellett választani, valamint teljesen más közönségréteget, egy egyre erősödő szubkultúrát kellett felépíteni, amelynek egyik lába már egyre izmosodott, a Szabados zenészkör tekintetében. Az ő bemutatásukat és publicitásukat, kritikájukat kellett más szintre emelni, amit végül úgy értünk el, hogy nemzetközi közegbe helyeztük őket, ráadásként a bálványként tisztelt amerikai avantgarde Istenek közé. Mindez olyannyira bejött, hogy teljesen átértelmezte országos és nemzetközi pozíciójukat – kifelé és önmaguk számára is. Nagyon erős lökéseket kaptak a fejlődéshez, kirekesztett helyzetük ellenére. Az idő végül is Szabadosékat igazolta. Ők nem bizonyultak divathullámnak, Szabados halála után is, napjainkban, egyre bővülően él a mozgalom és jelenleg egyértelműen reneszánszát éli. Rengeteg fiatal muzsikus jelent meg az utóbbi években az avantgarde, kísérletező zenei világ különböző alműfajaiban. Ebben az országos mozgalommá duzzadt folyamatban Győr az elmúlt 30 évben, több szakaszban, központi szerepet játszott. Nemcsak a koncertek szervezésében, hanem lemez és CD, szakmai folyóirat kiadásában, valamint nemzetközi kapcsolatépítésben is.

De kanyarodjunk vissza még egy kicsit a helyi realitásokhoz, mert a 80-as évek elején Győrben is már más idők jártak, többféle szempontból. Az ifiház is átalakult. A neve is átváltozott Petőfi Sándor Ifjúsági Ház-ról Petőfi Sándor Városi Művelődési Központra. Az ifjúsági és közösségi tevékenységeknek teret adásról a hangsúly az általános művelődés irányába mozdult. Persze huszon-pár évesen már én is kikerültem az igazán ifjúnak tartottak köréből. Az ifiház vezetése is megváltozott, a jazzkedvelő és művelő Scharek Bélát eltávolították, helyette pártember került főnöknek, már a nevére sem emlékezem, nem is volt lényeges, de szerencsére a város kultúrházainak összevonása után helyettesnek Györkös László került oda, aki végül is annak idején elindított bennünket, engem a szabadhegyi Művelődési ház diszkóversenyéről, mint akkori és ottani igazgató. Ez nem volt rossz jel. Ekkorra már országosan ismert szervező voltam, és Győrnek az országos jazzhálózaton belül egyre inkább a fent részletezett, avantgardista szerepe kezdett egyre határozottabban körvonalazódni. Mint már jeleztem, 1981-ben még egy rövid ideig kísérleteztünk a jazzklub új formájának keresésével, a fentieken túl azért is, mert ekkora már a lemezmutogatós, magnószalagos klubdélután ideje kezdett lejárni. Egyre inkább az élő jazz, azaz a koncertek igénye került előtérbe. A magyar együttesek száma véges volt, és egy része számunkra/számomra már

avíttas és öreges, amerikai mintákat utánzó, stb. volt. Első nyugati utunk hozta meg az ötletet és megoldást, nemzetköziség kell a magyarnak, csak máshogy, mint eddig a pármegbízásból dolgozó Kiss Imre rádiós fesztiváljai.

1981 - AZ ELSŐ NYUGATI UTAZÁS

1981 augusztusában sikerült először kijutnunk Nyugatra az azóta sajnos elhunyt Zomborácz Tibor „Czongi" jazzbarátommal, szerkesztőtársammal. Igazi jazzközpontú út volt ez. De itt most átváltok egy 2012-es MaJazz interjúra, amit Maloschik Róbert készített velem, és idézem magamtól az ide vonatkozó részeket:

„Nagy tervezgetés után – 1981-ben – először léptük át a nyugati országhatárt, aki ezt annak idején nem élte át, annak nem is próbálom megfogalmazni azt az érzést, de eszembe jutott erről egy akkori történet. Már visszafelé, a nickelsdorfi Jazzfest-en, azaz a magyar határ túloldalán, a falusi utca járdáján átment előttünk egy egér, mit ment, sétált! És jól emlékszem, arról kezdtünk filozofálni, hogy 100 méterre hazánk határától már az egerek sem fogják menekülőre. Itt – nyugaton - béke és szabadság van!

Szóval ez az első út olyan volt, mintha Kőrősi Csoma Sándorhoz hasonlatosan, megindulnánk felfedezni a nyugati jazz világát! Voltunk olyan fanatikusok, hogy egy működőképesség határán lévő Renault 4-essel nem rögvest a Maria Hilfer Strasse-t támadtuk meg Gorenje hűtőszekrény zsákmányolása céljából (amint az magyar szokás volt akkortájt), hanem Csehszlovákia, NDK, NSZK, Hollandia, NSZK, Ausztria útvonalon minél több jazzprédát próbáltunk begyűjteni. (Ugye érdekes, lassan feledésbe merülő országnevek ezek. Szétváltak, egyesültek. Változik a világ!)

Az első komoly kalandunk az volt, hogy a kocsi az NDK-ig bírta, ott egy kisvárosban feladta. Hétvége, szombat volt. Rendes szocialista országban ilyenkor senki nem csinált semmit. Öntudatból. De az NDK-ban ráadásként még a maszekvilág sem létezett, mint nálunk. Vagy mi nem találtuk nyomát. Miközben Czongi a megoldás miatt a várost járta, engem a kocsi mellett vesztegelve elkezdett kerülgetni egy jó formájú NDK lány. (Jó híre volt annak idején felénk az NDK-s lányoknak.) Egyszer csak odajött hozzám és pár magyar szóval vegyített némettel próbált szót érteni. Nem sikerült, de látszott, hogy valamit nagyon el akar magyarázni. Kezdett felrémleni, hogy lehet, hogy nem is engem akar? Aztán feladta és elment. Én pedig elgondolkozhattam a nyelvtudás hiányának problémáin. Majd egyszer csak megjelent egy öreg bácsival, aki tökéletes magyarsággal szólt hozzám. Hamarosan kiderül, hogy egy Magyarországról kitelepített sváb családról van szó, akik azóta sem mertek hazajönni, még látogatóba sem. Végül náluk aludtunk és sokat beszélgettünk. Az öregnek nagyon fájt a kitelepítés és láthatólag azóta sem emésztette meg azt. Biztattuk, hogy most már nyugodtan hazajöhet. Mindenesetre fontos véletlen hozta élmény volt ez. Élesben ismertük meg a magyar múlt egy akkortájt nem nagyon emlegetett, pontosabban elhallgatott problémáit. Se a sváb kitelepítésről, se a határon túli magyarokról nem volt szó nyilvánosan akkortájt.

Eljött a reggel és friss ismeretségünk segítségével hamar kiderült, hogy az NDK-ban, a legnagyobb protekcióval sem

május 19. **Jazzpresso** – zenei blokkok a Phonoda-Hangtár gyűjteményére alapozva készültek.
május 29. **A szaxofon** – bemutatja: Dresch Mihály + kamarazene: Dresch Mihály – szaxofon és Baló István – dob.

Nyári jazzterasz az ifiházban:
július 1. Hard bop-felvételek
június 17. Oscar Peterson felvételeiből
június 10. A new orleansi jazz
június 13. Charlie Parker felvételeiből
június 17. A swing korszak neves zongoristái
június 19. Jazzudvar – győri és meghívott popzenészek kamaramuzsikája a belső udvarban
június 20. A jazz nagy egyéniségei – Duke Ellinton
június 24. Bebop-korszak jazz-felvételeiből
június 25. A jazz tanszék fiatal növendékeinek udvari hangversenye
június 26. Rahssan Roland Kirk felvételeiből
július 1. Hard bop-felvételek
július 4. Miles Davis felvételei
és egész augusztus végéig az Ifiház nyári udvari programja heti 1-2 alkalommal tartalmaz jazzfelvételeket, ami háttérzenét jelentett a gyakorlatban.

1981 AZ ELSŐ NYUGATI UTAZÁS
augusztus 12 – 30.
első állomás: Nickelsdorfer Konfrontationen, augusztus 13-16. – Centazzo/Coxhill/Koglmann, European Saxophone Quartet (John Tchicai, Francois Jeanneau, André Goudbeek, Piere Mate), Dionysos Ensemble, Wallace McMilllan Quartet, Ted Daniel Trio (ted Daniel, Ken carter, Ste McCraven), Oliver Lake/Jeroma Cooper Duo, Giselger Smekat/L.D.Évy Duo, Origona Bass Clarinet Choir (Keshavan Maslak, George Bishop, John Tchicai), Andrew Cyrille/Don Moye Duo, Roscoe Mitchell' 1750 Arch Ensemble, Keshavan Maslak/Charles Moffett Duo, Don Moye Trio
végállomás: Saalfelden Jazzfest, augusztus utolsó napjai, programot még nem találtam meg, de az biztos, hogy Lester Bowie blues bandája és különösen Pharoah Sanders Quartetje örökre emlékezetes maradt koncertnyi hosszú ráadásszámával, amelyen teljesen extázisba hozta a több ezres közönséget. Az ilyen táncos, kultikus hozzáállás nálunk teljesen ismeretlen volt. Nálunk minden szakállas – mert a jazzfanok többsége az volt – csendesen himbálta a fejét a kedvenc jazzszámokra…

1981 ŐSZI FÉLÉV
október 2-4. (PSVMK) Országos Pop-Jazz-Rock Napok – a Masina Jazz Csoport részvételével
október 9. (PSVMK) Jazzklub – évadnyitó klubfoglalkozás – lemezbemutató - Keith Jarreth: My Song + Fiatal Jazzmuzsikusok Fóruma: Pleszkán & Gayer & Gombos Trió – Pleszkán Frigyes – zongora, Gayer ferenc - bőgő, Gombos Ferenc – dob.
Megjegyzés: helyi muzsikusaink elkezdtek budapestiekkel keveredni, ezzel kinyílt a helyi élő zenei élet.
október 23. (PSVMK-Phonoda) Jazzklub – hangfelvételekből válogatva – Roland Hanna, Chick Corea, Anthony Braxton
október 30. (PSVMK-Phonoda) Jazzklub – jazzfelvételekből válogatva – Art Ensemble of Chicago + Binder Quintet koncert
november 6. (PSVMK-Phonoda) Blues lemezekből válogatva
november 13. Fiatal Muzsikusok Fóruma – Gombos Quintet – Muck Ferenc – szaxofon, Szász tamás – zongora, Mákó Ferenc – trombita, Juhász Zoltán – bőgő, Gombos László - dob.
november 20. (PSVMK-Phonoda) Jazzklub – jazzfelvételekből válogatva – Chick Corea, Dexter Gordon
november 27. (PSVMK-Phonoda) Jazzklub – jazzfelvételekből válogatva – Kenny Burrell, John McLaughlin
december 4. (PSVMK-Phonoda) Jazzklub – jazzfelvételekből válogatva – Elvin Jones, Oliver Lake – Julius Hemphill
december 10. (PSVMK-Phonoda) Jazzklub – évzáró koncertek – Gombos Quintet & Binder Quintet – Dresch Mihály – szaxofon, Friedrich Károly – pozan, Binder Károly – zongora, Benkő Róbert – bőgő, Baló István – dob

1982 TAVASZI FÉLÉV
január 29. Fiatal Jazzmuzsikusok Fóruma – Gombos

Quartet – Csepregi gyula – szaxofon, Szász Tamás – zongora, Juhász Zoltán „Nyunyi" – bőgő, Gombos László – dob.
Megjegyzés: Itt feltétlen meg kell említenem a „tanítvány", a Győrből a jazztanszakra került újabb generáció friss tagját, Juhász Zoltán „Nyunyi"-t, aki már régóta a Kossuth-díjas Hot Jazzband oszlopos tagja.
február 4. Vajda Quintet – Dresch Mihály – szaxofon, Fekete István – trombita, Gárdonyi László – zongora, Vajda János Bőgő, Baló István - dob.
március 5. Hangszerbemutató – Dob a jazzben (Baló István előadása) + Kamarakoncert: Dresch & Baló Duó – Dresch Mihály - szaxofon, Baló István – dob.
március 19. Győri Nemzetközi Jazzkoncert-sorozat 1. Masina Jazz Band, Binder Quintet, Szabados Trió, Anthony Braxton (USA) programon kívül: Anthony Braxton & Szabados trió szabad improvizációja, amihez csatlakozott egy idő után Dresch Mihály (szaxofon) és Baló István (dob). E koncertekről hangfelvétel készült. Ami a „Szabados György világa" weboldalom meghallgatható. Belépődíj: 150.-Ft
Megjegyzés: Rengeteg kritika jelent meg róla!
Megjegyzés: E koncertje jelent meg a Jazz Studium folyóirat első száma. Az ifiház módszertnai kiadványának álcázva. Egy ideig tudtuk így működtetni. A Jazz Studium minden száma olvasható a Mediawave weboldalán.
április 16. A jazz hangszerei – A vibrafon – Márkus József bemutatója + az New Reflexion koncerje.
május 14. - Csepregi Quintet
május 28. Győri Nemzetközi Jazzkoncert-sorozat 2. Bacillus Combo, Szabados György szóló, Roscoe Mitchell Sound and Space Ensemble (USA)
Megjegyzés: Rengeteg kritika jelent meg róla!
június 30. „Szavak a sötétben" – Erdélyi György Ladányi-estje – zene: Binder Károly – zongora, Benkő Róbert – bőgő
Nyári jazzterasz az ifiházban:
július 1. Csepregi Jazz Band
július 2. Csepregi Jazz Band – vendég: Dresch Mihály
július 7. Cseptegi Jazz Band
július 9. Kátai Zoltán énekmondó, Süle László szólózongora és a Csepregi Jazz Band,
július 15. Dresch Mihály Quintet
július 16. Dresch Mihály Quintet + Latin Trió – Schnétbereger Ferenc – gitár, Lattmann Béla – bőgő, Horváth Kornél – konga, fuvola
július 22. Csepregi Együttes
július 23. Kátai Zoltán – énekmondó, Lakatos Antal Jazz Band
július 29. Botond Gyula együttese
július 30. Németh Lajos citera, Botond Gyula együttese

A SZÉKESFEHÉRVÁRI JAZZKLUB TÁJÉKOZTATÓJA

(a győri események kiemelve)

JANUÁR-FEBRUÁR

Elkészült a Győri Jazzklub programjának negyedéves terve. Január 29-én a Fiatal muzsikusok fóruma" sorozatában a Gombos Quartet ad koncertet, február 4-én a Vajda Quintet hangversenyére kerül sor. Mindkét élőzenei műsor előtt lemezbemutatót tartanak. Március 5-én Baló István a dobról tart illusztrált előadást, majd Dresch Mihállyal dióban kamarakoncertet. Március 21-én figyelemreméltó nemzetközi jazzkoncetet rendeznek, amelyen a magyar résztvevők mellett /Binder Quintet, Szabados Septet/ fellép az Egyesült Államokbeli Muhal Richard Abrams Quartet is /Wallace McMillan, Howard Johnson, Andrew Cyrille/. az együttes egy Bécsben rendezett jazzfesztiválról ugrik át.

A szombathelyi Masina Jazzcsoport nívódíjat kapott a Népművelési Intézettől.

MÁRCIUS

Az előző számunkban említett nemzetközi jazzest időpontja megváltozott: 2 nappal előbb, március 19-én tartják meg a Petőfi Sándor Művelődési Központban. A fellépő együttesek: Binder Quintet, Szabados György és Septettje és Anthony Braxton. Érdeklődni lehet…

A Jazz Studium című folyóirat több éves szünet után ismét megjelent. A következő címen igényelhető: Hartyándi Jenő…

ÁPRILIS

Óriási érdeklődés előzte meg, kirobbanó siker kísérte a

tudtak nyugati autót javítani, mert azokat ott nem letetett kapni és emiatt nem voltak szervizek. Ezért egy ismerős elhúzott a 20-30 km-re lévő NSZK határig. Ott autót stoppoltunk és egy jószívű nyugat-német áthúzott bennünket a nyugati fertály első Renault szervizéig. Azonban még mindig hétvége volt, vasárnap és a nyugati oldalon sem dolgozott senki. Más okból. Lesátoroztunk a benzinkúttal összekombinált szerviz elé, a tulaj engedelmével. Látta rajtunk, hogy szerencsétlen keletiek vagyunk. Egyébként Czongi jól beszélt németül, ezért értették és tolerálták a problémánkat. Vasárnap délután volt, csendes kisváros széle. Vártunk, nem volt mit tenni. Egyszer csak egyik szomszédos ház felől rettenetes csörömpölést hallottunk. Odamentünk és azt láttuk, hogy egy mikrobusz tele van porcelán tányérokkal és két pasi módszeresen dobálja be őket a ház kerítésén, amik az állaguknál fogva összetörnek. Az udvaron egy fiatal pár vigyorgott ezen és lelkesen rakták a láthatóan odakészített kukába. Aztán megtudtuk, hogy ez egy eljegyzési népi szokás, errefelé így szokták felvezetni az eseményt. Mint rendes magyar turisták fel voltunk szerelve mindennel, így a mindent megoldó pálinkával is. A látvány és csörömpölés örömére megajándékoztuk őket egy üveggel. Mégiscsak a kalandozó magyar ne csak vigyen, hanem hozzon

is, gondoltuk. Örültek neki és estefelé, amikor már lefekvéshez készülődtünk, meglepetésre jöttek és meghívtak a falu sportcsarnokában rendezett eljegyzési bulira. Finom volt a káposztás-knédlis hús, na és sör is volt bőven, ami számunkra akkor nagy értéket jelentett, az alig megfizethető kategóriába tartozott. Persze ott is előjöttek a magyar kapcsolatok. Az öregek közül többen voltak katonák Magyarországon a német megszállás alatt, láthatólag nem utáltak, hanem szerettek bennünket. Így aztán közösen sikerült jó állapotba kerülnünk. Kellemes volt az álmunk. Reggel jött csak az igazi meglepetés, mert kiderült, hogy a szerviz tulaj fiának eljegyzésén voltunk és egyébként a szerviz melósaival sörözgettünk közvetlenül. Emiatt a lehető legjutányosabban – használt alkatrészekkel - hozták mozgásképes állapotba a verdát, de nem sok jövőt jósoltak neki. Na, Czongi nem is ezzel akart hazamenni. Frankfurt környékén kicseréltük egy másikra. Persze úgy, hogy Czonginak volt terve, ő tudta, hogy e típuson nem beütött alvázszám van, hanem csak egy pléh lap. A Frankfurt melletti Aschaffenburg volt az első tervezett állomásunk, ahol Czongi korábbról ismert, lemezboltos ismerőse lakott, Rudi Kraus. Rudinak egy környékbeli, kb. 1000 lakosú faluban volt a lemezboltja és ott is lakott. Azt, hogy hozzánk hasonló jazzbolond volt, azt az is jelzi, hogy csak szigorúan jazz lemezeket tartott. Olyan volt, mint mi, csak németben. A T. olvasó nem tudom, el tudja-e képzelni azt a helyzetet, hogy mi, a jazz lemezt kincsként, szent tárgyként kezelő magyar jazzőrültek, 2-3 napon keresztül több ezer jazz lemez közt aludtunk? Olyanok közt, amelyek elérése a magyar piacon elképzelhetetlen volt abban az időszakban.

Aztán továbbmentünk Amszterdamba, ahol megtapasztaltuk, amit ott lehet. Na, nem amire elsőre gondol a nagyérdemű. Azt egyiket sem, mert pénzünk az minimális volt, épp csak nem haltunk éhen. Csak szemlélődtünk, szívtuk magunkba a holland levegőt, mert holland ismerősünk akkor még nem volt. A legnagyobb élmény mégiscsak az lett, hogy megtudván, honnan jöttünk, ingyen beengedtek bennünket a Bimhuis-ba, a legendás, talán Európa egyik legnagyobb és legkomolyabb jazzklubjába, ami egyébként akkor a prosti- és szexipar méltán híres központjában volt megtalálható. Mára egy elegáns épületet kaptak az államtól és gyakorlatilag egy folyamatos jazzfesztivál zajlik benne. Az igazgatóval azóta jó kapcsolatot ápolunk, többször járt a Mediawave-en és szervezett nekünk egy négy napos bemutatkozást, „Budapest Nights" reklám elnevezéssel, ami valójában egy igazi MEDIAWAVE Fesztivál volt Amszterdamban, 2004-ben.

Visszafelé ismét Rudinál szálltunk meg, majd együtt indultunk a saalfeldeni jazzfesztiválra, amely utunk egyik fontos, tervezett állomása volt. A München és Salzburg közt félúton, de Ausztriában lévő fesztiválra aztán évekig visszajártam, egyre bővülő magyar csapattal.

Kisváros-széli hatalmas, évről-évre egyre méretesedő sátorban rendezett, sátortáborral körülvett fesztiválnak meglehetősen jó hangulata volt. A látvány is pazar a völgyet körülvevő havas csúcsokkal. Mindenesetre itthonról kiszabadulva Pharoah Sanders-t, Lester Bowie-t és a többi jazzkirályt tömegével együtt látni élőben, az valóságos jazz-sokk volt. (Rudi egyébként megajándékozott bennünket fejenként kb. 100 lemezzel. Ez akkor rettenetesen nagy kincs volt. Iszonyú gondban voltunk, hogyan hozzuk át ezt a határon, mert akkor még volt vám és rendesen át szokták kutatni az autókat, kurrens csempészcikkek után kutatva. Elképzeltük, hogyha egy vámos megtalál a kocsinkban 200 jazzlemezt, rögtön letartóztatnak bennünket és ki tudja mi lesz a vége. Ettől való félelmünkben taktikát eszeltünk ki. Az én adagommal egy hátizsákban kiszálltam és gyalog indultam a határnak. Dög nehéz volt. Ajánlom kipróbálásra bárkinek. Ekkor volt alkalmam igazán átérezni milyen nehéz műfajt űzünk. Ebben a verzióban se volt túl rózsás a helyzet, mert 100 lemez egy hátizsákban is ugyanolyan bukta, de valahogy hittünk benne, hogy sikerül. És sikerült. Kutya sem nézett meg bennünket. Boldogan,

jazz-zel és izomlázzal telve értünk haza.)
Hogy mi is hatottunk később Rudira, az jelzi, hogy először nagy Szabados fanná vált, majd egy hosszan eltűnés után (20 év) ő hozta létre nemrég - magyar segítőivel (én is köztük vagyok) - a „Szabados György világa" weboldalt, ahová Gyuri bácsi fellelhető felvételeit gyűjtik össze és teszik meghallgathatóvá.
Első nyugati (jazz)utunk az osztrák-magyar határon lévő karakteres, avantgardista jazzfesztiválon zárult – Nickelsdorf Konfrontationen. Hogy mennyire magyar vidék volt ez a monarchiában, azt a templom magyar feliratai jelezték számunkra. Az öregek még a mai napig is beszélnek magyarul, de a fiatalok már nem. A szervezők a legnagyobb kedvezményben részesítettek bennünket és Hans Falb főszervezőnek sokat köszönhetünk a következő évben induló nemzetközi jazzkoncert-sorozatunk beindításáért."

AZ ESZMÉLÉS ÉS MEGOLDÁSKERESÉS

„És persze Nickelsdorf-ban is megkaptuk a magunk jazzdózisát és e turnénk nagyban hozzájárult ahhoz, hogy erőteljesen feltevődjön bennünk az a kérdés: Miért nem csinálunk mi is nemzetközi fesztivált? Hiszen szervezők vagyunk, a nyugat-európai és amerikai zenészek is csak zenélni akarnak! Miért jönnek közülük csak kevesen Magyarországra? És miért azok csak, akiket Kiss Imre hoz és miért nem mások?
A másik fontos tanulság volt számunkra, már ennyi idő is elég volt átlátni, hogy Európa nyugati felén egy kicsit mást értenek jazzen, mint nálunk. Kezdett kicsi hazánk jazzvilága kicsit zárványnak, zenészi köre despotikus szabályzásúnak, a világban zajló mozgásokról, max. csak Amerikára figyelőnek tűnni. Míg nálunk a virgázós, amerikai mintákat utánzó világ dominált - lehettünk volna akár akkortájt a kis McCoy Tyner-ek hazája is -, addig Európában egyre kevésbé figyeltek Amerikára. Rengeteg új, nemzeti szál jelent meg a színen. Máshogy álltak a jazzhez a németek, mint a franciák vagy az angolok. Nagyon máshogy a skandinávok, de még a mi szocialista régiónkat képviselő lengyelek is. Ekkor szembesültünk határozottan azzal, hogy az általunk kultivál zenészkör, az itthon lenézett és félresöpört avantgardsták és etnikusok gyakorlatilag kifelé a magyar jazz karakterét jelentik. Beigazolódott, még ha viszontagságos is, a jó utat járjuk. Nemzetközi közegbe ágyazva magyarjainkat, azok pozitív töltéseket kapva felerősödhetnek és esetlegesen egyszer csak a nemzetközi jazzélet részeivé válhatnak. Nagy szavak, ideák ezek, de akkor nem akartunk már kispályások lenni. Láttuk a nyugati mintákat, elhittük, hogy meg tudjuk csinálni! Felpörögtünk és határozottan beindítottuk a nemzetközi jazznap első koncert szervezését.
Mielőtt ennek részleteibe belemerülnék, az ifjú generáció miatt muszáj arról beszélni, hogy miként lehetett annak idején nemzetközi jazz koncertet szervezni Magyarországon. A vidéki jazzklub-hálózat potentát tagjai egy idő után mind megpróbálkoztak ezzel (Debrecen, Szeged, Nagykanizsa, Miskolc). Mert mi is kellett egy ilyen fesztiválhoz, a pénzen kívül? Mert a mai agy így gondolkodik. De ki kell ábrándítanom a fiatal generációt, akkor a leglényegtelenebb tétel a pénz volt. Nyilván kellett szaktudás, ami e tekintélyes kluboknál, egyes tagjaik fanatikussága miatt megvolt, ilyen-olyan stílusirányultsággal. Legfeljebb azon vitatkoztak, hogy melyik muzsikust szeretnék jobban vagy mi az, ami még elmegy. Azaz a vágyak felgerjesztésében nem volt hiba, amelyhez ráadásul hozzáértés is társult. A realitás azonban messze állt a vágyaktól, mert az akkori Magyarországon senki nem mert önállóan fesztivált szervezni.
Valahogy úgy alakult - a benne lévő, még emlékező szemtanúk majd talán elmondják a részleteit, én is csak pár momentumát ismerem -, a magyar jazz fesztiválokon a Magyar Rádió, és annak megszemélyesítőjeként Kiss Imre tartott rajta óvó kezét. A pletykák szerint ez egy párfeladat volt számára, azaz ő volt a magyar jazz Acél elvtársa, vagy lehet csak mi hittük el az ő vélt hatalmát? Mindegy is, hogy hogyan volt, de a lényeg az, hogy a Kiss Imre nélkül fesztiválügyben nem lehetett mozdulni, zenekart választani, a pénz kifizetését elintézni, stb. Utálták is őt a jazzerek rendesen, de ha fesztivált akartak csinálni, nem merték kikerülni. Meg kellet hunyászkodni előtte."

19-i nemzetközi jazzkoncertet. Az Ifjúsági Ház aulájában 400 főnyi közönség szorongott. A műsorban fellépett a Binder Quintett, a Masina Jazzcsoport, Szabados Trió, Anthony Braxton – szólóban és a Szabados Trióval. koncertet követő jam sessiont a Csepregi Quintet nyitotta meg. A jazzklub legközelebbi, április 16-i programjában „a jazz hangszerei" sorozatban Márkus József vibrafon bemutatójára és a New Reflexion koncertjére kerül sor.

MÁJUS

A jazzklubban május 14-én a Csepregi Quintet lép fel, majd 28-án ismét nemzetközi jazzkoncertet tartanak Roscoe Mitchell /Art Ensemble of Chicago szaxofonosa/ és 7 tagú „Sound Ensemble"-je, valamint magyar együttesek közreműködésével. Júniusban Jazz-Pressót indítanak, a tervek szerint heti 1-2 alkalommal.
Tetszetős külsővel, a győri Petőfi Sándor Művelődési Központ kiadványaként jelent meg a Jazz Studium című elméleti folyóirat idei első száma. Szerkesztette Hartyándi Jenő és Zomborácz Tibor. A tartalomból…
Május 20. (a székesfehérvári jazzklubban) Beszélgetés a klubban – XXVIII. Vendégünk Hartyándi Jenő a Győri Jazzklub vezetője. Élménybeszámoló és színes, hangosított amatőrfilm-vetítés ausztriai jazzfesztiválokról /Nickelsdorf 1981, Saalfelden 1981/. Amatőrfilm a VIII. Alba Regia Interjazz Fesztiválról /Art Pepper Quartet, Csík-Pedersen duó/.

JÚNIUS

Anthony Braxton márciusi fellépése után május 28-án ismét nagysikerű nemzetközi jazzestet rendeztek Győrben (PSVMK) Roscoe Mitchell Sound Ensemble közreműködésével. A hangverseny első részében fellépett a Csepregi Quintet, a duó formátumú Nyitott Csoport /Babits Antal – klarinét, Lőrinszky Attila – bőgő/, a Bacillus Combo, valamint Szabados György (zongoraszólóó/. A legközelebbi nemzetközi jazzestet július 23-ra tervezik Burton Grrene chicagói zongorista triójának közreműködésével.
Győr. Június 3-tól egész nyáron át minden csütörtökön, péntekken este jazzpresszó működik a Petőfi Művelődési Központ belső udvarán. Házigazda a Csepregi Jazz Band /Marosi Zsolt, Csepregi Gyula, Juhász Zoltán, Cséki Kálmán, Fekete József/. Pénteki napokon vendégszólisták, vendégegyüttesek és közreműködnek. A júniusi vendégek: 4-én: Ferenczy András /ének/, 11-én: Gárdonyi László /zongora/, 18-án: Gadó-Schnétberger-Tornóczky gitártrió. 30-án, szerdán Erdélyi György „zsebszínházával" közreműködik a Binder-Benkő Duó.

1982 ŐSZI FÉLÉV

október 8. Hangszerbemutató: Rézfúvós hangszerek a jazzben (Friedrich Károly előadása)
október 15. Jazztörténet I.: Afrikai és afroamerikai népzene (Hartyándi Jenő előadása) + Lemezbemutató: Art Ensemble of Chicago
október 22. Győri Nemzetközi Jazzkoncert-sorozat 3. Dresch-Baló Duó, Rova Saxophone Quartet (USA)
október 29. A jazz új csillagai: Arthur Blythe
november 7. Fiatal Jazzmuzsikusok Fóruma: Csepregi Quintet
november 14. Jazztörténet II.: A New Orleans-i jazz és a dixieland
november 26. Győri Nemzetközi Jazzkoncert-sorozat 4. Calcutta együttes & vendég: Sri Anthony Dass /India, tabla/, Binder-Lőrinszky Duó, East-West Trio - Burton Greene /USA, zongora/, Jamalludin Bartiya /India, szitár/, és Glenn Hahn /Suriname, ütőhangszerek/, Burton Greene Quartet (USA/HUN) – Burton Greene – zongora, Dresch Mihály – szaxofon, Benkő Róbert – bőgő, Baló István - dob
december 3. Jazztörténet III.: A bebop, cool és a modern jazz
december 9. Latin zenei est – Kóczián-Bodor Duó (Pécs), Szabó Sándor gitárszóló (Törökszentmiklós), Latin Trió (Budapest) – Schnétberger Ferenc – gitár, Lattmann Béla – bőgő, Horváth Kornél – fuvola, konga

A SZÉKESFEHÉRVÁRI JAZZKLUB TÁJÉKOZTATÓJA

(a győri események kiemelve)

SZEPTEMBER

Július-augusztusban a házigazda Csepregi Jazz Band vendégei voltak többek között Dresch Mihály, Lakatos Antal, a Rátonyi-Gadó Duó és Süle László.

Szabados György két európai fesztiválon is szerepelt a nyáron. Berlinben, az NDK fővárosában június 10-12 között rendezett Jazzbühne-n szólóban lépet fel /a dél-afrikai Dollar Branddal közös műsorban/, az ausztriai Nickelsdorfban július 8-11 között megtartott „Nickelsdorfer Konfrontationen"-on pedig triójával. Mindkét alkalommal ráadást kellett adni a közönség követelésére.
Kisalföld, június 3.: Nemzetközi jazzest – Barlai Péter beszámolója a május 28-i győri koncertről. Június 9.: Koncert után Roscoe Mitchell együttesével. Új zene jazz-hagyományokból – Pió Márta beszélgetése az együttes tagjaival.

OKTÓBER

A Petőfi Művelődési Központban - ahol augusztus 27-én a Jávori Együttes koncertjével véget ért a nyári „Jazzudvar" sorozat – újabb nemzetközi rendezvényre készülnek. Október 22-i koncerten fellép Dresch Mihály különleges felállású /szaxofon-cselló-bőgő-dob/ új együttese és az amerikai ROBA Saxophone Quartet,a melynek tagjai John Raskin, Larry Ochs, Andrew Voight és Bruce Ackley a legkülönfélébb fafúvós hangszereken játszanak. /A kvartettről a Jazz Forum legfrissebb, 1982/4. számában olvashatunk cikket./ November 26-án egzotikus, meditatív zenét játszó együttesek hangversenyét rendezik meg. Indiai klasszikus zenével lép fel a budapesti Calcutta együttes, vendégszólistaként közreműködik az indiai Sri Anthony Dass /tabla/. A koncert további résztvevői: a Binder-Lőrinszky Duó és az East-West Trio: Burton Grrene /USA, zongora/, Jamalludin Bartiya /India, szitár/, és Glenn Hahn /Suriname, ütőhangszerek/.

NOVEMBER

A Petőfi Művelődési központban ismét hetente jelentkezik a Jazzklub. Október 6-i nyitóesten Friedrich Károly tartott illusztrált előadást a jazz rézfúvós hangszereiről. Október 22-én nagy sikerrel folytatódott a nemzetközi jazzkoncert-sorozat: fellépett a Dresch-Baló Duó és az amerikai ROAV Saxophone Quartet. /Az utolsó ráadásszámban az együttes Dresch Mihállyal kvintetté bővült./ November 5-én kezdődik, december 3-án folytatódik Friedrich Károly jazztörténeti előadássorozata. A következő, november 26-i nemzetközi hangverseny címe: Meditációk – Kelet – Nyugat zenéje. Fellép a Budapesti Calcutta Trió, az indiai Sri Anthony Dass, a Binder-Lőrinszky Duó és az amerikai Burton Greene által vezetett East – West Trio.
Megjelent a győri Petőfi Művelődési Ház kiadványának, a Jazz Studiumnak 3. száma. Szerkesztette Hartyándi Jenő. Tartalmából…

DECEMBER

A Petőfi Művelődési központ Jazzklubjának decemberi programja: 3-án? Friedrich Károly előadása „A klasszikustól a modern jazzig" címmel, 9-én: Latin zenei est, amelyen közreműködik Szabó Sándor / gitárszóló/, a Kóczián-Bodor gitárduó és a Latin Trió.
A győri Petőfi Művelődési Ház terve, hogy a jövő évben is rendszeresen megjelenteti a Jazz Studium című kiadványát. Az előállítási költségek emelkedése miatt évi 80.- Ft hozzájárulást kérnek minden igénylőtől. A Művelődési Ház kéri az érdeklődőket, hogy ezzel, és általában a kiadánnyal kapcsolatos észrevételeikkel a szíveskedjenek visszajelezni a következő címen:….
Megjelent a Jazz folyóirat 1982/2. száma benne Hartyándi Jenő beszámolójával a nickelsdorfi jazzfesztiválról…

GYŐRI JAZZKLUB – 1983 TAVASZI FÉLÉV

Helyszín: Petőfi Sándor Városi Művelődési Központ Ifjúsági Háza
március 13. Győri Nemzetközi Jazzkoncert-sorozat 5. Dresch-Grencsó-Baló Trió, Binder Quintet, Gonda János, Keshavan Maslak-Burton Greene Duo (USA), Anthony Braxton-George Lewis Duo (USA)
április - Megjelent a Jazz Studium, a győri Petőfi Művelődési Központ kiadványa 1983/1 száma.
május 4. Regős együttes
május 18. Gonda & Kruza Duó – Gonda János – zongora, Richard Kruza /POL/ - vibrafon
május 20. Bop Art Együttes – Malecz Attila – szintetizátor, billentyűsök, Makó László – szaxofon, Laczó Zoltán – bass gitár, bajer Sándor - dob
május 29. - Hans Theessink (HOL) blues gitáros + Szabó

A GYŐRI NEMZETKÖZI JAZZKONCERT-SOROZAT INDÍTÁSA

„És akkor jöttünk mi, vidéki suttyók és Kiss Imrét megkerülve, kihagyva, 1982-ben összehoztuk az első nemzetközi jazznapunkat, amely a szocialista időszak minden tekintetben első független szervezésű koncertje volt. Az első nem állami vagy tanácsi (önkormányzat szoci előde) szervezésű koncert. Erre magunk is csak később jöttünk rá, mert nem ez volt a cél, hanem egy új jazzvilág megmutatása Magyarországon.

A dolog mögött volt egy magyar hagyományoktól eltérő jazzfelfogás, koncepció, amely a korábbi írásrészből értelmezhető. A később két éves nyolc koncertnapos sorozattá vált ötletben olyan megkérdőjelezhetetlen, első vonalas muzsikusokat hoztunk az országba, amelyhez mérhetők ritkásan fordultak meg a Kiss Imre által kontrollált mainstream jazzvilágban. Például Anthony Braxton, aki a sort nyitotta, nem egyszerűen egy jó muzsikus volt, hanem pályafutásának csúcsán álló „király". Az akkor megkérdőjelezhetetlennek tartott Down Beat jazzszaklap éves kritikusi minősítési listáján, több helyen is az első-második helyen állt. Avantgardista muzsikus létére. Nemcsak muzsikusként, hanem komponistaként is. Lehetett ezt itthon leavangardozni, de ha az amerikai Biblia leírta, azt azért nehéz volt nyíltan támadni vagy cikizni. Az már inkább önmagában volt ciki.
Erősen indítottunk és melléraktuk az akkor általunk legjobbnak tartott magyar minőséget - feltörekvőket, a fiatal erőket, és a nagy öregeket: Binder Quintett (benne az akkor még önállóan nem próbálkozó Dresch Misivel), Masina Jazz Csoport Kőszeg/Szombathelyről (benne Grencsó Istvánnal és Geröly Tamással) és a Szabados trió (Gyuri bácsi talán legjobb kamaraformációja) Vajda Sanyival és Faragó Kázmérral.
A dolog annyira hihetetlen volt, több későbbi jazzfan törzsközönségünk elmeséléséből tudjuk, hogy azt hitték, hogy ez csak valami lemezbemutató, vagy valami kacsa és nem jöttek el. De a dolog még így is működött, mert voltak, akik hittek a honiak közül, de meglepetésünkre a környező országokból is szépszámú közönség verődött össze, különösen az akkor félkapitalista Jugoszláviából és még Ausztriából is. Hiába, azért Braxton akkor nagyon nagy név volt.
Rendesen megtelt az Ifjúsági ház aulája és nagy volt az izgalom, amely az egész rendezvényt körüllengte, hiszen a többség tudta, hogy mit művelünk, hogy ez nem egy sima koncert jó zenészekkel. Sőt, egy kicsit még az ott lévők is kétkedtek, hogy egyáltalán lehetséges mindez? Most már bevallom őszintén, bennünk is voltak kétségek és olyan sok volt a buktató, hogy szerencsés csillagzat kellett ahhoz, hogy ezek mindegyike jól álljon.

Ráadásul Braxton még nem érkezett meg a koncertek kezdetére. Mi hívogattuk a hegyeshalmi határállomást, mert nem a mobilos korszakban éltünk még, hogy átlépték-e a határt? Akkor nyugodtunk meg, amikor ezt közölték velünk a határőrök. Aztán a közönség között is elkezdett terjedni a hír, lehetett látni, érezni. Egyre sűrűbbé vált a levegő, ami persze a magyar zenészeket is stenkelte. Pontosan tisztában voltak ők is a helyzet erejével, fontosságával. Kiss Imre is ott volt persze. Mi nem hívtuk, sőt, nem is ismertük személyesen egymást, mert nem tartoztunk ahhoz a körhöz, aki érintkezett vele. Egyszerűen nem volt dolgunk egymással. Kicsit sajnáltam, mert láttam, hogy olyan közutálatnak örvend a jazzkedvelők körében, hogy a széksorok melletti lépcsőn állva az emberek mintegy véletlenül meg-meglökik, mintha véletlenül nekimentek volna. Mai szóval polgári engedetlenség állt elő.
Aztán Braxton kicsit lehűtötte a kissé mindig is hűvös zenéjével a közönséget, de aztán könnyen belement félve előadott ötletünkbe, hogy a második szettben a Szabados trióval lépjen fel. Gyorsan felmérte a helyzet jelentőségét és idomult hozzá. De a híres zenészekre nem jellemző módon meghallgatta Bindéréket, Szabadosékat. Ez az egyszeri hallgatás lett az alapja az együttműködésnek, amely a vártnál sokkal jobban sült el. Jól tudjuk, hogy az ilyen spontán improvizációk, egymás kellő ismerete nélkül lehetnek rossz eredményűek vagy udvarias „megcsináltuk" jellegűek. Na, ez nem az lett, mert a magyarok annyira fel voltak pörögve, hogy Braxtont is kibillentették hűvös, professzoros mentalitásából. Pár perc egymás keresése után a dolog egyszerűen elszállt. Szabados és Braxton is a konstruálás mestere, de itt erről szó sem volt, szabadon áramlott a zene csodálatos ívet leírva. Egy Szabados szóló alatt Braxton a színpad mellett ácsorgó Dresch Misit is felhívta a színpadra, Misi annyira izgatott volt, hogy már a színpad mellett elkezdte fújni a szólóját, mindez jól hallatszik a felvételen, kicsit később Kázmért Baló Pista váltotta. És lassan kiderült, hogy a nagy avantgardista otthonosan mozog a modern jazzben is.

Erős kezdés volt, erős híre terjedt, nemcsak itthon, hanem a Jazz Forum (angol nyelvű lengyel jazzszaklap) révén Európa szerte. A folytatás szellemi részét ez alaposan

megalapozta, és rá két hónapra jött a héttagú Roscoe Mitchell Band, másik nagyágyú, később a Rova Saxophone Quartet, majd ismét Braxton, de most George Lewis-zal és a többiek.
Egyébként Braxtonban egy rendkívül szerény és csendes, sztárallűrök mentes embert ismertünk meg. Nemsokára egy lemezt is felvett Szabadossal: „Szabraxtondos", de – Isten bocsájtsa - szerintem a spontán koncert nekem jobban tetszett, mint a konstruált lemez. Ilyen a szervezői elfogultság. Egyébként a felvétel megvan a koncertről. És itt jön megint Rudi Kraus a képbe, mert ő kezdeményezte a „Szabados György világa" weboldal létrehozását és ott hallható az említett felvétel.
És hogy mi történt az első győri jazzfesztivállal párhuzamosan Budapesten...

Kádár & Honecker

VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

KISALFÖLD

AZ MSZMP GYŐR-SOPRON MEGYEI BIZOTTSÁGA ÉS A MEGYEI TANÁCS LAPJA

GYŐR, 1982. JÚNIUS 3., CSÜTÖRTÖK — ÁRA: 1,40 FORINT — XXXVIII. ÉVFOLYAM, 128. SZÁM

FÓKUSZ

Dolláron vett béke?

Erich Honecker vezetésével

Hazánkba érkezett az NDK párt- és kormányküldöttsége

Megkezdődtek a tárgyalások

Kádár János kitüntetése

Pohárköszöntők a Parlamentben

A sok megélt, furcsa tapasztalás közül most csak egyet említek példaként, amely szintén jól mutatja szocializmus anakronisztikus voltát. Már a Győri Nemzetközi Jazzkoncert-sorozat második évfolyamában, 1983-ban történt, hogy sikerült „elkapnunk" Abdullah Ibrahim, korábbi nevén Dollár Brand világhírű zongoristát, együttesével. Ő is nagyon nagy fogás – lett volna, ha nem bukik meg a koncert a következők miatt. Dollár Brand dél-afrikai állampolgár volt, de ebben az időben, tartósan az USÁ-ban élt és prosperált. Mindkét fél nagyon akarta a koncertet, kivéve a magyar hatóságok. Ha Brand amerikai állampolgár lett volna, szó nélkül megkapja percek alatt a vízumot a határon, mind Braxton, Michell és társaik, mert a szocialista kormányzat ekkor már nagyon jóban szeretett volna lenni az USÁ-val. Elsősorban a szocializmus érezhetően emelkedő életszínvonalának fenntartásához szükséges kölcsönök miatt. De Brand sajnos dél-afrikai állampolgár volt és akkor az egész szocialista tábor mélységesen elítélte és a diplomácia kapcsolatot is megszüntette a dél-afrikai un. „apartheid-rendszerrel". Ez tényleg csúnya dolog volt, mert akkor még a „maroknyi" fehér ember uralkodott a dél-afrikai feketéken, ami aztán Mandela áldásos tevékenysége miatt a 90-es évek elején összeomlott. No, ezért a tényleg elítélésre méltó rendszer miatt nem kapott Dollar Brand vízumot Magyarországra. Csak az volt a bibi a dologban, hogy Brand szín fekete volt, azaz üldözött, még csak nem is élt otthon emiatt!!! De ezt hiába magyaráztuk a magyar szerveknek. Így sajnos pótolhatatlanul elmaradt egy olyan koncert Győrből, Magyarországról, amely fénykorában mutatta volna meg a később dél-afrikai nemzeti hőssé váló Dollár Brad Abdullah Ibrahimot.

A SZÍNFALAK MÖGÖTT

De mi zajlott közben a háttérben, a színfalak mögött?
Érdekes lenne ennek a szervezői oldalát is egyszer leírni, de most nem akarok belebonyolódni, bár komoly kortörténeti adalék lehetne, hiszen olyan dolgok merültek fel, amelyek honi koncertek szervezésénél nem jelentkeztek. Egyre többet hallottuk minden irányból, hogy már a pártbizottság foglalkozik az üggyel és a rendőrség is ránk állt. Utóbbi felől pl. Gonda Sándor /gitárszóló/ + a helyi „Gospel" jazz-rock együttes.
július 11. Győri Nemzetközi Jazzkoncert-sorozat 6.
Süle László szóló, Horváth Péter Free Bop Trió, Lőrinszky Attila bőgőszóló, Roscoe Mitchell Sound Ensemble (USA), Zbigniew Namyslowski Quartet (POL)
Július 29. Győri Nemzetközi Jazzkoncert-sorozat 7.
Miskolczy Balogh Gyula, Győri Jazz Trió, Dresch-Baló-Benkő Trió, Burton Greene (USA) szólózongora

A SZÉKESFEHÉRVÁRI JAZZKLUB TÁJÉKOZTATÓJA
(a győri események kiemelve)
JANUÁR
A nagy sikerű nemzetközi jazzkoncertek sorozata 1983-ban is folytatódik a PSVMK-ban, Többek között Don Pullen, Elvin Jones és a dél-afrikai Dollar Brand meghívását tervezik.
A Győri Jazzklub Jazz Studium című kiadványa 1983-ban négy alkalommal jelenik meg a tervek szerint. A folyóiratot az Ifjúsági Házban lehet megrendelni, egy évre 80 Ft-ért. Az újságban lemezbörze rovat is indul….
FEBRUÁR
Ismét rangos nemzetközi esemény színhelye lesz a Petőfi Sándor Művelődési Központ, ahol március 4-én pénteken Dollar Brand/Abdullah Ibrahim/, dél-afrikai származású világhírű zongorista ad koncertet együttesével, a „Dollar Brand's African Group"-pal.A kvartettben rajta kívül Charlos Ward /szaxofon/, Essiet Essiet /bőgő/ és Clarence Becton /dob/ játszik. Az estnek szokás szerint hazai résztvevői is lesznek.
MÁRCIUS
A Petőfi Művelődési Központban a március 4-re tervezett nemzetközi jazzkoncert /Dollar Brand közreműködésével/ elmarad. Helyette március 13-án, vasárnap 19 órai kezdettel nem kevésbé rangos hangversenyre kerül sor. Fellép két duó az Egyesült Államokból. Keshavan Maslak – Burton Greene, valamint Anthony Braxton – George Lewis, továbbá Gonda János és Szabados György /zongoraszóló/. 200Ft átutalásával lehet jegyet igényelni és 13-án a feladó szelvény felmutatásával a helyszínen átvenni.
Megjegyzés: Dollar Brand sztori ????
ÁPRILIS
A Jazzklubok III. Országos Találkozóját május 28-29 között rendezik meg Szekszárdon. Azok a klubok, amelyek még nem kaptak meghívást, vagy nemrég alakultak, még jelentkezhetnek a szervezőknél.
Megjelent a Jazz Studium, a győri Petőfi Művelődési Központ kiadványa 1983/1 száma. Tartalma…
MÁJUS-JÚNIUS
A Petőfi Művelődési Központban május 4-én a Regős Trió, a Gonda-Kruza Duó, és a Bop-Art együttes adott koncertet. a közeli jövőben két nemzetközi koncertet szervez a jazzklub: Május 29-én Hans Theessink holland blues gitárost látják vendégül; ezen a koncerten közreműködik még Szabó Sándor /gitárszóló/ és a helyi „Gospel" jazz-rock együttes. Július 11-én ismét egy nagyobb szabású hangversenyt rendeznek, amelyen fellép Roscoe Mitchell Sound & Space Ensemble, Zbigniew Namyslowski a Gárdonyi Trióval, a Horváth Freebp Trió, Süle László zongora- és Lőrinszky Atttila bőgőszólista. Utóbbi koncert a szokásostól eltérően korábban, 18 órakor kezdődik. A továbbiakban szeptemberre Don Moye együttese meghívását tervezik /Joseph Jarman, Jimmy Lyons, Andrew Cyrille/.
Szabados György zongoraművész, jazzéletünk kimagasló egyéniségét felszabadulásunk 38. évfordulója al-

kalmából Liszt Ferenc-díjjal tüntették ki.
Szabados György május-júniusban koncertturnén vesz részt az NSZK-ban. Fellép többek között a Daxbergi Szituációk (GER) elnevezésű fesztiválon – olyan előadók között, mint Anthony Braxton, Don Cherry, Lee Konitz, Albert Mangelsdorff és Peter Brötzmann.
Nickelsdorban, magyar-osztrák határ melletti községben az idén július 8-10-ig rendezik meg a hagyományos Konfrontationen Fesztivált. A nevesebb együttesek között fellép a Max Roach Double Quartet és a Steve Lacy-Mal Waldron Duo.
Zbigniew Namyslowski júniusban Magyarországon turnézik Gárdonyi László triójával. Fellépnek klubokban, többek között Győrött, Budapesten, Miskolcon. Rádiófelvételt is készítenek.

1983 ŐSZI FÉLÉV

Helyszín: Petőfi Sándor Városi Művelődési Központ Ifjúsági Háza
szeptember - megjelent a Jazz Studium 5. száma
december 8. Győri Nemzetközi Jazzkoncert-sorozat 8.
Szabados Szeptett, Harri Tavitian (ROM) zongoraszóló, ráadásként Tavitian & Dresch Quartet

A SZÉKESFEHÉRVÁRI JAZZKLUB TÁJÉKOZTATÓJA
(a győri események kiemelve)

SZEPTEMBER-OKTÓBER

A Petőfi Művelődési Házban június 11-én rendezett nemzetközi koncerten az előző számunkban meghirdetett együttesek léptek fel. Július 29-én újabb koncertet szerveztek, amelynek külföldi vendége Burton Greene zongoraszólista volt; rajta kívül fellépett a Dresch-Benkő-Baló trió, a Győri Jazz Trió és Miskolczi Balogh Gyula /zongoraszóló/. A Győri zenei Napok keretében június 20-án a Megyei Művelődési Központban rendeztek jazzkoncerteket a Benkó Dixieland Band, Kósa Zsuzsa és a Jávori Latin Együttes közreműködésével.
Szabados György zongoraszólójával kirobbanó sikert aratott az NSZK-ban a május végén megrendezett „Daxberger Situation" résztvevőjeként. „A fesztivál legnagyszerűbb produkciója" – írta műsoráról a „Main Echo" zenekritikusa. Szabados ezután fellépett még a közeli Aschaffenburgban és Karlsruhében is – mindkét helyen nagy sikerrel.
Saalfeldenben /Ausztria/ szeptember 2-4. között rendeztek nemzetközi jazzfesztivált. A nevesebb fellépők közül: Lester Bowie, Archie Shepp, Dave Holland, Sony Rollins, Cecil Taylor Unit, Jan Garbarek Quartet
A Jazz Studiumnak, a győri Petőfi Művelődési Ház kiadványának 5. számát teljes egészében Szabados Györgynek szentelték abból az alkalomból, hogy a zongoraművész Liszt-díjat kapott. A folyóirat Szabados György írásait, vele készített interjúkat, valamint a róla szóló cikkeket, kritikákat gyűjti egybe. A következő 6. szám Szakcsi Lakatos Bélát fogja köszönteni 40. születésnapján.
A Jazz Forum 1983/2. számában Gonda János összefoglalóját olvashatjuk magyar jazzeseményekről és – tervekről, továbbá Lázár Károly beszámolóját az 1982. őszén rendezett két győri nemzetközi koncertről. 1983/3. számban Hartyándi Jenő a márciusi győri hangversenyről számol be.

DECEMBER

Szabados György november közepén koncertkörúton vett részt az NSZK-ban, ahol közös hangversenyen lépett fel többek között Steve Lacyvel és Peter Brötzmannal. A Szabados Szaxtett decemberben nyugat-dunántúli hangversenykörútra indul. 8-án Győrött az Ifjúsági házban, 9-én Sopronban, az egyetemi KISZ-házban, 10-éb Szombathelyen a Megyei Művelődési Központban lépnek fel. A műsorban közreműködik Romániából Harri Tavitian /zongoraszóló/.

1984 GYŐRI JAZZESEMÉNYEI

január ??? (PSVMK) – Felmondanak a Győri Jazzklubnak
április 12. (PSVMK) - Berki Team koncert – vendég: Dés László /szaxofon/
április 24. (KTMF) - Új Masina Jazzcsoport
Megjegyzés: felmondásról…

JAZZINFORM - A SZÉKESFEHÉRVÁRI JAZZKLUB TÁJÉKOZTATÓJA

Jánostól bizonyosodhattunk meg, aki jóindulatúan figyelmeztetett erre bennünket. A zeneművész szövetségben is hajba kaptak miattunk, ahol szintén Gonda János hatott oda, hogy elcsituljanak a fenyegetőzések. Utólagosan is köszönet neki érte!
Szóval rendesen zajlott az élet körülöttünk, fejünk felett, amelynek mi nyilván csak egy részét érzékeltük. A rendszer működőképességének hibáit és reagálási lassúságát jelzi, hogy két évig el tudtunk benne evickélni.
A vége - két év után - nagyon egyszerű volt. Kaptam egy száraz hangú levelet 1984 január elején az Ifjúsági ház azóta elhunyt, legújabb igazgatójától, hogy sajnos a továbbiakban nem tudják támogatni a jazzklub munkáját és a Jazz Studiumot sem.

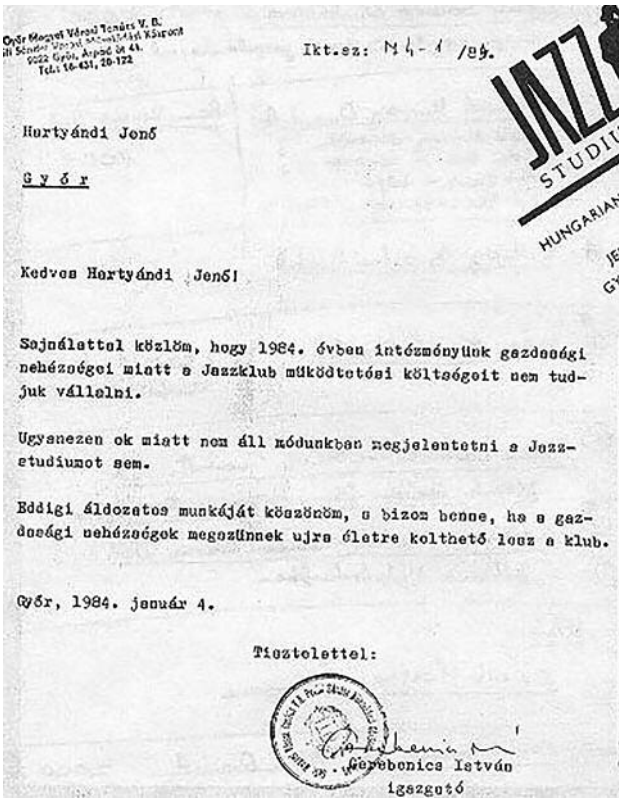
Győr Megyei Városi Tanács V. B.
III Sándor József Művelődési Központ
9022 Győr, Árpád út 41.
Tel.: 16-431, 20-122

Ikt.sz: M4-1 /84.

Hartyándi Jenő

Győr

Kedves Hartyándi Jenő!

Sajnálattal közlöm, hogy 1984. évben intézményünk gazdasági nehézségei miatt a Jazzklub működtetési költségeit nem tudjuk vállalni.

Ugyanezen ok miatt nem áll módunkban megjelentetni a Jazz-studiumot sem.

Eddigi áldozatos munkáját köszönöm, s bízom benne, ha a gazdasági nehézségek megszűnnek újra életre kelthető lesz a klub.

Győr, 1984. január 4.

Tisztelettel:

Gerebenics István
igazgató

Mondhatni elegáns, finom megoldás, amit egyébként már az első alkalom után is kitalálhattak volna, de persze kellett az idő a kimunkáláshoz. A szépséghiba csak az, hakkor már rég nem támogatták pénzügyileg a klubbot és a nemzetközi koncerteket, de az kétségtelen tény, hogy intézményi hátteret/fedezetet adtak hozzá, amely nélkül tényleg nem lehetett abban az időben semmit sem csinálni. Nem sokra rá a nekünk védőszárnyat adó Györkös Lacinak is távoznia kellett az ifjúsági házból. Szóval ilyen egyszerű valamit abbahagyni, persze mondhatjuk egyik megközelítésből, hogy milyen szerencse a csúcson, a másikból meg, hogy örüljünk, hogy végül megúsztuk csak a kényszerű abbahagyással.
Tehát nem volt más lehetőségünk, kényszerűen leálltunk a koncertek szervezésével, de egyre nagyobb energiát nyomtunk bele a koncertekkel párhuzamosan indított JAZZ STUDIUM kiadvány és zenei mellékletei kiadásába (kazettamellékletek voltak ezek, ma már zenetörténeti jelentőségű többségük), szerkesztésébe, amely eddigre gyakorlatilag egy országos mozgalommá vált. A legalitás és illegalitás határán mozogtunk, éjszaka tekertük a stencilgépet, stb., de ez egy másik történet. De jó, hogy még ma is vannak olvasói az interneten és időnként jönnek visszajelzések. Szakdolgozatot írnak belőle, belőlünk, stb.
Persze koncertszervező kedvünket nem lehetett örökre lefojtani. Búvópatak módjára előbb-utóbb valahol felbukkantunk, de ebben a szakaszban (1984-86) már Győrött nem sikerült. Illegális országos tevékenységünkben éltük ki magunkat (Jazz Studium).
De az biztos, hogy a ma már legendásnak számító, majd vérbefolytott Győri Nemzetközi jazzkoncert-sorozat (1982-83), szervezői tevékenységünk első csúcsa volt. A Jazz Studium is fénykorát élte. Illegálisan is évi 2-3 számot sikerült kiadnunk, országos összefogással.
Végezetül fontos megjegyeznem, hogy ezen időszak vázlatos felfestésén túl erről a korszakról jelent meg a legtöbb kritika, tanulmány és elemzés, amelyek elérhetők a Mediawave weboldalán. Ezt a korszakot a legjobban az 1997-ben kiadott emlékkiadvány foglalja össze, amelyet a Győri Nemzetközi Jazzkoncert-sorozat 15 éves évfordulójára adtunk ki. És e második kötet első fele: REPEDÉSEK – valami jazz Győrött (76 oldal). Tovább ezen időszak Jazz Studiumai meg több írást tartalmaznak ezen időszakról nagyon sok szerző tollából, ugyanis ma már bártan kijelenthető, hogy e koncertek magyar zenetörténeti jelentőségűvé váltak, amelyek nagy hatással voltak a magyar kreatív improvizatív zenei életre. Ez a nagyszámú kritikából, elemzésből jól lejön, látszik.

JAZZ STUDIUM 1979, 1982-1990

Részletek egy 2005-ben írt szerkesztői visszaemlékezésből:

„Ma már tudható és történelem, hogy a JAZZ STUDIUM a magyar jazztörténet leghosszabb időt megért folyóirata volt. Ezt, mint szerkesztő, bátran megállapíthatom. Hogy milyen szellemi súlyt képviselt az akkor is erősen megosztott magyar jazzvilágban, ennek megállapítása, meghatározása nem az én feladatom. Az mindenesetre jól esik, hogy azóta, a befejezés óta 15 évvel is keresnek meg ismerősök és ismeretlenek egyes számok után kutatva, legutóbb húszas évei felé közelítő jazztanszakos hallgató, hogy valahol kezébe került egy szám és izgatja a többi is.

Simon Géza Gábor "Magyar jazztörténet" c. könyvében a következőket írja róla: "Az avantgarde háromszög szellemi irányítói hozták létre a Jazz Studium című, elsősorban elméleti jellegű folyóiratot, amely hosszú éveken keresztül a magyar jazzélet legjelentősebb sajtóorgánuma volt" (SGG: magyar jazztörténet, 188.oldal)

Utólag is elnézést a rengeteg helyesírási és stilisztikai hiba miatt, de akkor ilyesmi nem érdekelt bennünket, csak elvakultan ütöttük az írógépet és tekertük a stencilgépet. A fiatalos lendület, a hitünk és az igazunk tudata vitt előre bennünket, a számtalan akadályon át.

Az újság 1982-90 közti periódusából sok adalék és háttérinformáció megtudható a magyar jazz nagyjából ezzel egy időben zajló két részre szakadási folyamatából… Az újság 1984-ig az általunk szervezett, majd megfojtott nemzetközi jazzkoncert-sorozat ((Anthony Braxton, Roscoe Mitchell, Rova Saxophone Quartet, George Lewis, Szabados, Dresch, Grencsó, stb.) mögé bújva, mintegy annak mellékleteként jelent meg fél legálisan. Utána minden hivatalos háttér nélkül, szamizdatként. Első időben lopódzkodva, éjszakánként stencilgépeken másolva, majd illegális nyomdai módszerekkel. Lassan belejöttünk mindenbe. Nagyon sokan vettek részt a készítésben – szerkesztésben, fordításban, gépelésben, sokszorosításban, terjesztésben. Utólag is köszönöm mindenkinek, akik részben név szerint látszanak az egyes kiadványokban, másrészt rejtőzködve segítettek.

…82-83-ban 6 szám jelent meg, az ötödik és hatodik dupla számként… 1984-ben szólt Szigeti Péter, hogy próbáljuk meg folytatni a Studiumot a budapesti Kassák Klub "módszertani kiadványa" fedőnév alatt. A Kassák Klub adott fellépési lehetőséget e szellemi csoportnak indulásától napjainkig. A Klub nevét kiadóként ráírtuk újságunkra, de pénzügyi támogatást nem kaptunk.

A nyolcvanas évek közepén beinduló és egyre erősödő Közgáz "Jazzz" Klub /Czabán György, Reményik Kálmán/ programjaival a súlypont mindinkább ide helyeződött át. A klub lett a Studium fő támogatója, "kiadója", szerzett Soros-alapítványi támogatást, stb.

Végül a körülményekről. Az újság ára sosem fedezte az előállítás költségeit, a terjesztés esetleges, nehezen jut el az érdeklődőkhöz. Az író, szerkesztő gárda továbbra is anyagi érdekeltség nélkül végzi munkáját. Van úgy, hogy egyes kész számok kiadása fél-háromnegyed évet késik nyomdaköltségek hiányában. Erőink összpontosítására, amint lehetőség adódott /1989/ egyesületet alapítottunk "ADYTON" Egyesület az Improvizatív Zenéért néven…."

Aztán az Adyton alapítója lett 1991-ben a MEDIAWAVE Alapítványnak és megindult egy újabb folyamat, immár a felszabadult országban, vagy inkább folytatódott valami, ami nem előzmények nélkül született…

Hartyándi Jenő"

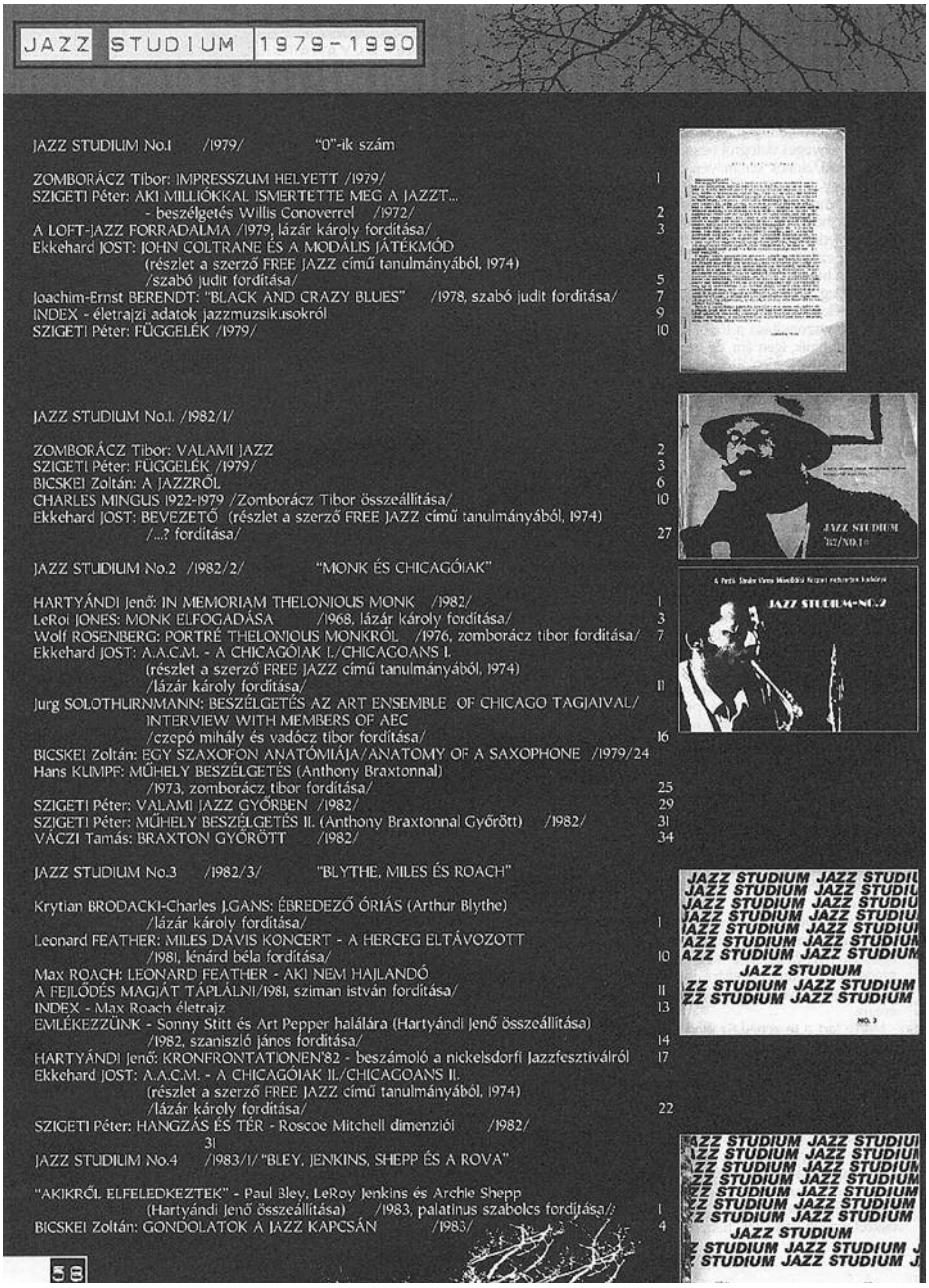

JAZZ STUDIUM 1979-1990

JAZZ STUDIUM No.1 /1979/ "0"-ik szám

ZOMBORÁCZ Tibor: IMPRESSZUM HELYETT /1979/ 1
SZIGETI Péter: AKI MILLIÓKKAL ISMERTETTE MEG A JAZZT...
- beszélgetés Willis Conoverrel /1972/ 2
A LOFT-JAZZ FORRADALMA /1979, lázár károly fordítása/ 3
Ekkehard JOST: JOHN COLTRANE ÉS A MODÁLIS JÁTÉKMÓD
(részlet a szerző FREE JAZZ című tanulmányából, 1974)
/szabó judit fordítása/ 5
Joachim-Ernst BERENDT: "BLACK AND CRAZY BLUES" /1978, szabó judit fordítása/ 7
INDEX - életrajzi adatok jazzmuzsikusokról 9
SZIGETI Péter: FÜGGELÉK /1979/ 10

JAZZ STUDIUM No.1. /1982/1/

ZOMBORÁCZ Tibor: VALAMI JAZZ 2
SZIGETI Péter: FÜGGELÉK /1979/ 3
BICSKEI Zoltán: A JAZZRÓL 6
CHARLES MINGUS 1922-1979 /Zomborácz Tibor összeállítása/ 10
Ekkehard JOST: BEVEZETŐ (részlet a szerző FREE JAZZ című tanulmányából, 1974)
/...? fordítása/ 27

JAZZ STUDIUM No.2 /1982/2/ "MONK ÉS CHICAGÓIAK"

HARTYÁNDI Jenő: IN MEMORIAM THELONIOUS MONK /1982/ 1
LeRoi JONES: MONK ELFOGADÁSA /1968, lázár károly fordítása/ 3
Wolf ROSENBERG: PORTRÉ THELONIOUS MONKRÓL /1976, zomborácz tibor fordítása/ 7
Ekkehard JOST: A.A.C.M. - A CHICAGÓIAK I./CHICAGOANS I.
(részlet a szerző FREE JAZZ című tanulmányából, 1974)
/lázár károly fordítása/ 11
Jurg SOLOTHURNMANN: BESZÉLGETÉS AZ ART ENSEMBLE OF CHICAGO TAGJAIVAL/
INTERVIEW WITH MEMBERS OF AEC
/czepó mihály és vadócz tibor fordítása/ 16
BICSKEI Zoltán: EGY SZAXOFON ANATÓMIÁJA/ANATOMY OF A SAXOPHONE /1979/24
Hans KLIMPF: MŰHELY BESZÉLGETÉS (Anthony Braxtonnal)
/1973, zomborácz tibor fordítása/ 25
SZIGETI Péter: VALAMI JAZZ GYŐRBEN /1982/ 29
SZIGETI Péter: MŰHELY BESZÉLGETÉS II. (Anthony Braxtonnal Győrött) /1982/ 31
VÁCZI Tamás: BRAXTON GYŐRÖTT /1982/ 34

JAZZ STUDIUM No.3 /1982/3/ "BLYTHE, MILES ÉS ROACH"

Krytian BRODACKI-Charles J.GANS: ÉBREDEZŐ ÓRIÁS (Arthur Blythe)
/lázár károly fordítása/ 1
Leonard FEATHER: MILES DAVIS KONCERT - A HERCEG ELTÁVOZOTT
/1981, lénárd béla fordítása/ 10
Max ROACH: LEONARD FEATHER - AKI NEM HAJLANDÓ
A FEJLŐDÉS MAGJÁT TÁPLÁLNI/1981, sziman István fordítása/ 11
INDEX - Max Roach életrajz 13
EMLÉKEZZÜNK - Sonny Stitt és Art Pepper halálára (Hartyándi Jenő összeállítása)
/1982, szaniszló János fordítása/ 14
HARTYÁNDI Jenő: KRONFRONTATIONEN'82 - beszámoló a nickelsdorfi Jazzfesztiválról 17
Ekkehard JOST: A.A.C.M. - A CHICAGÓIAK II./CHICAGOANS II.
(részlet a szerző FREE JAZZ című tanulmányából, 1974)
/lázár károly fordítása/ 22
SZIGETI Péter: HANGZÁS ÉS TÉR - Roscoe Mitchell dimenziói /1982/
31
JAZZ STUDIUM No.4 /1983/1/ "BLEY, JENKINS, SHEPP ÉS A ROVA"

"AKIKRŐL ELFELEDKEZTEK" - Paul Bley, LeRoy Jenkins és Archie Shepp
(Hartyándi Jenő összeállítása) /1983, palatinus szabolcs fordítása/ 1
BICSKEI Zoltán: GONDOLATOK A JAZZ KAPCSÁN /1983/ 4

58

(a győri események kiemelve)

FEBRUÁR-MÁRCIUS

A JAZZ folyóirat legújabb 1983/2. száma megváltozott külsővel jelent meg. Tartalma…. /benne/ Hartyándi Jenő – Sziman István: Ellenpontok /képes riport ausztriai fesztiválokról/…

A Jazz Studium kettős száma /1-83-4./ a győri és a miskolci Városi Művelődési központ közös kiadványaként jelent meg. Ez az eddigi legterjedelmesebb, legszínesebb szám /sok fotóval/, és - sajnos – valószínű az utolsó, mert a további számok kiadása gazdasági okok miatt megoldhatatlan. Tartalmából:….

MÁJUS-JÚNIUS

Győr. A Petőfi Művelődési Központban április 12-én a Berki team adott hangversenyt Dés László /szaxofon/ vendégjátékával. A Műszaki Főiskolán április 24-én az új Masina Jazzcsoport mutatkozott be.

NYÁR

Anthony Braxton és Szabados György közös felvételeit is kiadja lemezen a Magyar Hanglemezgyártó Vállalat.

GYŐRI JAZZKLUB – 1985 ŐSZI FÉLÉV

Helyszín: Petőfi Sándor Művelődési Központ, Ifjúsági ház

október 23. Jazzklub – Élménybeszámoló a saalfeldeni jazzfesztiválról videóval, filmvetítéssel egybekötve Előadó: Hartyándi Jenő – Belépő: 10Ft

október 31. Szabados György szólókoncert – Belépő: 40Ft

A JAZZ STUDIUM MÓDSZETANI KIADVÁNY ZENEI MELLÉKLETEI 1983-1988

No.1. **MASINA JAZZ CSOPORT / TMK ALKOTÓ MŰHELY: 83-as vázlatok** (1983)

Grencsó István – fuvola, altszaxofon, klarinét, Scheer József – bőgő, Geröly Tamás – dob, közreműködnek még: A1. és B4. Dresch Mihály – ts,fl, B4. Baló István – dr

Felvételek: Kassák Klub, Budapest, 1983. szeptember, MMK, Szombathely, 1983. november, PSVMK, Győr, 1983. szeptember

No.2. **SZABÓ SÁNDOR: FELESZMÉLÉSÜNK ÜNNEPÉRE** (1983)

Szabó Sándor – 6, 10, 12 húros akusztikus gitár, vendégek: A/2, B/3. Major Balázs – tablá, timpani, gong, guino, A/2, B/3. Grencsó István – fuvola, tülök

A felvételek 1983. október 25-én Szolnokon (A/1, B/1, B/2, B/4) /Szöllősi István/ és 1984. október 2-án Győrben (A/2, B/3) /Szakács István/ készültek.

No.3. **DRESCH QUARTET: SÓHAJKESERŰ** (1985)

Dresch Mihály – szaxofon, Grencsó István – szaxofon, Benkő Róbert – bőgő, Baló István - dobok

Felvétel: Bem rakpart, Budapest, Magyarország, 1985. május 3.

No.4. **GRENCSÓ KOLLEKTÍVA** (1985)

A oldal Készülődés - Ladányi Mihály "Készülődés" című versét olvasván komponálta és hangszerelte: Grencsó István. 1984. XI.

Bokor Andrea – ének, kések, Bokor Edina – ének, kések, Horváth Edina – ének, metalofon, Kovács Katalin – ének, hegedű, kések, Geröly Tamás – dob, xilofon, perc, fűrész, kések, Grencsó István – p, afl, acl, as, perc, próza,

A felhangzó hangmontázsik jólétünk lenyomatai… …is.

B oldal - Hegyi tánc, Hálóba repült madár, Hegyi tánc, Happy Oh Happy…, Sietős

Geröly Tamás – üstdob, perc, dob, Grencsó István – as, bass blockfl, duda, perc, comp, arr., Benkő Róbert – bőgő

A felvételek 1985 júniusában és szeptemberében készültek Szombathelyen, az MMIK színháztermében.

No.5. **SZABÓ/MAJOR DUÓ: EGY SZELLEMI UTAZÁS RITUÁLÉJA** (1987)

Szabó Sándor – 6, 10, 12 húros akusztikus gitár, Major Balázs – tablá, szamaba, percussions, vendég: A/1, B/1,

2, 3. Bagi László – indiai tampura
A felvételek 1986-ban készültek és megegyeznek a LEO RECORDS 1987-ben ugyan ezen a címen megjelent lemezével.
No.6. **DRESCH QUARTET: HAZAFELÉ** (1987)
Baló István – ütőhangszerek, Benkő Róbert – nagybőgő, Grencsó István – alt- és baritonszaxofon, Dresch Mihály – tenor- és szopránszaxofon
A/1-3. Budapest, Bem rakpart, 1987.04.24., B/2. Budapest, Közgáz Klub, 1987.04.23. (A felvételeket Pataki Béla készítette), A/4, B/2. Budapest Bem rakpart, 1987.06.10., B/1. Budapestm Bem rakpart, 1987.05.22. (A felvételeket az együttes készítette), B/4. Győr, tanítóképző Főiskola, 1987.05.08.
(a felvételt Fülöp Péter készítette)
No.7. **GRENCSÓ KOLLEKTÍVA** (1978)
A oldal - Grencsó István – klarinét, altszaxofon, fuvola, Dresch Mihály – basszusklarinét, fuvola, tenorszaxofon, Kovács katalin – hegedű, ének, Benkő Róbert – bőgő, Geröly Tamás – ütőhangszerek
A felvétel 1986. október 11-én készült az Újvidéki Jazzfesztiválon, az 'M'Stúdióban rendezett hangversenyen.
B oldal -
Grencsó István – fuvola, baritonszaxofon, fujara, Kovács Katalin – hegedű, ének
A felvételek 1987. március 26-án az újvidéki 'M'Stúdióban készültek, az Új Symphosium újság rendezett Új Művészeti Fesztiválon.
No.8. **TICKMAYER FORMATIO** (1988)
A oldal - Kovács Tickmayer István – preparált zongora
A felvétel 1988. március 26-án készült a "Muzika danas/Zene ma" című újvidéki fesztiválon, az 'M'Stúdióban rendezett hangversenyen.
B oldal - Borislav Cicovski – oboa, Nenad Vasic – kürt, Milan Vrsajkov – gordonka, Zdravko Brenecki – trombita, Dresch Mihály – basszusklarinét, tenorszaxofon, Grencsó István – klarinét, baritonszaxofon, Djordje Delibasic – ütőhangszerek, Kovács Tickmayer István – zongora, bőgő, melodika
A felvétel 1987. március 30-án készült az Újvidéki Rádió stúdiójában.

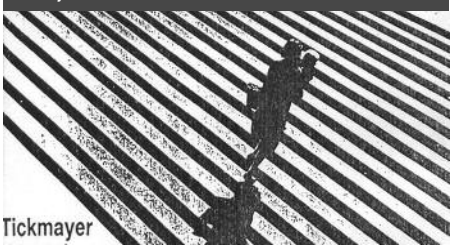

KRITIKA:
3 NAP SAALFELDENBEN! /1985, Sziman István/ 32
FESZTIVÁLOKRÓL SAALFELDEN ÚRÜGYÉN /1985, Hartyándi Jenő/ 35
NICKELSDORFI REFLEXIÓK /1985, Pataki Béla/ 37
IV. ORSZÁGOS JAZZ KLUBTALÁLKOZÓ /1985, Fazekas Zsolt/ 38
TAVERNIER "ÉJFÉL KÖRÜL" FORGAT /1985, Szaniszló János/ 40
KEDVES BARÁTAINK, OLVASÓK ÉS MUNKATÁRSAK! (szerkesztőségi üzenet) 42

JAZZ STUDIUM No.12 /1986/ "JAZZ A SZOVJETUNIÓBAN"

E.BARBAN: EGY MAGÁNYOS ÜSTÖKÖS - A GANYELIN TRIÓ 1
RÁDIÓBESZÉLGETÉS SZANISZLÓ JÁNOSSAL 9
S.RODEFER: SZAXOFON DIPLOMÁCIA - A SZABADSÁG ÚTJAI
(Beszélgetés Kuryokin-nal)
12
A LENINGRÁDI KORTÁRS ZENEI KLUBBAN 16
SZOVJET TURNÉ UTÁN 17
Virgil MIHAIU: A SZOVJET JAZZ 21
VÁCZI Tamás: A VOX HUMANA ÚJ HORIZONTJAI FELÉ 27
J.SOLOTHURMANN: A JAZZ-ZENÉSZ ÉLETE 29
Bert NOGLIK: SZABRAXONDOS 35
20 ÉVES A GLOBE UNITY ORCHESTRA 36

JAZZ STUDIUM No.13 /1987/1/ "DAVIS ÉS AZ NDK-SOK"

MILES DAVIS ÉLETRAJZ /1986, giovanna cataluccio fordítása/ 2
Alberto BAZZURRO: PSYCHOMILES /1986, giovanni cataluccio fordítása/ 5
MILES DAVIS - "SZERETEM A BLUEST, MERT MEGŐRIZTE AZ AFRIKAI HANGZÁST"
(Nungu Tei Wadda beszélget Miles Davis-szel) /1985, simon András fordítása/ 9
Joachim-Ernst BERENDT: MILES DAVIS
(részlet a Nagy Jazzkönyvből) /1981, vadócz tibor fordítása/ 11
TOLNAI Szabolcs: MILES DAVIS BELGRÁDBAN /1985/ 16
BICSKEI Zoltán: EGY KIBŐVÍTETT JEGYZET - MILES DAVIS-RŐL /1985/ 17
DU Yaxiong: A KÍNAI ÉS A MAGYAR NÉPDALOK ÖSSZEHASONLÍTÓ VIZSGÁLATA
(Szabados György előszavával) /1986, szigeti péter fordítása/ 18
KISZELY István: A TURKIK HAZÁJÁBAN /1986/ 22
Bert NOGLIK: ADALÉKOK AZ NDK IMPROVIZATÍV ZENÉJÉNEK
JELENLEGI ÁLLAPOTÁHOZ /miszori ildikó fordítása/ 24
Rolf REICHELT: A FREE-JAZZ FEJLŐDÉSÉNEK VONÁSAI AZ NDK-BAN
/miszori ildikó fordítása/ 27
Bert NOGLIK beszélget GÜNTER SOMMER-rel és ERNST-LUDWIG PETROWSKY-val
/miszori ildikó fordítása/ 29
CZABÁN György és KISBENEDEK Péter beszélget ULLI BLOBEL menedzserrel 31
KRITIKA
JAZZ-PATKÁNYOK INVÁZIÓJA /1996, Dormán László/ 33
LÉLEGZETELÁLLÍTÓ PILLANATOK (részlet) /1996, Bicskei Zoltán/ 34
OLVASÓI LEVELEK 35
IRÁNY MAGYARORSZÁG /1986, Mike Zwerin, czepó mihály fordítása/ 36
KOVÁCS-TICKMAYER István: A MÁSFÉLESÉGRŐL/1986/ 38

JAZZ STUDIUM No.14 /1988/ "VÁCZI, SZABADOS ÉS COLTRANE"

VÁCZI TAMÁSRA EMLÉKEZVE 1956-87
SZABADOS György: VÁCZI TAMÁS 2
VÁCZI TAMÁS ÉLETRAJZ 3
SZABADOS György: VÁCZI TAMÁS GYÁSZBESZÉDE 6
VÁCZI Tamás: UTAK ÉS ŐSVÉNYEK
VÁCZI Tamás: LEVÉL JOHANNÁNAK 8
SZABADOS GYÖRGY 50 ÉVES
BICSKEI Zoltán: SZABADOS GYÖRGY ELFELEJTETT ÉNEKE 11
KRITIKÁK 16
FILA Sándor: A HERING ÉVE 23
Ekkehard JOST: JOHN COLTRANE ÉS A MODÁLIS JÁTÉKMÓD
(részlet a szerző FREE JAZZ című tanulmányából, 1974)
/szabó judit fordítása/ 28
Ekkehard JOST: JOHN COLTRANE 1965-67
(részlet a szerző FREE JAZZ című tanulmányából, 1974)
/? fordítása/ 36

62

1987 - 1990
AZ ÚJ ERŐ, A TK JAZZKLUB MEGJELENÉSE
ISMÉT NEMZETKÖZI KONCERTEK

ÍRÁSOK, TÖRTÉNETI ÖSSZEFOGLALÓK, RIPORTOK

ISMÉTELT ÚJRAKEZDÉS, FIGYELŐ SZEMEK LANKADÁSA, 'ELLENZÉKISÉG'

Egy idő után, a nyolcvanas évek vége felé közeledve, azt érzékeltük, hogy valószínűsíthetően eltompult a Győri Nemzetközi Jazzkoncert-sorozat háttértraumája a megfigyelő és általában a hivatalos szervek agyában, kevesebb figyelem esett ránk. Ennek örültünk. Ekkorra már mi is fel voltunk vértezve mindenféle ellentaktikákkal, módszerekkel, amelyekben egyre ügyesebben mozogtunk. A rendszerváltáshoz közelegve biztosan sokasodtak feladataik és kisebb dolguk is nagyobb volt annál, hogy a nagy egészhez képest a mi egyre jobban eltörpülő szervezkedéseinkkel tovább terheljék magukat. Végül is ők is emberek voltak, tele korláttal és munkabírással. Még csak belegondolni is rossz, hogy korábban mennyi problémát, fölösleges munkát adtunk nekik és végül még valószínű igazi sikerélményük sem lett belőle. Mennyit kellett hallgatniuk az általunk felvonultatott magyar és külföldi - érthetetlen és számukra biztosan - hallgathatatlan muzsikákat, hogy megpróbálják megérteni mi bennük a probléma, ellenzékiség? Hány embert kellett ránk állítani, információkat gyűjteni és keresni a fogásokat és nem találni? A korai időszakunkkal ellentétben ekkorra már ténylegesen kezdtünk belecsúszni a különböző és egyre nyíltabban megjelenő ellenzéki mozgásokba. Valahogy azok is kerestek bennünket, mert sütött rólunk a szabadon gondolkozás, amely persze a free jazz alapja is volt, mint a nevéből is egyértelműen kiderül. Szép lassan eszméltünk, vettük észre hogy hány pesti ellenzéki figura és ellenzéki megnyilvánulás bukkan fel a közelünkben és magunk is próbáltunk ezeket, megtalálni benne magunkat. De azért erős volt bennünk a védekező és óvatosságra intő elem is, figyeltünk a részletekre, mert előéletünk, környezetünk szavai erre intettek, tanítottak bennünket. Szüleimnek még a mai napig sem mertem elmondani, hogy miért állt időszakosan a házunk előtt egy Zsiguli, elsősorban akkor, amikor pesti, ellenzékinek számító emberek jártak nálunk. Egyébként sosem ellenzéki okok miatt jöttek. Az maximum „melléktevékenység" volt. Ezért mondhatom ki bátran, hogy elég nagy volt a szervek vakrepülése a mi ügyünkben, sok fölösleges munkaórát pazaroltak ránk. Örömmel megtekinteném jelentéseiket, elemzéseiket, mert ha másra nem is, arra jók lennének, hogy hitelesen megismerhetnénk belőle, mi mindent tettünk akkortájt, mert az agy felejt és erről az időszakról kevés írásos anyagunk maradt fenn a Jazz Studium különböző számain kívül, de azok napi híreket nem tartalmaznak.

RENDSZERVÁLTÁS ELŐTTI IDŐSZAK VIDEÓZÁSA, HATÁRON TÚLI MAGYARSÁG FELFEDEZÉSE

Személyesen nekem ebben a viszonylagos „jazzstop"-os időszakban, előtérbe került a filmezés, amit a videó technika 1986-os megjelenése, majd egyre folyamatosabb hozzáférése is egyre erősített. Érzékelve a társadalmi mozgások lépésről-lépésre szabadabbá válását, meglehetősen sok mindent sikerült ledokumentálni a videótechnika adta új lehetőségekkel. A korábbi kisfilmes technika ezt nem tette lehetővé, a hangszinkron hiánya és a nyersanyag drágasága miatt. A videóval szinte korlátlan és olcsó nyersanyag állt hirtelen a rendelkezésünkre, és lubickolni kezdtünk az egyre gyorsuló rendszerváltást megelőző izgalmakban. Érdekes, eddig senki által nem vizsgált ügy, hogy a videótechnika közkézbe kerülése - mert persze a televízióknak előtte is volt - mennyire befolyásolta a rendszerváltás előtti folyamatot. Ha közvetlenül nem is hatott rá, de mindenképpen az első olyan vértelen forradalmi esemény volt ez, amelynek különböző állomásait rengeteg civil videókamera rögzítette. Pl. 56-ról is csak nagyon kevés filmfelvétel maradt fenn, azokat ismételgetik állandóan. Ehhez képest a rendszerváltás egy erősen agyondokumentált és ráadásul hivatalos kontrol nélkül dokumentál esemény, amelyben személyesen is rendesen kivettem a részem. Kezdve az 1989 március 15-i győri Pozsgai beszédtől, az első nagy Hősök téri erdélyi tüntetésig, a bős-nagymaros mozgásokig, stb. Filmkészítésem dokumentálás utáni feldolgozási fázisában - azért ebben az időben is - sűrűn felbukkant a jazz, ha másként nem, hangulaterősítésként. Pl. az ős Dresch Quartet (Dresch, Grencsó, Benkő, Baló) „Gondolatok a régiektől" című, Kós Károly szöveget idéző számában, sok fontos eseményen elhangzott és filmjeimben is sűrűn előfordul nyomatékosító elemként. Másik példaként 1986-ban, a forradalom, pardon, akkor még ellenforradalom, 30 éves évfordulójára készítettünk Grencsó Pistivel egy kis protest filmet. Tudni kell hozzá, hogy mindketten 56-os születésűek vagyunk. A film címe „Születésnapi hallucinációk, avagy 30 évesek vagyunk" volt, és erős hatást váltott ki az első Országos Videószemlén. Akkor a profi filmesek még nem mertek 56-hoz nyúlni. Amikor filmem híre haza is eljutott, a győri filmstúdió akkori vezetője komolyan nekem esett, hogy biztos tönkre akarom tenni őket, stb. Pedig a film csak egy „ártatlan" mese volt. A 30 éves évforduló kapcsán futott a TV-ben egy ellenforradalmat sulykoló filmsorozat, Berecz elvtárs, az egyik pártfővezér kommentálásával. Egyszerűen csak annyit tettünk, hogy felvettük ezeket az adásokat és az azt megelőző „köpőmacis" esti mesét. Majd az esti mese keretébe 56-os archív felvételeket raktunk és Berecz elvtárs kommentárját kicseréltük Grencsó Pisti zenéjére és szövegére. Utólag nézve nem egy nagy ötlet, de abban a fojtott hangulatban erősen hatott. Aztán más szocialista és Kiszes relikviákat is észrevettünk és „idézőjelbe" tettük. Pl. a KISZ „Jövőnk a tét!" című reklámkirakatát, a nagy free jazz kedvenc Albert Ayler „Spirit Rejoice" forradalmi

ESEMÉNYEK KRONOLÓGIÁJA, KIADVÁNYOK

1987 GYŐRI JAZZPROGRAMOK

március 13. Nemzetközi Jazzkoncert – N'DA (USA) – Loe Smith – trombita, James Emery – gitár, Wilbur Morris – bőgő, Truman Barker – dob, Grencsó Kollektíva – Kovács Katalin – ének, Grencsó István – altszaxofon, Dresch Mihály - tenorszaxofon, Benkő Róbert – bőgő, Geröly Tamás – dob. Belépődíj: 100Ft - Petőfi Sándor Városi Művelődési Központ

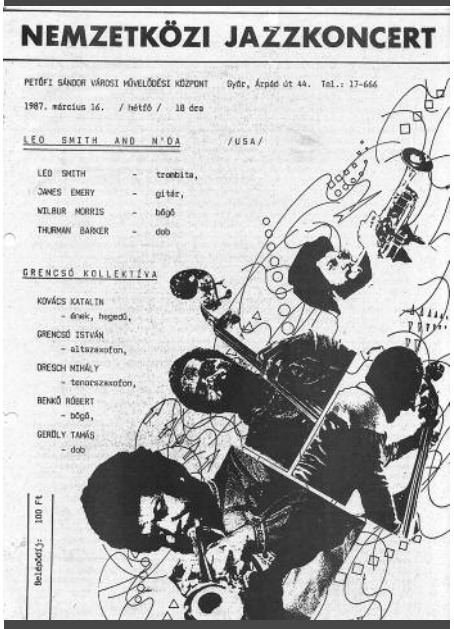
NEMZETKÖZI JAZZKONCERT

PETŐFI SÁNDOR VÁROSI MŰVELŐDÉSI KÖZPONT Győr, Árpád út 44. Tel.: 17-666

1987. március 16. / hétfő / 18 óra

LEO SMITH AND N'DA /USA/

LEO SMITH - trombita,
JAMES EMERY - gitár,
WILBUR MORRIS - bőgő
THURMAN BARKER - dob

GRENCSÓ KOLLEKTÍVA

KOVÁCS KATALIN - ének, hegedű,
GRENCSÓ ISTVÁN - altszaxofon,
DRESCH MIHÁLY - tenorszaxofon,
BENKŐ RÓBERT - bőgő,
GERÖLY TAMÁS - dob

Belépődíj: 100 Ft

április 8. Szabados György zongoraszóló – TK Jazzklub (Tanítóképző Főiskola – szervező: Fülöp Péter) kazetta készült róla
április 12. KIXX (USA/GER) – Lars Rudolf – gitár, trombita, Wigald Boning – éneke, szaxofon, Willy Hart – basszusgitár, zongora, Jim Meneses – ütőhangszerek - Petőfi Sándor Városi Művelődési Központ
április 16. Gilbert Isbin (BEL) & Szabó Sándor & Major Balázs Trió - Petőfi Sándor Városi Művelődési Központ (?)
április 14. Grencsó István és a Közgáz Amatőr Filmklub estje – TK Jazzklub (Tanítóképző Főiskola – szervező: Fülöp Péter)
április 29. Dresch Kvartett koncertje – TK Jazzklub (Tanítóképző Főiskola – szervező: Fülöp Péter)
november 12. Paul Termos – Grencsó István Duó (HOL/HUN) - TK Jazzklub (Tanítóképző Főiskola – szervező: Fülöp Péter) kazetta készült róla

1988 GYŐRI JAZZ ÉS EGYÉB ZENEI PROGRAMOK

január 19. Jazztörténeti sorozat - I. Afrika és Európa találkozik Európában – előadó: Szigeti Péter – videóvetítés és hanganyag az afrikai és más népzenék, amerikai zenei formák, rabszolga-korszak néger zenéje, rezesbandák, kocsmai zene, a zene és a tánc összefonódása - Petőfi Sándor Városi Művelődési Központ, Kávéház
február 22. Peter Kowald (NSZK) & Grencsó Trió – Grencsó István – szaxofon, Benkő Róbert & Peter Kowald – bőgő, Geröly Tamás - dob. – TK Jazzklub (Tanítóképző Főiskola – szervező: Fülöp Péter) + Közeljövő kutatás a BBS filmje - kazetta készült róla
március 17. Jazztörténeti sorozat - III. Forradalom a jazzben – Modern és antimodern – előadó: Szigeti Péter – A bebop, A cool, A néger egyenlőségi mozgalom kezdetei, A harmadik út avagy tapogatózások a nyugati zene felé, Tragikus sorsok, siker és önpusztítás: Charlie Parker, Billie Holiday, Chet Baker és mások - Petőfi Sándor Városi Művelődési Központ, Kávéház

március 22. Nemzetközi Jazz Est – Maarten Altena Quartet (HOL) – Maarten Altena – bőgő, Wolter Wierbos – pozan, Michael Moore – klarinét, Maartje Ten Hoorn – hegedű - 90Ft - Petőfi Sándor Városi Művelődési Központ
április 20-tól Fiatal alkotók fotókiállítása – Tanítóképző Főiskola
április 27. Bak Zoltán gitárestje – Egy endes ember paraméterei – BBMMK Színházterem – „A muzsikában a muzsikával élek… 16 éves korom óta gitározom, ez az egyetlen szenvedélyem… és a jó bor. Amit játszom, modernnek klasszikus,klasszikusnak modern. Stílusomat egyéninek tartják, bár erre sosem törekedtem. Nekem olyan ez, mint egy álomvilág… és az embernek miért ne lehetnének időnként jó álmai is."
október 11. Original Negerlander (GER) - TK Jazzklub (Tanítóképző Főiskola – szervező: Fülöp Péter) kazetta készült róla
december 7. Peter Kowald bőgőszóló (GER) - TK Jazzklub (Tanítóképző Főiskola – szervező: Fülöp Péter) kazetta készült róla
1989 GYŐRI JAZZPROGRAMOK
január 26. Kávéházi Jazz-est – vendég: Lőrinszky Attila – az estet vezeti Szigeti Péter – koncert + kötetlen beszélgetés + lemez- és videó anyag Lőrinszky Attila kedvenceiből (Belépő: 30Ft) - Petőfi Sándor Városi Művelődési Központ
március 30. Kávéházi Jazz-est – vendég: Grencsó István – az estet vezeti Szigeti Péter – koncert + kötetlen beszélgetés + lemez- és videó anyag Grencsó István kedvenceiből (Belépő: 30Ft) - Petőfi Sándor Városi Művelődési Központ
május 25. Kávéházi Jazz-est – vendég: Szabados György – az estet vezeti Szigeti Péter – koncert + kötetlen beszélgetés + lemez- és videó anyag Szabados György koncertjeiből (Belépő: 30Ft) - Petőfi Sándor Városi Művelődési Központ

zenéjével hangoltuk át. (Filmarchívumunkban megtekinthetők.) E groteszk filmecskéket sem kísérte kitörő öröm az idősebb és sok mindent átélt generáció részéről, inkább további óvatosságra próbáltak inteni, de mi akkor már mondhatni vakmerők voltunk. Kezdtük feszegetni határainkat. Továbbá elkezdtünk járni a Vajdaságba Tolnai Ottóékhoz, Bicskei Zolihoz és másokhoz a Dresch Quartettel, külön Grencsó Pistivel. Majd jött Ceausescu Erdélye, és rá a román forradalom… Két héttel a forradalom után a Dresch Quartet, Nesztor Ivánék és Kerényi Robiék már a kolozsvári egyetemházban zenéltek, román jazzerekkel együtt, elmondhatatlan hangulatban. Szerencsére e megdöbbentő hangulatú koncertet és az ott elhangzott „Gondolatok a régiekről" Dresch Quartet szám hatását őrzi videófelvételem. Horváth Csabával elkezdtük feljavítani és a „Kallódó töredékek" sorozatba elhelyezni, de még nem értünk a folyamat végére. E koncert után közvetlenül Gyimesbe és Moldvába indultunk népzenét gyűjteni…
Na de nem folytatom tovább. Az elején még én is azt gondoltam, hogy nem sok minden történt ebben az időszakban, ám ahogy jönnek elő az emlékek, most már inkább azt mondom, túl sok minden zajlott ebben a rendszerváltás előtti zavaros és átláthatatlan, de nagyon izgalmas korszakban. A filmezés kissé előtérbe került, de láthatóan mindig ott volt mellette valamilyen formában a jazz és a zene, csak ezek már nem győri, hanem országos és határon túli szinten történtek.

A TK JAZZKLUB MEGJELENÉSE

Győrben is történt azért egy és más, amely időszak adja, keretezi e korszak időhatárát (1987-1990). Megjelent az új és fiatal - a mi korábbi jazztevékenységünktől - független jazzerő Fülöp Péter vezetésével, aki akkor kezdett a Tanítóképző Főiskolára járni. Nem egyedül volt, de ő volt hangadó, összefogó személyiség. Még Kis Géza, Jobbágyi Zsolt, Makk Tamás nevére emlékszem, de sokkal többen voltak. Úgy kezdték, mint mi annakidején. Ők is klubot csináltak közösségi módon, és viszonylag rendszeres koncert programot alakítottak ki, és elég hamar eljutottak a nemzetköziségig, nem is akármilyen felhozatallal. Hozzánk nagyon hasonló szellemiséggel és hozzáállással működtek, csak a fiatalságukból adódó nagyobb merészséggel. A háttérből, ha kellett segítettem munkájukat, de örültem, hogy végre azt is megélhetem, hogy nem nekem kell vinnem a klubélet és koncertek minden nyűgét-baját. Lehet, hogy furcsa, de nagyon szeretem ezt az állapotot is, amikor csak a zene hallgatására kell koncentrálnom. A TK Jazzklub addig működött, míg Fülöp Péter az iskola hallgatója volt (1990), majd átvitte magával első munkahelyére a Vasutasba. A mellékelt koncertlista azért mindenképpen önmagáért beszél. Ezen kívül még egy különlegessége, amit mi csak szórványosan gyakoroltunk, szinte minden koncertet felvettek jó minőségű kazettás magnóval, majd kazettán, borítóval ellátva sokszorosították is azokat. Így a TK Jazzklub élete nagyon jól dokumentált, hangzó anyag szintjén is megőrződött az utókor számára. A felvételek nagy része Holper Péter csornai jazzfan honlapján elérhető.
Kis ellenzékieskedő körkép Fülöp Péterék repertoárjából, mert ebben az időszakban ez jellemző tevékenység volt minden jó érzésű fiatal csoportosulás esetében. Ha jól emlékezem, egy gyufás skatulyán látott furcsa reklámból jött az ötlet, már nem tudni kitől származott, de Péterék a korábban említett, Grencsó Pistivel készített 56-os filmünkből kifotózták az abban szereplő pártvezéreket. Berecz és Grósz Károly elvtársat. De a TV kép interferenciája és a fotózás szöge miatt kissé hullámos, torzított lett a fejük. Ma ez fotóshoppal pár perces kísérletezés, de hol volt még akkor a számítógép? Úgyhogy fő politikusaink kissé torzított fejei kerültek Péterék jóvoltából a gyufásskatulyákra, 56 fillér és 87 fillér feliratokkal. Ezek a kézzel készült alkotások ott lettek felejtve különböző szórakozóhelyeken, vagy elmésebb megoldásként, visszacsomagolva, visszacsempészték őket a boltokba. Később – a rendszerváltás után - egyik jeles győri újságíró egy beszélgetés alatt megemlítette, hogy természetesen az éberség révén eljutottak az illetékesekhez is, de Grósz elvtárs diákcsínynek minősítette a dolgot és nem vizsgálódtak tovább. Fáradt eddigre már a rendszer éberssége, pár évvel előbb ebből még komoly balhé lehetett volna.

ISMÉT NEMZETKÖZI JAZZKONCERTEK A PETŐFIBEN

Másik szálként a háttérből mi is kaptunk ismét egy kis lehetőséget. Nyilvánosan, óvatosságból ugyan nem jelenhettünk meg még, valószínű túlaggódtuk, de az Ifjúsági Házba került Kecskeméti Anikó megkeresett, hogy nem segítenék e neki, elsősorban nemzetközi jazzkoncerteket szervezni, ötleteket adni. Ezen új kapcsolat révén, a mi nemzetközi kapcsolatrendszerünkre építve két évig ismét voltak, elsősorban avantgarde irányultságú hazai és nemzetközi jazzkoncertek a Petőfiben. Nem is kis nevek, Leo Smith, Kixx, Gilbert Isbin és a Maarten Altena Quartet, Szabados György, Dresch Mihály, Grencsó Isván, Szabó Sándor, stb. E kis sorozat némiképp megidézte az 1982-83-as nemzetközi koncertek világát. Emellett a nagy példakép jazzgurut, Szigeti Pétert meggyőzve a Petőfiben jazztörténeti és jazzszemélyiségeket bemutató sorozat indult Kávéházi Jazz-es címmel.
Mivel Fülöp Péterék a TK Jazzklubban is nagyon hasonló stílust képviseltek, és olyan nemzetközi híresség eket sikerült meghívniuk, akkor már Közgáz Jazzklubbal együttműködve, mint Peter Kowald, az Original Negerlander, Paul Termos, egészen boldogok voltunk, hogy 2-3 évig ismét Győr volt az avantgarde jazz központja kis hazánkban.

ADYTON, EGYESÜLET AZ IMROVIZATÍV ZENÉÉRT

Még az évtized zárásaként (1989), a hasonló gondolkodású magyar jazzerőkkel (Közgáz Jazzklub, Szabados Kör, Balogh Tibi, aki egyike volt a későbbi Fonó Budai zeneház alapítóinak és persze a győriek megalapítottuk az Adyton Egyesületet és Kiadót. A névadó Szabados György volt. Mindez az tette lehetővé, hogy a II. Világháború után, a rendszerváltás első szeleként először nyílt lehetőség civil szervezetet létrehozni Magyarországon. Az Adyton győri bejegyzésű és telephelyű cég lett és lemezkiadó tevékenységét elsősorban 1991-től fejtette ki megszűnéséig. A következő fejezetben erről bővebben szólunk.

1991 - 1999
RENDSZERVÁLTÁS UTÁNI MŰVÉSZETI VÁLSÁG
MEDIAWAVE EREDETE ÉS KEZDETI ÉVEI
MEDIAWAVE HÁROM FŐ SZAKASZA
VASUTAS JAZZKLUB

ÍRÁSOK, TÖRTÉNETI ÖSSZEFOGLALÓK, RIPORTOK

RENDSZERVÁLTÁS UTÁNI MŰVÉSZETI VÁLSÁG

Az előző korszakok, fejezetek a szocializmus normál, majd lanyhuló időszakában valósultak meg. Az 56-os előzmények okán óvatosságra késztető, de egyre inkább puhuló konstrukcióról volt szó, amely utolsó időszakában – gondolom a T. olvasó számára is jól érzékelhetően – lubickoltunk, mondhatni élveztük az adódó lehetőségeket. Annyi minden, oly sok sorsfordító dolog történt mindenféle területen, ami kevés generációnak adatik meg. Mondhatni szerencsénk volt.
Itt van előttünk a vértelen forradalom, a békésnek mondható rendszerváltás időszaka, ami azért nem volt annyira békés, de nem volt kevéssé izgalmas sem, mint a megelőző szocialista időszak. A folyamatosan lazuló elfojtásból hirtelen elöntött bennünket a szabadság. Azt gondoltuk, hogy eljött a mi időnk, most már tényleg miénk a világ. A sokféle dolog, amit ilyenolyan mérvű elfojtások és korlátok közt műveltünk, hirtelen szabad lett. Közben ne feledjük, hogy csődközelben volt az ország, de ezzel akkor senki nem foglalkozott, néhány gazdasági emberen kívül.
Aztán nem az lett, amire számítottunk, többszörösen sem. Érdekes és kevéssé vizsgált tény, hogy az alkotó művészek nagy része megingott, vagy legalábbis kisebb-nagyobb válságba került. Hamar átlátható volt, hogy azért történt, mert megszűnt az a – gyűlölt, ellenszenvvel viselt, stb. (választható) - közeg, amellyel szemben addig meghatározta magát és kifejtette alkotó tevékenységét. Sokak számára évekig tartott, míg újra tudták definiálni magukat. Saját filmes tevékenységem is megsínylette a rendszerváltást, míg pár év alatt meg nem találtam új utamat...

MEDIAWAVE EREDETE ÉS KEZDETI ÉVEI

A Mediawave Fesztivál létrehozása volt az, ami új célt és utat jelentett számomra és társaim számára is. Végre szervezhetünk egy olyan fesztivált, amelyet nem kísér sunyin a szervek, hivatalosságok figyelme! Gondoltuk ezt akkor, a szabadság hitétől megrészegülve. Aztán persze nem így lett, de ahhoz több év és sokféle színű önkormányzás, kormányzás kellett, hogy kényszerűen belássuk, a hatalom mindig hasonlóan működik és gyanakszik. De most még a lelkesedés szakaszában tartunk…
A visszaemlékezés elején szeretnék eloszlatni egy legendát, ami kritikusaink egy részének agyában tartósan él. Ez pedig az, hogy: A Mediawave filmfesztiválként indult. Ki kell ábrándítanom azokat, akik 26 év múltjával is így gondolják. Ennek bizonyítására nem kell sokkal többet tennem, mint javasolni, hogy a hitetlenek nézzék meg a Mediawave koncertjeinek párhuzamos kronológiáját. Az ellenben igaz, hogy a filmes rész volt az első pillanattól fogva a legjobban/legkoncepciózusabban szervezett rész, mert ha valaki nevezéses nemzetközi filmfesztivált akar létrehozni, annak be kell tartania a nemzetközi sztenderdet. Ellenben a zenei esetén szabad a pálya, abból nagyon sokféle van, lehetséges.
A zenei rész lassabban karakterizálódott egyrészt jazz, másrészt etnikus irányba. A jazzkoncertek évenkénti felsorolása jól mutatja, hogy mennyire igaztalan a vád. A Mediawave az első pillanattól zenei fesztivál is volt, és ennél sokkal több koncerttel, mert itt csak a jazzkoncertek szerepelnek. Ezenkívül évről évre számos ethno és underground koncert is megvalósult.
A jazzrész központjában – hagyományainkhoz híven - mindig is erős többségben voltak a jazz és improvizatív zene kreatív és etnikus ágai. Az első években a fő korlát, a nemzetköziség korlátja a pénz volt. Ellenben 1997-től - a támogatások növekedésével – lehetőségünk nyílt a Győri Nemzetközi Jazzkoncert-sorozattal az 1982-83-ban beindított irány és minőségi felhozatal folytatására. Hiánypótló jelleggel elkezdtük meghívni az amerikai és európai jazz Magyarországon még sosem járt hírességeit, stílusalkotó egyéniségeit, esetenként sztárjait. Persze azokat, akik közel álltak hozzánk. Csak a híresség okán nem hívtunk meg senkit.

MEDIAWAVE HÁROM FŐ SZAKASZA

A következő fejezetek Mediawave részeinek jobb átláthatósága érdekében itt most röviden összefoglalom – rövid kommentárokkal ellátva - a fesztivál három fő szakaszát:

1991-1999 A RÁCSODÁLKOZÁS ÉS ERŐGYŰJTÉS SZAKASZA

Az első években a zárt szocialista világ után rácsodálkoztunk a kinyíló világra. És habzsoltunk. Mindent akartunk, minden érdekelt bennünket, mint egy kisgyermeket. 4-5 év kellett ahhoz, hogy elinduljon egy letisztulási folyamat, amely majd a következő szakaszban zárul le. Egyértelmű célunk volt a a művészetközvetítés nemzetköziségének fokozása. Az előző időszakban alig jutott be Magyarországra külföldi produkció, kerestük/szűrtük a hozzánk illő produktumokat.

2000-2009 A LETISZTULÁS ÉS KITELJESEDÉS SZAKASZA

Eddigre alakult ki erős karaktere a fesztiválnak. Röviden nemzetközi film és zenei program, tehát egyértelmű művészetközvetítés. A zenén belül a jazz és az etnikus zene dominanciája. Ekkor már Nemzetközi Film és Zenei Fesztivál alnévvel illettük magunkat, a korábbi Vizuális Művészeti Fesztivál helyett. De mindig éreztük, hogy a két lábú szék nem stabil, ezért a 2006-tól elindítottuk a Passport Control Nemzetközti Ifjúsági Műhely sorozatunkat. (A következő évben lesz a 40. belőle.) Ezzel az utánpótlás nevelő szegmenssel meglett a harmadik lábunk. Természetesen ebben nem kis szerepet kaptak az improvizatív zenei műhelyek – William Parker, Hamid Drake, Chris Potter és Grencsó István vezetésével.

2010-2016 IRÁNYVÁLTÁS SZAKASZA

A nemzetközi és országos gazdasági válság, egyben a támogatási csatornák apadása, valamint az, hogy 19 év után, kényszerűen el kellett hagynunk Győr városát, tevékenységünk erős átgondolására késztetett bennünket. Hamar beláttuk, ha talpon akarunk maradni, akkor új irányokkal kell megpróbálkoznunk. Az előző 10 évben nagyrészt megcsináltuk azt, amit egy növekedéskényszeres rendezvény megtehet. A saját műfajainkban, így a jazzban is, addigra már meghívtunk minden kultikus öreget és tehetséges feltörekvőt, aki illett hozzánk. És közben 2000-től beindult a MÜPA, aki szép lassan átvette szerepünket, pontosan százszoros költségvetéssel és Budapesten, szélesebb műfaji palettával. Elismerjük, hogy kell egy ilyen zászlóshajó az országnak. A környezeti és személyes válság, valamint az erős konkurencia arra késztetett

ESEMÉNYEK KRONOLÓGIÁJA, KIADVÁNYOK

MEDIAWAVE FESZTIVÁLOK ZENEI ÉS JAZZPROGRAMJAI

1991-1999

Dőlt betűkkel, kiemelten jelöljük azokat a formációkat, amely a mi kezdeményezésünkre jöttek létre, tehát nem turnézó, vagy ajánlat alapján megvett formáció. Az idők múlásával egyre tudatosabban törekedtünk ilyen, saját, egyedi formációk kialakítására.

1991

Grencsó Kollektíva: Térzene, Lőrinszky Attila & Barcsik Géza – Magyar hangképek, Günter Christmann (GER), Dresch Quartet
HELYSZÍN: Győri Ifjúsági Ház

1992

Szamaba trió, Art Swing, Aiowa Music Section & Lajkó Félix (YUG), Kurina&Stojsin Duo (YUG), ***Dresch&Lőrinszky Duó***, Dresch Quartet, Szabados György szóló, Baló István Quartet, The London Jazz Composers Orchestra (GBR), HELYSZÍN: Győri Ifjúsági Ház, novákpusztai kastélypark és lőtér

1993

Kurina Quartet (YUG), Grencsó Kollektíva, Lőrinszky Attila, Dresch Quartet Lajkó Félix-szel
HELYSZÍN: Győri Ifjúsági Ház

1994

Mezei Szilárd Ensemble (YUG), Lőrinszky Attila, Dél-Alföldi Szaxofon Együttes, Lajkó Félix Band (YUG), Dresch Quartet, Art Swing, Grencsó Trió, Makám, Moire Music Drum Orchestra (GBR/Ghana), ***Bicskei Zoltán & Dresch Mihály (YUG/HUN) - Zene-rajz-est***
HELYSZÍN: Győri Ifjúsági ház, Lloyd kisterem, Rába mozi Európa terem, Vár-Art Galéria, Kimlei Mozi, novákpusztai kastély és parkja

1995

Balanescu Quartet (GBR), Dresch Quartet, Grencsó Kollektíva, Mezei & Cesnevar Duo (YUG), Tin-Tin
HELYSZÍNEK: Lloyd (új központ), Vár-Art, Xántus Múzeum, Városi Művészeti Múzeum, Napóleonház, Evangélikus Öregtemplom, Karantén, Kimlei mozi, novákpusztai kastély és parkja

1996

Lajkó Félix Band (YUG), Dresch Quartet, Grencsó Kol-

lektíva és Bigband, Negedlander (GER), Draskovic & Markovic Duo (YUG), Rona Hartner (ROM), Granny had a Goose", Parghel Family (ROM), Dodo Sosoka Quintet (SLK),
HELYSZÍNEK: Lloyd (központ), Xántus Múzeum, Városi Művészeti Múzeum, Győri Levéltár, novákpusztai kastély és parkja

1997

Peter Kowald (GER), Kampec Dolores, Grencsó Kollektíva – Századeleji ragtimek, Dodo Sosoka (SLK), ***Grencsó Big Band – A Villa Negra nem apáca zárda*** (a fesztivál „megrendelésére" készült), Szabó Sándor, Lajkó Félix & Lőrinszky Attila (YUG/HUN), ***Jeanne Lee (USA) & régi Dresch Quartet*** (mi hoztuk össze őket és a régi Dresch Quartettet is, nem volt egyszerű), Regős Quartet, Dresch Quartet, Bob Ostertag (USA), ***Rona Hartner (ROM) & Granny had a Goose Blues Band***
HELYSZÍNEK: Lloyd (központ), Művészetek szentélye (volt zsinagóga), Xántus Múzeum, Városi Művészeti Múzeum, Győri Levéltár, MTA Központ, Széchenyi Főiskola, hédervári kastély és parkja

1998

Grencsó Kollektíva, Regős Quartet, Baló István együttese, Makám, Negerlander (GER), Benkő Róbert, Tom Cora (USA), Dél-Alföldi Szaxofon Együttes (YUG/HUN), Dresch Quartet, Scandinavian Jazz Quartet (DEN),
HELYSZÍNEK: Rába mozi (központ), Művészetek szentélye (volt zsinagóga), Győri Levéltár Börtön galéria, Hédervári kastély és parkja, rábapatonai Diófa presszó

1999

Oboa Quartet, Akosh S. Unit (FRA), Plastic Ohara, Grencsó Kollektíva, Otto Lechner (AUT), Dél-Alföldi Szaxofon Együttes (YUG/HUN), Bohém Jazz Band, The Necks (AUS), Pop Iván
HELYSZÍNEK: Rába mozi (központ), Művészetek szentélye (volt zsinagóga), Városi Levéltár Börtön galéria, Xántus Múzeum, rábapatonai Diófa presszó, dunaszerdahelyi NFG-1-Film Klub

MEDIAWAVE MINIFESZTIVÁLOK ITTHON ÉS KÜLFÖLDÖLDÖN

1997-től egyre több helyre hívtak bennünket Mediawave minifesztiválként bemutatkozni. Itthonra is, de többségében külföldre. Ezekre a helyekre magyar hangsúlyú kivonatot vittünk a Mediawave hangulataiból – filmeket, koncerteket, kiállításokat, táncházat, főzést. Jazz területén általában a következőket vittük magunkkal: Dresch Quartet, Grencsó Kollektíva, Dél-Alföldi Szaxofon Együttes. Attól függően, hogy egy vagy több napos alkalom kínálkozott, egy vagy több zenekart.

1997

Prága, Párizs

1998

Prága – Berlin /június eleje/
Párizs - Bordeaux /november vége/
Almatii (KAZ) – Ürümqi (Dzsungária) – Lhasa (Tibet) – Peking (Kína) /novembervége-december eleje/

1999

„Megáll az idő" – egy vidéki fesztivál Pesten - Budapesti Őszi Fesztivál – Bárka Színház (október 28-29.)

ADYTON KIADVÁNYOK

Adyton 001 **Grencsó Kollektíva 1988-89** (1990 LP)
Adyton 002 **Dresch Mihály Quartet: Gondolatok a régiekről** (1990 LP)
Dresch Dudás Mihály - basszusklarinét, szopránszaxofon, kaval, furulya, ének, beszéd, zurna, Grencsó István - altszaxofon, tárogató, furulya, ének, Benkő Róbert – nagybőgő,
Baló István – ütőhangszerek
Adyton 003 **Claudia Raths: Soul For Free** (1991 LP)
Claudia Raths: tsax, ssax; Tibor Márkus: piano, ssax (1); Krzystof Mróz: bass; István Baló: dr, perc (Dubán dr/Baló model)
Adyton 004 **Szabados György: A szent főnixmadár dürrögései** (1991 LP)
Szabados György – zongora
Adyton 005 **Szabados György: Homoki zene** (1992 CD)
Benkő Róbert – bőgő, Dresch Mihály – fúvóshangszerek, Geröly Tamás Sándor – dob, Grencsó István – fúvóshangszerek, Kovács Ferenc – hegedű, trombita, Lő-

bennünket, hogy eddigi erényeink értelmes részét megtartva, más irányba kell menni. A művészetközvetítésről nem akartunk lemondani. Az üzleti irányvonal – lást Sziget-csoport – nem érdekelt bennünket, tehetségünk se lett volna hozzá. Tehát más, úttörő régi-új szálat kellett keresni, amelyet a közösségben, a közösség építésében találtunk meg.
A 40 évből 26-ot a Mediawave uralja, amely tavalyi 25 éves évfordulójára készítettünk egy terjedelmes, mindenre kiterjedő kiadványt „(nem) Csak a szépre emlékezünk" címmel. Emiatt nem szeretnénk ismétlésbe bocsátkozni. Akit érdekel, weboldalunk (www.mediawave.hu) Mediawave archívum rovatában megtalálhatja és elolvashatja. A továbbiakban csak rövid összefoglalót és a koncertek kronológiáját közöljük összefoglalás és a teljesség kedvéért.

VASUTAS JAZZKLUB

A történet nem túl bonyolult és az előző időszakasz TK Jazzklubjához tartozik. A klubot vivő, koordináló Fülöp Péter bevégezte Tanítóképzős tanulmányait és elvállalta az Arany János Művelődési Ház vezetését, amely Vasutas Művelődési Ház néven közismert Győrben. Ebből a váltásból adódóan a jazzklub ezután Vasutas jazzklub néven folytatódott tovább Péter új munkahelyén. A klub kronologikus programját Horváth Csaba jóvoltából sikerült megkapnunk és leközölnünk. Péterék ebben az időszakban is rögzítették a koncerteket és ki is adták egy ideig még kazettán, majd követve a kor technikai változását, később CD-n. Ezen kiadói tevékenység és „leletmentés" kristályosodott ki a következő időszakra a „GyőrFree Egyesület" tevékenységében. A lokalitást átlépve, már országos, sőt nemzetközi szervezkedés volt, Győr központtal. De erről majd később.
Itt ragadjuk meg, hogy közöljük e mozgások rugójának szakmai életrajzát:

FÜLÖP PÉTER

1967. január 6-án született Győrben. Iskoláit szülővárosában, Pécsett és Budapesten végezte.
1989 óta a győri (VOKE) Arany János Művelődési Ház vezetője.
Tanított a Nyugat-Magyarországi Egyetemen, a veszprémi Pannon Egyetemen.
Alapítója volt a GyőrFree Improvizatív, Kortárs- és Népzenei Műhelynek, a Gorgiász Csoportnak, és a nyolcvanas években, az ellenzéki, győri szabadGONDOLAT körnek.
Több hazai és külföldi színháznak dolgozott fotográfusként, művészeti tanácsadóként.
A fényképezéssel tizenéves korában ismerkedett meg, de csak később, 2011-ben kezdett újra fotografálni, egy két megapixeles mobiltelefonnal.
Mostanáig félszáznál több önálló tárlata volt itthon, de kiállított Vajdaságban, Erdélyben, Angliában és Franciaországban. Képeit, írásait több hazai folyóirat közölte (Alföld, Műhely, ÚjForrás, Életünk, Hitvallás, Magyar Szemle). Több könyve jelent meg (megapixel, deszkarésen, változástan, 100 Blues, 100 Csend) fotográfiáiból, és számos kortárs szerzővel közös művet is jegyez (Horváth Ödön, Vasadi Péter, Szekeres Mária, Keszei László).
Különös erejűek rövidfilmekké komponált fotográfiái, „fény(kép)filmjei", amelyeket az interneten is megtalálhat az érdeklődő. (www.fpfoto.hu)

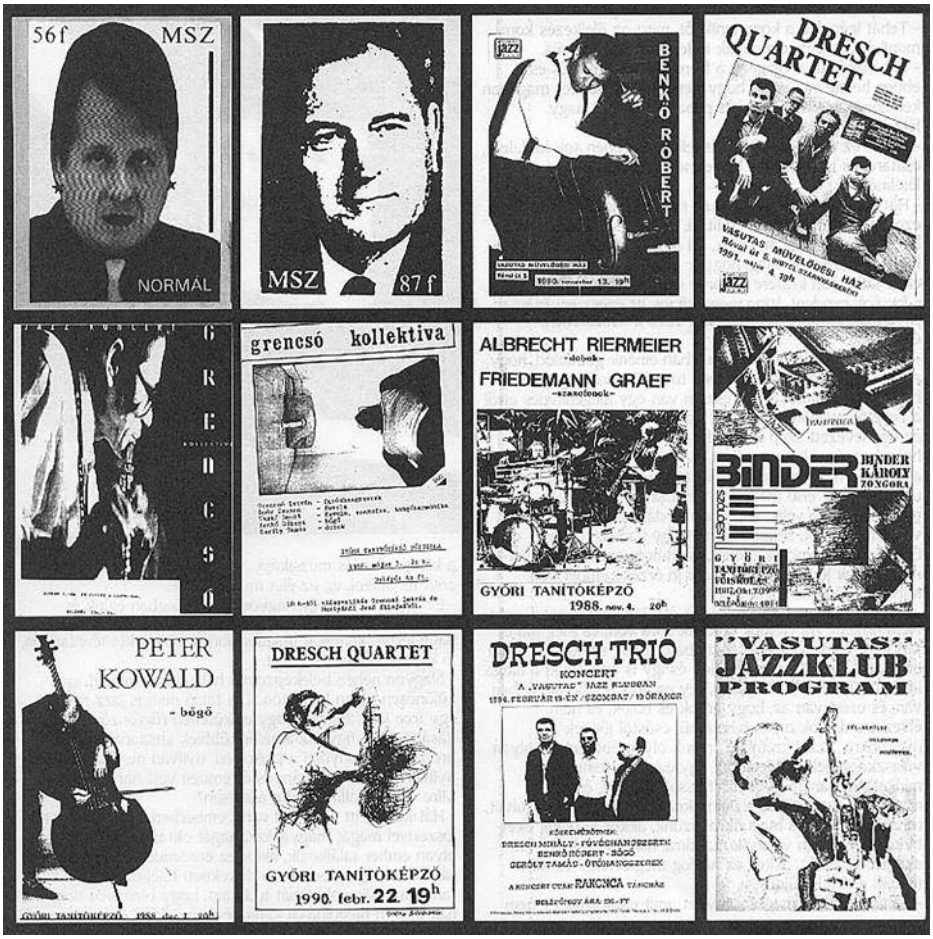

ADYTON, EGYESÜLET AZ IMROVIZATÍV ZENÉÉRT

1989-ben, amint az a rendszerváltás környéki egyesülési törvény lehetővé tette, megalapítottuk Adyton Egyesület az Improvizatív Zenéért szervezetet, amely tevékenységét elsősorban 1991-től fejtette ki. Mint az akkori szervezeti ideológiában olvasható: „Az elnevezést Szabados György a magyar improvizatív zene második generációját mintegy útra bocsátó ADYTON című lemeze adta, ezzel jelezve a követendő irányt, másrészt tisztelgés a névadó eddigi munkássága előtt." Lemezeket adtunk ki, koncertvideókat készítettünk…

Az Adyton alapszabály szerinti céljai:
„a./ Előadások, koncertek szervezésével, ismeretterjesztő tevékenység kifejtésével elősegíteni az improvizatív zene elismerését, annak egységes zeneművészetbe való integrációját.
b./ Az események dokumentálásával; sajtótermékek, műsoros kazetta, hanglemez és videókazetta nyereségérdekeltség nélküli kiadásával elősegíteni annak bekerülését a köztudatba. Az elkészült anyagok terjesztése, eljuttatása az érdeklődők és a dokumentációs központok (könyvtárak, lemeztárak) részére. Önálló archívum létrehozása.
c./ A magyar improvizatív zene területén működő muzsikusok fellépéseinek segítése, összefogása, szervezése; részükre tematikus pályázatok kiírása, s a pályaművek jutalmazása.
d./ Az összehasonlítás és összevetés céljából külföldi zenészek meghívása, magyar zenészekkel történő együttműködésük elősegítése. Hasonló külföldi szervezetekkel történő együttműködés.
e./ Kapcsolattartás, együttműködés az Egyesület munkáját segítő szakmai és társadalmi szervezetekkel.
f./ Az Egyesület célját támogató Alapítvány létrehozása.
g./ Az improvizatív zene és a társművészetek kapcsolatainak fejlesztése.
h./ A határainkon kívül élő magyarság egyesületi célok szerinti tevékenységének elősegítése, megismertetése."
Az egyesület a rendszerváltás lendületében jött létre és kb. 4-5 évig működött, és majd a társaság - annyi más ebben az időben létrejött egyesülettel egyetemben - szétesett. De céljait maximálisan megvalósította, mert az f./ pont szerint „Az egyesület célját támogató Alapítvány létrehozása" a Mediawave Alapítvány 1991-es bejegyzésével megvalósult. (Egyik alapító volt, másik 3 szervezettel közösen – Győri Vizuális Műhely, Közgáz Vizuális Brigád és Magyar Független Film és Videó Szövetség.) És ugyan az Adyton pár év alatt szétfoszlott, de az általa is alapított Mediawave maradéktalanul beteljesítette és teljesíti ma is vállalásait. Az egyesület lemezkiadását egyébként Czabán György és Balogh Tibor vitte. A lemezkiadás a bomlás után - Balogh Tibor révén - az akkortájt alakuló Fonó Records-ba csúszott át. Az egyesület kiadói tevékenységét talán legjobban Simon Géza Gábor jazzkutató 1993-as „független" írása mutatja be a legjobban, amelyből részleteket idézünk. Továbbá Turi Gábor írása is jól mutatja a kor jazzhangulatát. A cikkekben szereplő lemezeken kívül még megjelent pár CD is – a kor új technikai vívmányaként (lásd a kronológiában) - és nagyjából 95 körül zárt az Adyton, mint kiadó. Az utolsó CD-k még ugyan Adyton név alatt, de valójában a Fonó Records kiadásában jelentek meg:

Dürrögj, dürrögj, Adyton!
Magyar Narancs, 1993. március 25.
Az egypólusú lemezkiadásban nem sok babér termett a magyar dzsesszt új gondolatokkal megtermékenyítő elméknek. Binder Károly, Dresch Mihály, Grencsó István, Szabados György, Szabó Sándor nem tartoztak a favorizált előadók közé. Kettőjüknek, Grencsónak és Szabónak, még egyetlen korongja sem jelent meg az állami kiadónál. Még akkor sem, amikor megszűnt a monopólium, és szabadabb, magyarabb szelek kezdtek fújni a Hungarotonnál. Még mindig nem kellenek azok a zenészek, akik már a 70-es évek végén (!!!) bemutatták azt a fajta nemzeti dzsesszzenét, amelyre egyes európai országokban a mai napig sem találtak rá. Az állami cég urainak derogált keblére fogadni a nemzeti kultúra letéteményeseit, és ezért az említett zenészek nagyobbik része az általuk is alapított Adyton Kulturális Egyesület lehetőségeit felhasználva adja ki lemezeit.
Bizonyosfajta hiánypótlásra, a kulturális értékeknek az állam által el nem végzett megóvására vállalkozott a Szabados György második lemezének címét zászlójául lemezmárkájának választó Adyton. Az egyesület "csak" négy LP-t adott ki, de milyeneket! Más új hazai labelről eddig nem mondható el, hogy ennyire a zenei minőséget helyezte volna előtérbe.
Kevés olyan istenáldotta tehetség született magyar földön, mint Grencsó István, mindenfajta szaxofonok, klarinétok, fuvolák, no meg a tárogató avatott mestere. Első és mindeddig egyetlen korongját Grencsó Kollektíva 1988-89 címmel adta ki. Maga a tény, hogy Grencsó eddig nem kapott lehetőséget, botrány! Ha az Adyton semmi mást nem tett volna, csak ezt a lemezt jelenteti meg, akkor is aranybetűkkel kellene beírni a kiadó nevét a magyar dzsessz aranykönyvébe… Külön bravó a lemezborító fantasztikusan kifejező fotóművészi teljesítményéért - Grencsó Istvánnak. Summa summarum: a Grencsó-lemez csillagos ötöst érdemel (Adyton 001)…
A mindössze ötödik (!) Szabados-LP teljes vértezetben mutatja be a zeneszerző-zongoraművészt, akinek egyetlen zongora áll rendelkezésére, hogy bemutassa életműve egyik csúcsát, a Koboz-zenét, amely testvérek között is több mint egy évtizedet várt a felvételre. A lemez Szabados-kompozíciói jól felépített, kimunkált darabok, amelyek messze esnek mindazon főbb irányzatoktól (van belőlük vagy kétszáz a ragtime-tól a világzenéig), amelyeket manapság dzsesszzeneként tartanak nyilván szerte a világon. Szabados egykoron dzsesszkoncerteken (ELTE Jazzfórum, Közgáz Jazzklub, Kassák Jazzklub stb.) lopta be a magyaságtudatot az ifjonti lelkekbe. Zenéje, sok egykori "versenytársa" zenéjével ellentétben, túlélte a dzsesszklubrendszer összeomlását. A főnixmadár újraéledt. Dürrögjön még nekünk sokáig (Adyton 004)!

Turi Gábor: Az Adyton hangjai *(Képek egy lemezkiadó életéből)*
(Film, Színház, Muzsika, 1996) /részlet/
„Előbb vala a kor. Az ötvenes évek, a sztahanovista, a begyűjtős, a kitelepítős, a lázadó, a le¬verő, a kiegyező. Aztán a zene. A népi, a lobogós, a kétszer kettős, a csárdáskirálynős, a hang¬szórós. És vala az ország, amely lenyelte, megrágta, megemésztette, majd kiöklendezte mind¬ezt.
Ki emlékszik már erre? Vannak, akik már akkor is, később még inkább, ma pedig, bi¬zony. Nehéz, földszagú évek, a fölegyenesedés fokozatai, gerincérlelő tapasztalatok. Igen, a búvópatakok, az elpusztíthatatlanok, a garabonciások. Az életfa, amiben egy kultúra géniusza megtestesül. Volt, aki már az ötvenes években különbözött. Tiltott gyümölcsbe harapott, jazzt játszott, azt is másképpen. Nem importőrnek csapott fel, hanem a gyökereket kereste. Azt, ami min¬dennek az eredője, a feloldozó gesztus, az élet vize: a szabadságot. A kötöttségben az oldott¬ságot, a meghatározottságban a természetességet, a hagymalevelekben a csírát, a neonfényben a napot. Sorsa, ha volt, nem lehetett más, mint a kirekesztettség, a mellőzöttség, a leszólás. A kor törvénye.
Adyton. Görög és magyar szó, szépen hangzó. Valamikor a nyolcvanas évek végén Sza¬bados György lemezének címe nyomán pattant elő egy baráti társaság agyából. Ők is mások voltak, másként vették a levegőt, más zenét hallgattak. Természetesen. A monolit bomlásakor létrehoztak egy kis lemezkiadót. Pénzük nem volt, az üzlethez nem értettek, csak az járt a fejükben: Adyton. Szabad magyar hangok. Szabad zene. Szabados György. Dresch Mihály. Grencsó István.
És: Czabán György, Hartyándi Jenő, majd Balogh Tibor. Fiúk a térről, a Kassák klubból, a Közgáz jazzklubjából, a Fonóból. Ők állnak az Adyton mögött, laza sokféleségben, zajos egyet értésben. A zaj: a zene. Ez a magyar kultúrában gyökerező, nehezen kategorizálható, olykor jazznek nevezett, improvizatív kortársi muzsika… A Kassáknak bealkonyul, a helyszín áttevődik a Közgáz jazzklubjába, amely a nyolcvanas években a ma¬gyar avantgárd jazz központjává, az Adyton bölcsőjévé válik. És a semmiből felemeli a fejét Győr, ahol néhány jazzkedvelő fekete amerikai muzsikusok bevonásával a kreatív zene mű¬helyét teremti meg. Nem véletlen, hogy az Adyton első lemezfelvételének időpontja 1989. április 16, s a helyszín éppen Győr. A korongra a Grencsó Kollektíva 1988-89-es darabjai kerülnek…
Adyton. Ki emlékszik már az ötvenes évekre? Hol zsarnokság volt, ma rendszerváltozás honol. Az éterben sok idegen szó, az utcán mobil csipog, a benzinkút töltője halkan duruzsol, szép új világ. Dürrög a szent Főnixmadár, vergődik a zongora, rikácsol a szaxofon, önmagát tépi a nagybőgő, ám hangjuk egyre kevesebbekhez jut el. Szabadság zenéje, zene szabadsága – ki szül nekünk rendet?"

rinszky Attila – bőgő, Mákó Miklós – trombita, Vaskó Zsolt - fúvóshangszerek
Adyton 006 **Dresch Dudás Mihály Quartet: Zeng a lélek** (1993 CD)
Lajkó Félix – hegedű, Benkő Róbert – nagybőgő, Geröly Tamás – ütőhangszerek, Dresch Mihály - szoprán szaxofon, cimbalom, basszus klarinét, tenor szaxofon
Adyton 007 **Dresch Dudás Mihály Quartet: …Folyondár…** (1995 CD)
DRESCH Mihály - szoprán szaxofon, cimbalom, basszus klarinét, tenor szaxofon, KOVÁCS Ferenc - hegedű, trombita, GERÖLY Tamás Gábor - dob, ütőhangszerek, BENKŐ Róbert - nagybőgő
Adyton 008 **Szabados Trió: Elfelejtett ének** (1996 CD) /ezt már a Fonó adta ki, talán az előzőeket is/
Szabados György – zongora, Dresch Mihály – szaxofon, Geröly Tamás – dob
VALAMI JAZZ GYŐRÖTT CD SOROZAT
MWLR 001 **VALAMI JAZZ GYŐRÖTT I.** – Győri Nemzetközi Jazzkoncert-sorozat
1. Szabados Trió
2. Szabad improvizáció – Braxton & Szabados Trió
3. Blues Anthony Braxton (USA) & Szabados Trió
4. Anthony Braxton (USA) szóló
Győr, Ifjúsági Ház, 1982. március 19.
Felvétel Rütyi & szakai (Szakács István)
MWLR 002 **VALAMI JAZZ GYŐRÖTT II.** – Győri Nemzetközi Jazzkoncert-sorozat
5. Dresch - Baló Duó
6. Rova Saxophone Quartet (USA)
John Raskin, Larry Ochs, Andrew Voight, Bruce Ackley
Győr, Ifjúsági Ház, 1982. október 22.
Felvétel Rütyi & Szakai (Szakács István)

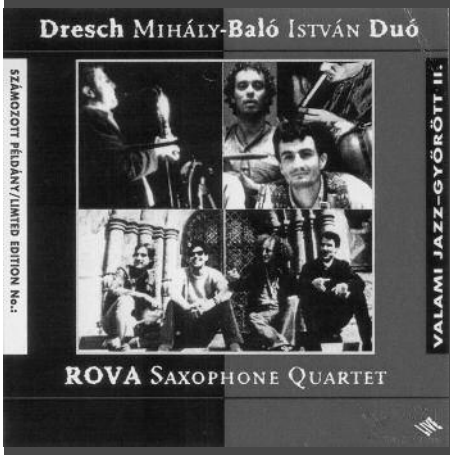

MWLR 003 **VALAMI JAZZ GYŐRÖTT III.** – Győri Nemzetközi Jazzkoncert-sorozat III.
1. Burton Greene – Keshavan Maslak Duo (USA)
2. Szabados György szóló
3. Anthony Braxton – George Lewis Duo (USA)
Győr, Ifjúsági Ház, 1983. március 13.
Felvétel Rütyi & Szaki (Szakács István)
MWLR 004 **VALAMI JAZZ GYŐRÖTT IV.** – A VILLA NEGRA NEM APÁCA ZÁRDA - Mediawave koncertek
Grencsó Big Band & special guest: Donald Robinson (USA) & Rona Hartner (ROM)
Grencsó István – szaxofon, Regős István – szaxofon, Borbély Mihály – klarinét, Boór Zsuzsa – fuvola, Juhász Endre – oboa, Czakó Péter – basszus, Jeszenszky György – dob.
Győr, 1996. április 30. Börtöngaléria (volt megyeháza)
Felvétel Vidos Tibor
MWLR 005 **VALAMI JAZZ GYŐRÖTT V.** – Mediawave koncertek
Lajkó Félix és bandája
Mediawave'96 Fesztivál
Lajkó Félix – hegedű, Varga Károly – brácsa, Kurina Ferenc – bőgő, Takács Tibor - dob
Novákpuszta-Kastély, 1996, május 3. Padlásszínpad
Felvétel Rütyi & Szaki (Szakács István)
VASUTAS JAZZKLUB KONCERTJEI ÉS KIADVÁNYAI
Erről az időszakról sajnos nem sikerült adatokat szereznünk, pedig volt bőségesen koncert ekkor is. De ígérjük, hogy a netes verzióban igyekszünk pótolni.

2000 – 2009

MEDIAWAVE FESZTIVÁL - A LETISZTULÁS ÉS KITELJESEDÉS SZAKASZA, GYŐR VÁROS ELHAGYÁSA
PASSPORT CONTROL MŰVÉSZETI MŰHELYEK
MEDIAWAVE MINIFESZTIVÁLOK ITTHON ÉS KÜLDÖLDÖN
JAZZFILM ARCHÍVUM
A RÓMER HÁZ JAZZPROGRAMJAI
VASUTAS JAZZKLUB
MEGALAKUL A GyőrFree TÁRSASÁG
ELINDUL DRESCH MIHÁLY HONLAPJA MAGÁNKEZDEMÉNYEZÉSKÉNT
INDUL A „BLUES VAN" ONLINE MAGAZIN
„KALLÓDÓ TÖREDÉKEK" CD SOROZAT
A CSORNAI VONAL

ESEMÉNYEK KRONOLÓGIÁJA, KIADVÁNYOK

MEDIAWAVE FESZTIVÁLOK ZENEI ÉS JAZZPROGRAMJAI

2000 - 2009

Mint az előző időszakban, itt is dőlt betűkkel, kiemelten jelöljük azokat a formációkat, amely a mi kezdeményezésünkre jöttek létre, tehát nem turnézó, vagy ajánlat alapján megvett formáció. Ebben az időszakban már nagyban űztük, saját, egyedi formációk kialakítását. Továbbá 2004-től nemzetközi zenei műhelyeink is egyre szaporodtak. A „sima" koncerteknél itt csak a jazzkoncerteket szerepeltetjük. A zenei műhelyeknél azonban a teljes palettát, legyen itt összefoglalva.

2000

Egy Kiss Erzsi Zene, ***Németh „Vak" Ferenc & Pusztai Antal Trió (GER/USA***), Hajnóczy Csaba – Hullámok 2., Bass-Clarinet Avantgarde Duet, Borah Bergmann & Matt Manieri & Andreww Cyrille (USA), Grencsó Kollektíva, ***Miles Griffith (USA) & Trio Midnight***, Pop Iván, Dél-Alföldi Szaxofon Együttes (YUG/HUN), Dresch Quartet, Grencsó Kollektíva

HELYSZÍNEK: Rómer ház (központ), Lloyd mozi, Művészetek szentélye (volt zsinagóga), koncert sátor (zsinagóga mellett), Városi Levéltár Börtön galéria, Xántus Múzeum, MTA Központ, dunaszerdahelyi NFG-1-Film Klub, romándi művelődési ház és Bakonygyirót pincesor

2001

Big Lucky Carter (USA), Lantos Quartet, Mark Whitecage Trio (USA), Dresch Quartet, ***David Murray (USA) & Nagy János Trió***, James Blood Ulmer „Blues Experimence" (USA), ***Big Lucky Carter (USA) & Zerkula János (ROM)***, Tea & Ferenczi György, Fra Fra Sound (HOL/SURINAME), Dél-Alföldi Szaxofon Együttes, Tafenau & Vind Duo (EST), Kovács „Kó" Zoltán, Trapist (AUT), Babits & Benkő & Zsákay Trió, Piernik & Novicki Duo (POL), Ilg & Snétberger & Argüelles (GER/HUN/GBR), Samba Sound, Özay & Amina Claudine Myers (TUR/USA), ***Big Lucky Carter (USA) & Regős Quintet (HUN)***

HELYSZÍNEK: Rómer ház (központ), Lloyd mozi, Művészetek szentélye (volt zsinagóga), Városi Levéltár Börtön galéria, Xántus Múzeum, Ifjúsági Ház, Vasutas Művelődési Ház, Révai Gimnázium, dunaszerdahelyi NFG-1-Film Klub, Vének község

2002

Pharoah Sanders Quartet (USA), ***Dewey Redman (USA) & Nagy János Trió***, David Murray Power Quartet (USA), Kema Jamal Group (USA), Trevor Watts Moiré Music Group (GBR/GHANA/ITA), Kasabasa (GHANA/GBR), Szőke Szabolcs&Szalai Péter Duó, Nazália Oboa Quartet, Willem Breuker Kollektief (HOL) – „Nagy idők úttörője: Joris Ivens, Izaline Calister Band (HOL/Curacao), David Yengibarian Trió (ARM/HUN), Dresch & Baló Duó, Dél-Alföldi Szaxofon Együttes, Szabados György szóló, Akosh S. Unit (FRA/HUN), Grencsó Kollektíva Plusz, Lovász Irén & Lőrinszky Attila

ÍRÁSOK, TÖRTÉNETI ÖSSZEFOGLALÓK, RIPORTOK

MEDIAWAVE FESZTIVÁL
A LETISZTULÁS ÉS KITELJESEDÉS SZAKASZA, GYŐR VÁROS ELHAGYÁSA

Erre az időszakra erős, jellegzetes és egyedi karaktere alakult ki a fesztiválnak. Röviden összefoglalva: a fővonal nemzetközi film és zenei program, mellette különböző irányultságú, más művészeti programok, tudományos konferenciák, művészeti műhelyek. A fő cél továbbra is a művészetközvetítés. A zenén belül a jazz, etnikus- és népzene dominált, valamint szerényebb mértékben az underground és új zenei vonalak is megjelentek, azaz minden, ami nem populáris zene. Ekkor már nevünkben is Nemzetközi Film és Zenei Fesztivál alnévvel illettük magunkat, a korábbi Vizuális Művészeti Fesztivál helyett.

Az első, korai időszakban (lásd előző fejezet) -, úgy 1996-ig nem volt különösen más szervezőelv, mint az adott pénzből összehozható legjobb minőség elérése. Ellenben 1997-től - a támogatások növekedésével hiánypótló irányultságra álltunk rá. Elkezdtük meghívni az amerikai és európai jazz - Magyarországon még sosem járt - hírességeit, stílusalkotó egyéniségeit, esetenként sztárjait, olyanokat persze, akik közel álltak hozzánk. Csak a híresség okán nem hívtunk meg senkit. 2002-től „durvult" el a helyzet. A példa kedvéért: ebben az évben Pharoah Sanders, Dewey Redman, David Murray együttesei nagy felütésnek számítottak itthon, különösen úgy, hogy az előző évi David Murray koncertünk a Nagy János trióval „Az év jazzkoncertje" lett a Gramofon zenei szaklap kritikusainak szavazása alapján. De nem folytatom a „nagy nevek" felsorolását, aki kíváncsi rá, böngésse át a kronológiában a fellépő együttesek listáját. Szerencsére abban az időben különböző TV csatornák a koncertek nagy részét rögzítették és le is adták, ezért maradt bőven látható nyoma tevékenységünknek. Ezek nagy része ma is megtekinthető az évtized közepén elindított webes filmarchívumunkban.

Közben, lassan távolodva az ezredfordulótól – nemzetközi tevékenységünk és kapcsolatrendszerünk hatására átlátva a világban zajló aktuális jazztendenciákat – egyre kevésbé a korábbi szocialista elzártság ledolgozásával foglalkoztunk, hanem figyelmünk az európai jazz különböző kreatív ágai felé fordult. Ezek sokkal erőteljesebben képviselték a jelen progresszióját, mint a múlt hírességei, mára sztárjai. A magyar közönséggel ellentétben jól érzékeltük, hogy a jazzben lévő vezető szerep Amerikától lassan áttevődik Európába. Utólag látható, hogy nemzetközi szempontból jól döntöttünk. Az európai jazzszakma nem a magadról írt propaganda szöveg, hanem a több év megvalósult programja alapján minősít és értékel. Itt előállt egy furcsa helyzet, mert annak ellenére, hogy a nevünkben nem szerepel a jazz szó, Európában és a világban is jó nevű és karakteres jazzfesztiválként tartottak/tartanak számon bennünket. Addig itthon sokáig a Budapest központú jazzszakma nem nagyon vett rólunk tudomást, mert mi „csak" egy filmfesztivál vagyunk. Nem vettek be bennünket a honi jazzfesztiválok sorába sem. Igaz őket meg az európaiak közé nem. Hiába, mint sokszorosan érzékeltük, Magyarországon mindig is más értékrend uralkodott, mint Európában, és ez a mai napig sem

sokat változott. Valójában sokáig (2002 óta, tehát már az ország európai csatlakozását megelőzően) mi voltunk egyedüli tagjai az EJN-nek, az európai jazzfesztiválokat és szervezeteket összefogó európai szövetségnek. A később belépő BMC és fesztiválja a Budapest Jazz Forum, ami még euro kompatibilisnek számít nemzetközi irányból. Velük emiatt sokat működtünk együtt jazztéren.
Azt hogy miért hagytuk el, kellett elhagynunk Győrt a 2009-es fesztivál után, azt a 25 éves Mediawave emlékkiadványban („/nem/ Csak a szépre emlékezem" a címe) nagyon részletesen kifejtjük, akit érdekel, weboldalunk Mediawave archívum részében elolvashatja.

MEDIAWAVE - PASSPORT CONTROL MŰVÉSZETI MŰHELYEK

Azonban ebben az időszakban már éreztük, hogy a „kétlábú szék" nem stabil, ezért a zenei területen 2004-től William Parker, Hamid Drake és Leena Conquest, később Chris Potter vezetésével beindítottuk Nemzetközi Improvizatív Zenei Műhelyeinket. E műhelyek – a 80-as évek eleji Győri Nemzetközi Jazzkoncert-sorozathoz hasonlóan – évekig ismét összefogták a magyar és környező országok jazz avantgarde-ját. 2006-tól elindítottuk a Passport Control Nemzetközi Ifjúsági Műhely sorozatunkat, amely először filmes és fotós témában indult, majd később e forma alá tagozódtak be zenei és más művészeti témában indított műhelyeink. A Passport Control sorozat 2017-ben éri el a 40. kiadást, amely a 10 évvel ezelőtti indulástól számolva, évi átlag négy műhely megvalósulását jelenti. Külön érdekesség, hogy a PC műhelyek egy része külföldön valósult meg: Novoszibirszk (Oroszország), Kars (Kelet-Törökország), Palics-Szabadka, Dunaszerdahely, Lijiang (Belső-Dél-Kína), Fülek, Mecenzéf.
Ezzel az utánpótlás nevelő és magyar jazzmuzsikus identitáserősítő szegmensünkkel meglett a harmadik lábunk. Már nem billegtünk. Erősödtünk, stabilizálódtunk.

MEDIAWAVE MINIFESZTIVÁLOK ITTHON ÉS KÜLDÖLDÖN

Csak egyet, a legjelentősebbet emelném ki: 2004. november 6-8.– „Budapest Nights" néven 3 napos Mediawave Zenei Fesztivál Amszterdamban, a Bimhuisban, amely Európa egyik legjelentősebb jazzklubja. Programunk felvonultatta a magyar kreatív jazz és az autentikus népzene legjelentősebb egyéniségeit. A Budapest Night nevet az ottani szervezők adták a hatékonyabb reklám miatt. Ez volt legjelentősebb és legszéleskörűbb európai bemutatkozásunk. Nem sokkal később a Bimhuis új - tengerparti - épületbe költözött. Ilyetén e fesztiválról készült film (archívumunkban megtekinthető) talán az egyik utolsó lenyomata a jazztörténelmet író klub korábbi működésének. A programot Nagy Ildikó (MEDIAWAVE) és Huub van Riel (Bimhuis) szervezte. Résztvevők: Dél-Alföldi Szaxofon Együttes, Szabados György szóló, Balogh Kálmán & Gipsy Cimbalom Band, Szakcsi Lakatos Béla Hungarian Gipsy Jazz band-je, a Szászcsávási Banda & Ordasok Néptánc-együttes, Kovács Ferenc Magony együttese, Grencsó Kollektíva, Zerkula János és Szigony együttes, Dresch Quintet. Továbbá megtekinthető volt Kása Béla „Erdélyi cigánymuzsikusok" fotókiállítása.

JAZZFILM ARCHÍVUM

2004-ben sikerült elindítanunk saját filmarchívumunkat, amelyben jelenleg 3000 feletti film tekinthető meg, ennek egy jelentős tételét jelentik a jazz témájú filmek. Többségében a Mediawave és a Rómer ház jazzkoncertjeinek dokumentációi, de vannak korábbi ritkaságok, leletmentések, pl. a Szabados kör korai koncertjei, Grencsó István és Dresch Mihály különböző formációi.

A RÓMER HÁZ JAZZPROGRAMJAI

A Rómer ház 1999 szeptemberében nyílt meg, de gyakorlatilag 2000 elején kezdte meg aktív működését. A 2000-es Mediawave Fesztiválon járt Emir Kusturica, világhírű filmrendező, akivel sikerült megnyittatni a Rómer ház Underground pinceklubját. A kronológiában jól látszik melyik évben, milyen jazz együttesek játszottak a klubban. 2003-tól 2007-ig volt a klub fénykora, amíg személyem volt a művészeti vezető (Hartyándi Jenő). Ezen időszakban szép számú nemzetközi formáció (is) megfordult az Underground pinceklubban. Pl. David Murray, Matthew Shipp, Charles Gayle, Hamid Drake és Erik Truffaz, akik a jazzvilág nemzetközi élvonalába tartoznak. Mindezek a mediawave-es kapcsolatrendszer mellékter-

HELYSZÍNEK: Rómer ház (központ), Richter terem (volt Rába mozi), Művészetek szentélye (volt zsinagóga), Városi Levéltár Börtön galéria, Xántus Múzeum, Ifjúsági Ház, Vasútas Művelődési Ház, Révai Gimnázium, dunaszerdahelyi NFG-1-Film Klub, Vének község, komáromi Monostori erőd

2003

Mephista (ZSA/JPN/SUI), Jane Bunnett & The Spirits of Habana (CND/CUBA), ***Joelle Léandre & Akosh Szelevényi Duo (FRA/HUN), Szelevényi-Benkő-Geröly Trió (FRA/HUN)*** /lemez lett belőle/, Crissements d'Elles" (FRA), Fred Anderson & Savage & Hamid Drake (USA), Tara Fuki (CZE), Teudora Enache & Johnny Raducanu (ROM), ***Lucia Recio (FRA) & Grencsó Suprise Kollektíva***, Gutbucket (USA), La Campagnie des Musiques á Ouir (FRA), Tetzepi (HOL), Mark Whitecage Trio (USA), Eldad Tarmu Jazz Ensemble (USA), Ágoston Trió, Bede Trió, Dél-Alföldi Szaxofon Együttes, Trió Ektar, Grencsó Trió, Lakatos Ágnes & East Site Jazz Company, Mezei Szilárd Ensemble (YUG), Power Puff Project, Samba Sound, Újdimenzió Műhely, Úzgin Űver, Tóth Viktor Quartet, Tűzkő Csaba Septet, David Yengibarjan (ARM/HUN), Kema Jamal Group (USA),
HELYSZÍNEK: Rómer ház (központ), Richter terem (volt Rába mozi), Művészetek szentélye (volt zsinagóga), Bezerédj kastély, Balázs Béla ÁMK, komáromi Monostori erőd, rábapatonai Diófa presszó

2004

John Zorn Electric Masada (USA), Misha Mengelberg & Han Bennink (HOL), ICP Orchestra (HOL), Sean Bergin's Mob (HOL), Available Jelly (HOL), Greg Wall's Later Prophets (USA), Gunda Gottschalk & Sigrid Tamghe (GER/BEL), Cracked Air (AUS), Stemboat Swirzerland (SWI), Leena Conquest & William Parker Quartet (USA), Dave Douglas Quintet (USA), Erik Truffaz Ladyland Quartet (FRA/SWI), Arve Henriksen (NOR), Gadó Gábor & Alban Darche & Seb Boisseau (FRA), Gilbert Paeffgen Trio (SWI/GER/BEL), Andrei Kondakov (RUS), Eldad Tarmu Jazz Ensemble (USA/IZR/TUR), Matthew Mitchell Trio (NZL/HUN), Dresch Mihály, Grencsó Bio Kultúra, Dél-Alföldi Szaxofon Együttes, David Yengibarijan (ARM/HUN), Ágoston Trió, Regős Quintet, Úzgin Űver, Nigun, Tóth Viktor Quartet, Bobos & The Frozen Dozen (SLK),
Nemzetközi Improvizatív Zenei Műhely – vezető: William Parker & Hamid Drake Quartet (USA) – résztvevők: bőgő: Clayton Thomas (AUS), Szandai Mátyás, Benkő Róbert, cselló – Reyend Bülükbasi (TUR), Dimo Moritz, hegedű – Kovács Ferenc, dob – Tony Buck (AUS), Baló István, Mohay András, Halmos András, Bánáti Zsombor, , szaxofon – Jim Denley (AUS), Dresch „Dudás" Mihály, Grencsó István, Burány „Pöcök" Béla, Szokolai „Dongó" Balázs, Tűzkő Csaba, Tóth Viktor, Bede Petya, Bacsó Kristóf, harmonika – David Yengibarian (ARM)
Nemzetközi Ének Műhely – vezető: Leena Conquest (USA) – Sema (TUR), Szania Ravilevna Iszmagilova (baskír, RUS), Wesswly Ágnes, Jusupov Sahardin (ujgur, KAZ)
Nemzetközi Ethno Zenei Műhely – vezető: Montanaro (FRA) – résztvevők: a Paniks (SRB), a Dikanda (POL), Écsi Gyöngyi, Bognár Szilvia, Majoros Gyula, Arken (ujgur) + a kurd Sarikamis együttes
HELYSZÍNEK: Rómer ház (központ), Richter terem (volt Rába mozi), Művészetek szentélye (volt zsinagóga), Xántus Múzeum, Baross utca, Széchenyi tér, komáromi Monostori erőd

2005

William Parker Quartet & Leena Conquest (USA), Eldbjorg Raknes (NOR), Kevin MacKenzie's Vital Signs (SCO), Dresch Quartet, FME (Free Music Ensemble) (NOR/USA), Grencsó Quartet, Corkestra (HOL), Christian Wallumrod Ensemble (NOR), Sidsel Endresen (NOR, Rob Brown szolo (USA), Quartet B, Rácz Krisztián Trió (HUN), Dél-Alföldi Szaxofon Együttes, Art Themen Quartet (GBR), Karl Seglem Band (NOR), James Blood Ulmer Trio (USA), Gutbucket (USA), Ektar Quartet, Lajkó Félix (SCG
Nemzetközi Improvizatív Zenei Műhely – vezető: William Parker & Leena Conquest & Hamid Drake Quar-

tet (USA)
Akos S. & Benkő Duó (FRA/HUN)
Rob Brown Trió (USA/HUN) – Rob Brown (szaxofon), Szandai Mátyás (bőgő), Baló István (dob)
Drums Trio (USA/HUN) – Hamid Drake & Baló István & Halmos András
Tóth Viktor Special Quartet (HUN/USA) – Tóth Viktor (szaxofon), Kovács Ferenc (trombita), Szandai Mátyás (bőgő), Hamid Drake (dob)
Nemzetközi Underground Zenei Műhely – vezetők: Grencsó István és a Gutbucket együttes (USA) – speciális vendégek: Jaamaladeen Tacuma (basszusgitár) és Calvin Weston (dob, USA) – tagok a Chakra Hacker (HUN), Dlhé Diely (SLK), Pozwakovski (HUN) és a Rácz Krisztián Trió (HUN) együttesek tagjai
Nemzetközi Ethno Zenei Műhely – vezető: Montanaro
2006
Tobias Delius 4tet (HOL), The Thing (SWE/NOR), Dave Holland Quintet (USA), GilFeMa (USA/SWE/HUN), Strange Party Orchestra (DEN), Boi Akih (HOL/HARUKU/IND), Marc Ribot „Ceramic Dog" (USA), Tom Wals (CND), Terje Isungset (NOR), Trio Tarana (USA), William Parker Special Group (USA/HUN), Grencsó Quartet, Tóth Viktor Tercett, Strange Party Orchestra (DEN), Mezei Szilárd Quintet (SGC), Big Daddy Wilson & Mississippi Grave Diggers (USA/GER/HUN), Slow Mood (AUT), Pop Ivan, Borbély Trió, ***William Parker Special Group (USA/HUN)*** – Rob Brown (szaxofon), Grencsó István (szaxofon), Kovács Ferenc (trombita), William Parker (bőgő), Hamid Drake (dob), ***Grencsó Special 56 Projekt*** – Grencsó istván (szaxofon), Hans von Vliet (harsona), Benkő Róbert (bőgő), Jeszenszky György (dob), Gál Eszter (tánc), Szeredi Csaba (16mm-es vetítők)
CEEC Orchestra (Central Eastern European Creative Orchestra) – tulajdonképpen az történt, hogy a harmadik alkalomra nevet adtunk a Nemzetközi Improvizatív Zenei Műhelynek, a zenekart meghívták a bécsi legjobb jazzklubba, a Porgy & Bess-be – William Parker vezetésével – szaxofon - Rob Brown (USA), Bede Péter, Burány Béla, Grencsó István, Tóth Viktor, Yuriy Yaremchuk (UKR), pozan – Hans von Vliet (HOL), gitár – Mathew Mitchell (NZL), hegedű, trombita – Kovács Ferenc, bőgő – William Parker (USA), Marcin Oles (POL), Resch Béla, Szandai Mátyás, dob – Hamid Drake (USA), Halmos András, Jeszenszky György, Bartek Oles (POL), ének – Tóth Evelyn, Kozma Orsi, Váczi Eszter
2007
Brötzmann&Wertmüller&Plikas (GER/SWI), Dresch Quartet, ICP Orchestra (HOL), Pop Ivan, Rácz Krisztián Trió & Kovács Linda, Santa Diver, Strange Party Orchestra (DEN), Charles Gayle Trio (USA/GER), Maak's Spirit (BEL/FRA), Manuel Mengis Gruppe 6 (SWI), Talban Darche Trumpet Project (FRA,BEL/HOL/HUN), Arctic Yggdrasil (Feröer-sziget), Cuban Quartet (CUB/AUT/CRO/HUN), Dave Liebman & Ellery Eskelin Quartete (USA), Magony, Ilmiliekki Quartet (ITA), Sheppard & Ferrante & Genus & Németh (USA/HUN), Enrico Crivellaro & Raphael Wressnig Hammond Trio (ITA/AUT), Focussing (AUT), 100NKA (POL), Matplaneta (POL), Michael Shiefel (GER), Sharrie Williams Band (USA/HUN), Monkomarok (FRA), Egy Kiss Erzsi Zene, Fatima Spar und die Freedom Fries (AUT/TUR/SRB/BUL/UKR), Agostone
A tribute concert: In memoriam John Coltrane (USA/HUN/SLO) – vezető: Chris Potter (USA)
set 1 – Chris Potter (szaxofon), Szabó Dániel (zongora), Szandai Mátyás (bőgő), Mohay András (dob) - vendég: Dresch Mihály (szaxofon)
set 2 – szaxofon - Chris Potter (USA), Rob Brown (USA), Dresch Mihály, Grencsó István, Jan Kus (SLO), bőgő – Szandai Mátyás, dob – Mohay András
Double Time Grencsó Pro-Jack (HUN/HOL/POL) – Grencsó István (szaxofon), Hans von Vliet (harsona), Marcin Oles /POL/ & Benkő Róbert (bőgő), Brat Oles /POL/ & Jeszenszky György (dob)
HunD Link Project (GER/HUN) – German & Hungarian Visual Bigtet (GER/HUN) – Zenei vezetők: Grencsó István (szaxofon) & Matthias Muche – harsona), vizuális vezetők: Szilágyi Kornél & Sven Hahne, muzsikusok:

mékei voltak, mert addig nem volt jellemző Magyarországon, hogy ilyen formátumú muzsikusok vidéki városok klubjaiban lépjenek fel. Valójában az történt, hogy a nemzetközi csapatok többsége csak nálunk lépett fel Magyarországon, mert nyugat-európai turnéjuk osztrák helyszínéről ide még megérte átruccanniuk. Pest akkor még kiesett a látókörükből. Az is számított, hogy akkor már eléggé jó hírünk volt a nemzetközi jazzkörökben. Többször megtörtént, hogy közönségünk nagy része pesti volt, mert ők ismerték, tudták az aktuális fellépők nemzetközi rangját, a győriek általában nem, mert nem voltak tájékozottak a jazzvilág aktuális trendjeiben…
Egy idő után észrevettük, hogy az a tény, hogy nálunk, klub körülmények között lép fel egy „jazzkirály", az leértékeli őt a győriek szemében. Miközben mi azt gondoltuk, hogy milyen ügyesek vagyunk, hogy világszínvonalú fellépőket hozunk egy városi klubba, a közönség egy része mindezen fanyalgott és kis túlzással azt gondolta, hogy az, hogy egy fellépő eljön egy vidéki klubba játszani, az a végnapjait éli. Egy konkrét példát meg kell említsek, hogy jobban érthető legyen a helyzet. 2002-ben írt Erik Truffaz (az európai jazz egyik nagy egyénisége), hogy Pesten játszanak, van előtte egy szabad napjuk, bagóért eljönnek a Rómerbe. Persze ennek az az előzménye, hogy előzőleg már kétszer is felléptek a Mediawave Fesztiválon, tudták, hogy nem jönnek rossz helyre. Örömest belementünk és készültünk a koncertre, reklámoztuk. Pár nappal a koncert előtt felhívott egyik közismert győri „jazzarc", hogy Truffaz lesz a Millenárison, nem megyek -e? Sokszor volt előtte, hogy többen összeálltunk egy kocsira és elugrottunk jazz koncertekre Ausztriába, Pestre. Említettem neki, hogy nálunk is játszanak a Rómerben. - Tényleg? - mondta - én akkor is Pestre megyek, mert az más lesz. Persze igaza volt, mert Pesten vagy ezren nézték őket, fejenként több ezer forintért, nálunk meg vagy húszan, 500 per kopf. Ettől kezdve tudtuk, hogy Pesten minden más…

Érdemes még e fórumon leírni milyen konstrukcióban és miért működött a Rómer ház, mert mára az eredet valószínű elfelejtődött. Egy igen speciális helyzet hozta a létrejöttét, amihez a Mediawavenek erős köze volt. A kilencvenes évek vége felé járunk, amikor országos szintre csúcsosodott a helyi szoci önkormányzat és az addigra már nemzetközi és országos hírű Mediawave Fesztivál hadakozása. Helyben ők voltak az erősebbek, mi háttérbe szorultunk. A helyi újságok nem írhattak rólunk. Az országos média ellenben mellénk állt. Volt rendesen adok-kapok, amit itt most nem részletezek, de olvasható a 25 éves emlékkiadványunkban. Ekkortájt állt mellénk a városival szintén mindig hadakozó megyei önkormányzat, és első lépésként, közvetett támogatással stabilizálták a Mediawave hátterét. A várostól támogatást csak jelképest kaptunk, a megyétől ellenben megkaptuk üzemeltetésre a Rába mozit (1996). E lépés nagyon jól esett nekünk, mert a városi ellehetetlenítő henger ellen civil szervezetként sokáig nem álltuk volna a sarat. Ivanics Ferenc volt akkor a megyei elnök és ő azon ritka politikusok egyike, talán a megyében az egyetlen, aki értette mit csinálunk, mert a mi kultúrközegünkben nőtt fel. Neki nem kellett magyarázni mit teszünk, mint egyébként történetünk során annyiszor. Csak sajnos a Rába mozi 1998 körül, az első vidéki plázaként felépülő győri pláza és az abban lévő mozikomplexum megjelenésével becsődölt. A nagyvárosok többségében a városi önkormányzat megmentette a belvárosi mozikat, tudva, hogy a plázahenger csak időlegesen működik, ki kell várni, míg lecseng, azt kell átvészelni gazdaságilag, amit plusz támogatással meg lehet tenni. Győrben ez elképzelhetetlen volt, mert az épület nagy része a városé, a cég pedig közös megyei-városi tulajdon volt. Természetesen a helyzetet kihasználandó, mindkét fél szabadulni akart a „közös lótól". A város polgármestere nyilvánosan, újságban kinyilatkozta, hogy a pláza mozival a város mozihelyzete véglegesen megoldódik. Ez eléggé meggondolatlan és mondhatni kultúraellenes lépés volt, mert a kommersz filmek mozizását a pláza tényleg megoldja, de a Rába mozi Európa termét, ahol az európai és értékes filmek mentek, azt már jól láthatjuk, hogy nem oldotta meg. Nem is akarja, mert az egy üzleti vállalkozás. Ezen kijelentés miatt van az, hogy Győr az egyetlen nagyváros, amelynek a Rómer megszűnése óta nincs artmozija. A Rómer ház a mi rábeszélésünkre, a Rába mozi artfunkciójának továbbvitelére, megmentésére jött létre. Természetesen a várossal nem voltunk beszélő viszonyban, a megye ellenben nyitott volt rá, hogy részt vegyen eme mentési akcióban, hisz közben alakult már az országos artmozi támogatási rendszer, amely a működéshez stabilitást adhatott. Mi azért ott nemcsak vetítenénk - mondtuk - hanem egyfajta miniművházat üzemeltetnénk, klubkoncertekkel, kiállításokkal, közösségi programokkal fiatalok számára. Ivanics Ferinek tetszet ez az ötlet és átvitte a közgyűlésen, hogy létrehoznak egy közalapítványt a Rómer ház üzemeltetésére, amelynek dolgozói a Mediawave munkatársai lesznek. A megye beletett egy induló összeget, a helyet, a Mediawave pedig a vetítőtechnikát és a berendezést, székeket, asztalokat, mozis székeket. Pár év múlva - több pályázatból - növeltük az alapterületet és modernizáltuk a vetítő- és hangtechnikát. A 2000-es évek első felére országos hírű „helyet" csináltunk a Rómer házból, erős jazzprogrammal. 1999-ben indultunk, de személyesen 2008-ra beleféradtam. Túl sok energiát vett el a folyamatos közösségi és kultúrmunka. Innentől már csak a Mediawave szervezésével foglalkoztam, amely egyik csúcsán járt akkortájt és volt vele munka bőven, a Rómert ráhagytam a következő generációra, Hajnal Zoli „Zotyó"-ra.

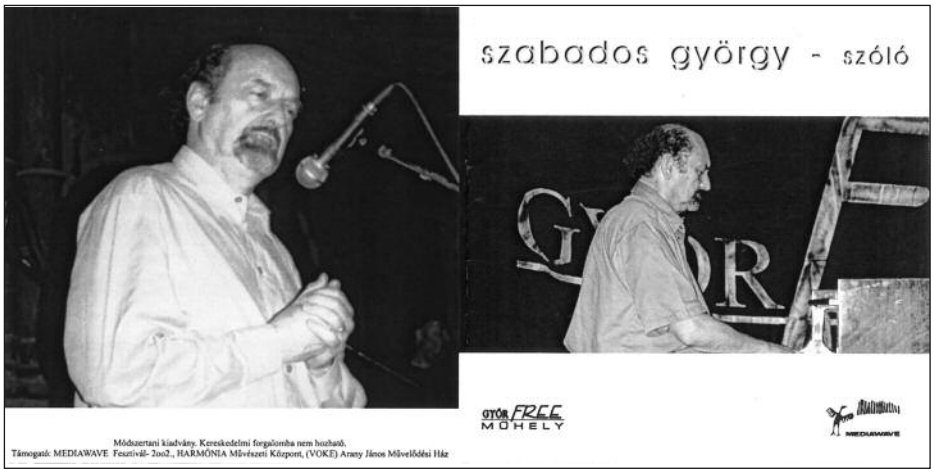

GYŐR*FREE* MŰHELY FESZTIVÁL

GYŐRFREE - Jazz, Kortárs- és Népzenei Műhely

A GYŐRFREE zenei és szellemi Műhely 2000-ben alakult Győrben, a korábban működött Tanítóképző Főiskolai Jazz és Népzenei Klub, valamint a "Vasutas" Jazz és Népzenei Klub utódaként.
Célja, hogy változatlanul jelen legyen és tovább teljesedjék az a magyar zene és az e zenében élő szellemiség, amelynek megszólaltatásában már a 80-as évek híres győri jazzhangversenyeinek olyan nagy szerepe volt, amely immáron a hazai, de nemzetközi kulturális és zenei élet szerves részévé is vált.
A GYŐRFREE Műhely a zenei hagyományok fundamentumán és az elsőrendű fontosságú improvizativitás mentén született új zene bábáskodója kíván lenni az ezredfordulón. Szervező, műhelyteremtő, hangverseny-rendező és lemez kiadói tevékenységével ezt a célt igyekszik szolgálni.
Elsőrendű feladatának tartja ezért, hogy - kivált műhely-szerű rendezvényeivel - a megújuló kulturális élet egyik művészeti központjává váljon, az ott alkotott műveket megőrizze, gondozza és ismertté tegye. A felvett zenei és más hangzó anyagok feldolgozásához segítséget nyújtson, az ehhez szükséges feltételeket megteremtse és ennek érdekében alkotó kapcsolatokat hozzon létre.
A GYŐRFREE abban a hitben munkálkodik, hogy tevékenysége a legnemesebb ügyet szolgálja: az ember és a zeneművészet kultikus megújulásait.
Nem nélkülözheti ez a szándék tehát más művészetek, a költészet és a képzőművészet jelenlétét sem, a zene környezetéhez ez mindig hozzátartozott.
A Műhely a MEDIAWAVE Fesztiválhoz hasonlóan működését szeretné kiszélesíteni a régióban, mert hosszú távú célkitűzése, hogy a mai magyar jazz, kortárs- és népzenét a környező országok zenei életének vérkeringésébe segítse.

Nagymaros, 2002. 04. 11.
Szabados György

GYŐR*FREE*
Jazz, Kortárs- és Népzenei Műhely
H-9027. Győr, Tompa Mihály u. 9.
E-mail: gyorfree@axelero.hu

BURÁNY TRIÓ

KONCERTJE (ETNO JAZZ)

BURÁNY BÉLA - SZAXOFONOK, BENKŐ RÓBERT- BŐGŐ, SÁRVÁRI KOVÁCS ZSOLT- DOB

„VASUTAS" JAZZ ÉS KORTÁRSZENEI KLUB

2000. DECEMBER 8. (PÉNTEK) 19 ÓRA

VASUTASOK ARANY JÁNOS MŰVELŐDÉSI HÁZA
GYŐR, RÉVAI U. 5. TEL: 96/312-446

BELÉPŐ: 300FT

VASUTAS JAZZKLUB MEGALAKUL A GyőrFree TÁRSASÁG

Fülöp Péter 1987-90 között a TK Jazzklub, majd 1991-2007 között a Vasutas Jazzklub élén jelentette Győr városában a másik, független jazzerőt. 2000-ben a GyőrFree Társaság (hiteles nevén: GyőrFree Jazz, Improvizatív-, Kortárs- és Népzenei Műhely) megalapításával kilépett a városi keretből, hiszen a GyőrFree-t alapítók egy része országos és határon túli magyar muzsikus, jazzfan – Boda László, Burány Béla, Fülöp Péter, Hock Ernő, Horváth Csaba, Jobbágyi Zsolt, Juhász Endre, Kapui Szabolcs, Mezei Szilárd, Ocsenás Tamás, Pataki Béla, Süveges Szabolcs, Szabados György, Szőke Szabolcs, Takács Zsolt. A GyőrFree a Vasutas Jazzklub és a GyőrFree koncertjeinek felvételeit adta ki CD-n ebben az időszakban, egyrészt módszertani kiadványként (belső használatra), továbbá kereskedelmi terjesztésre. E nagy mennyiségű kiadvány komoly lelete, megörökítése a magyar improvizatív zene ezredforduló utáni tíz évének.
Céljaikról így írtak:
„GyőrFree - Jazz, Improvizativ, Kortárs- és Népzenei Műhely - Közhasznú Kulturális Egyesület
A GyőrFree zenei és szellemi Műhely 2000-ben alakult Győrben, a korábban működött Tanítóképző Főiskolai Jazz és Népzenei Klub, valamint a „Vasutas" Jazz és Népzenei Klub utódaként.
Célja, hogy változatlanul jelen legyen és tovább teljesedjék az a magyar zene és az e zenében élő szellemiség, amelynek megszólaltatásában már a 80-as évek híres győri jazzhangversenyeinek olyan nagy szerepe volt, amely immáron a hazai, de nemzetközi kulturális és zenei élet szerves részévé is vált.
A GyőrFree Műhely a zenei hagyományok fundamentumán és az elsőrendű fontosságú improvizativitás mentén született új zenebábáskodója kíván lenni az ezredfordulón. Szervező, műhelyteremtő, hangverseny-rendező és lemez kiadói tevékenységével ezt a célt igyekszik szolgálni.
Elsőrendű feladatának tartja ezért, hogy – kivált műhelyszerű rendezvényeivel – a megújuló kulturális élet egyik művészeti központjává váljon, az ott alkotott műveket megőrizze, gondozza és ismertté tegye. A felvett zenei és más hangzó anyagok feldolgozásához segítséget nyújtson, az ehhez szükséges feltételeket megteremtse és ennek érdekében alkotó kapcsolatokat hozzon létre.
A GyőrFree abban a hitben munkálkodik, hogy tevékenysége a legnemesebb ügyet szolgálja: az ember és a zeneművészet kultikus megújulását.
Szabados György"

ELINDUL DRESCH MIHÁLY HONLAPJA MAGÁNKEZDEMÉNYEZÉSKÉNT (2002)
INDUL A „BLUES VAN" ONLINE MAGAZIN (2006)
„KALLÓDÓ TÖREDÉKEK" CD SOROZAT (2011)

Mindkét kezdeményezés mögött Horváth Csaba áll, aki a győri jazzélet összekötő figurájává vált, hiszen segített a Mediawave és a Vasutas Jazzklub, majd a GyőrFree anya-

Tóth Viktor (szaxofon), Kézdy Luca (hegedű, Philip Zoubek (zongora), Marion Wörle (laptop), Hock Ernő (bőgő), G. Szabó Hunor (dob), Szabó Péter (fotó), Michael Ties (vizuális művész) – ez egy virtuális performance volt, amely időben és térben két távoli helyen, Kölnben és Győrben valósult meg egy időben, úgy, hogy az internet hálózaton keresztül a muzsikusok és vizuális művészek látták és hallották egymást. Ebben az volt a kaland, hogy a kép és a hang késéssel érkezett mindkét oldalra, és olyan zenei formát kellett találni, amely keretében a két távoli zenekar mégis tud egymással játszani. A kísérlet sikerült!!!
Gebbia&Grencsó&Hajnóczy&Kenderessy&Benkő (ITA/HUN)
Rob Brown Grouppe (USA/HUN) – Rob Brown (szaxofon), Szandai Mátyás (bőgő), Mohay András (dob)
Gal Gjurin Quartet (SLO/HUN) – Jan Kus (szaxofon), Tine Grurevic (zongora), Gal Gjurin (bőgő), G. Szabó Hunor (dob)
2008
Mezei Szilárd szóló (SRB), David Murray Black Saint Quartet (USA), To Live and Shave in LA (USA), Rudresh Mahanthappa & Viyar Iyer (USA), Le Tigre des Platanes & Etenésh Wassié (FRA/ETIOP), The Hub (USA), Djabe, Pulcinella (FRA), Jazz Up, Hard Grove Trio, Singas Priject, Grencsó Kollektíva, Kristin Asbjornsen Band (NOR), Shades on Jazz on Noir (FRA/HUN/USA/POL/GER), Dzsindzsa
David Murray (USA) & Grand Magony Orchestra - Kovács Ferenc (trombita, hegedű), Dresch Mihály (szaxofon), Bede Péter (szaxofon), Balogh Kálmán (cimbalom), Budai Sándor (hegedű), Kovács Zoltán „Kó" (zongora), Szandai Mátyás (bőgő), Novák Csaba (bőgő), Banai Szilárd (dob), Németh Ferenc (ének)
+ ***Fehér Folt Zenei Műhely*** – az előző tagok, valamint az altáji Artem Trió (RUS) és a kurd Sarikamis együttes
Rómer Blues Műhely – vezető: René Lacko (SLK) – René Lacko (gitár), Takáts Eszter (ének), Drapán László (szaxofon), Patrick Zmug (AUT, basszusgitár), Michael Jandrisevits (AUT, gitár), Emil Gross (AUT, dob), Pető Krisztián (ének), Gunyhó Kolos (gitár, szájharmonika), Dankovszky Áron (gitár), Deák Gábor (gitár), Váray László (gitár), Kovács Gábor (dob)
Tóth Evelin & Hamid Drake (HUN/USA) – Tóth Evelin(ének), Hamid Drake (dob)
Tóth Viktor Tercett (HUN/USA) – Tóth Viktor (szaxofon), Szandai Mátyás (bőgő), Hamid Drake (dob)
Kovács&Szandai&Bors Trio – Kovács „Kó" Zoltán – zongora, Szandai Mátyás (bőgő), Bors Laca (dob)
„Kistigrisek" Francia-Magyar Improvizatív Zenei Műhely (BMC lemezt jelentetett meg róla) – Pulcinella – Ferdinand Doumerc – szaxofon), Florian Demonsant (Tangóharmonika), Jean-Marc Serpin (bőgő), Frédéric Cavallin (dob) – Dzsindzsa – Weisz Gábor (szaxofon), Bede Péter (szaxofon), Grencsó István (szaxofon), Hock Ernő (bőgő), G. Szabó Hunor (dob)
AMA (a másik arc) – Grencsó István neobeat zenekar – Grencsó István (ének, gitár, szöveg), Szilárd Zoltán (Hammond), G. Szabó Hunor (basszusgitár), Hock Ernő (dob)
Rómer Underground Zenei Műhely – vezető: Hajnóczy Csaba - (a tagok kiderítés alatt)
Mediawave Népzenei Műhely – vezető: Daniss András „Kongó" (a nevek kiderítés alatt)
Jeszenszky István & Mohsen Badri (IRAN) perzsa muzsikus
2009
Lee Konitz & Minsarah (USA/GER/IZR), Jamaaladeen Tacuma – Coltrane Configuration (USA/GBR), Omar Sosa Trio (Cuba/Mozambik), Pulcinella (FRA), Masina Jazz Csoport, Santa Diver, Tudósok, Zu (ITA), Tóth Viktor Tercett, Singas Project, Kostas New Program (POL), Johanna Juhola & Timo Alakotila (FIN)
Lewis Jordan (USA) & Grencsó Kollektíva – Lewis Jodran (USA, szaxofon, szöveg), Grencsó István (szaxofon), Hans von Vliet – pozan, Hock Ernő (bőgő), G. Szabó Hunor (dob)
Pavel Fajt & Drummediawave Műhely – vezető: Pavel Fajt (CZE) – résztvevők: kiderítés alatt (van róla videó-felvétel)

„Kistigrisek" Francia-Magyar Improvizatív Zenei Műhely (BMC lemezt jelentetett meg róla) – Pulcinella – Ferdinand Doumerc – szaxofon), Florian Demonsant (Tangóharmonika), Jean-Marc Serpin (bőgő), Frédéric Cavallin (dob) – Dzsindzsa – Weisz Gábor (szaxofon), Bede Péter (szaxofon), Hock Ernő (bőgő), G. Szabó Hunor (dob)

Mediawave „Ötszörös" Underground Zenei Műhely – vezető: Kalocsai Tamás – résztvevők: katalógusban benne van

Love Grocer (GBR) & Mediawave Reggae Műhely – vezetők: a Love Grocer tagjai – (programfüzetben benne van)

Mediawave Nemzetközi Ethno Zenei Műhely – vezető: Montanaro (FRA) – résztvevők: Johanna Juhola (FIN, tangóharmonika, Minisatul Sf. Andrei – Nunta (ROM) muzsikusai, Zerkula Zenekar (Gyimesközéplok, ROM)

MEDIAWAVE MINIFESZTIVÁLOK ITTHON ÉS KÜLFÖLDÖN

2004. november 6-8.– „Budapest Nights" néven 3 napos Mediawave Zenei Fesztivál Amszterdam, a Bimhuisban, amely Európa egyik legjelentősebb jazzklubja. Programunk felvonultatta a magyar kreatív jazz és az autentikus népzene legjelentősebb egyéniségeit. A Budapest Night nevet az ottani szervezők adták a hatékonyabb reklám miatt. Ez volt legjelentősebb és legszéleskörűbb európai bemutatkozásunk. Nem sokkal később a klub új - tengerparti - épületbe költözött. Ilyetén e fesztiválról készült film talán ez az egyik utolsó lenyomata a csaknem 30 éves, jazztörténelmet író klub működésének. A programot Nagy Ildikó (MEDIAWAVE) és Huub van Riel (Bimhuis) szervezte. Résztvevők: Dél-Alföldi Szaxofon Együttes, Szabados György szóló, Balogh Kálmán & Gipsy Cimbalom Band, Szakcsi Lakatos Béla Hungarian Gipsy Jazz band-je, a Szászcsávási Banda & Ordasok Néptáncegyüttes, Kovács Ferenc Magony együttese, Grencsó Kollektíva, Zerkula János és Szigony együttes, Dresch Quintet. Továbbá megtekinthető volt Kása Béla „Erdélyi cigánymuzsikusok" fotókiállítása.

RÓMERHÁZ JAZZPROGRAMJAI

2000 - 2009

1999

ősz – A Rómer ház beindítása

2000

ősz – a Bakonyalji vigasságok fesztivál elindítása – Lázi-Ravazd-Román, 2000. szeptember 15-16.

2001

Rómer ház jazzprogramjai – Rent a Blind band (Németh „Vak „ Feri bandája), Dudás & van Endert Duó (GER), Iszap – Bede Petya zenekar…

A Bakonyalji vigasságokon fellépett a Hot Jazz Band

Szeptember 1-10. MEDIAWAVE Ulánbátorban, több muzsikust hoztunk ennek következtében a következő években

Elismerő díj: az év jazzkoncertje – David Murray Mediawave-es koncertje a Gramofon kritikusainak döntése alapján…

2002

Rómer ház jazzprogramjai – A jazz hőskora: Pallai Péter előadása, Pusztai Antal és barátai, Lőrinszky Attila & Farkas Zoltán Duó, Egy Kis Erzsi Zene, Makám, Dél-Alföldi Szaxofon Együttes, Power Puff Projekt, Ramón Valle Cuban Triu (CUBA), David Yengibarian, Hot Jazz Band, Erik Truffaz Ladyland Quartet (SWI/FRA), Grencsó István, Gutbucket (USA), Kardos Négyes, Nagy János trió, Ágoston Béla trió, Grencsó & Hajnóczy Duó

Győri Szüret-Civil Kulturprés – Eldad Tarmu Jazz Ensemble (USA), Babaits & Klenyán Duó, Iva Bittová (CZE) & The Netherlanders Blazer Ensemble (HOL)

2003

Rómer ház jazzprogramjai – Varga Jazz trió, Grencsó&Busa Duo, Hot Jazz Band, Ákosh S. Unit (FRA), La Campagnie Musiques a Ouir (FRA), Power Puff Projekt, Black See Trio (TATAR/BUL/HUN), Ernst Rejseger & Seringe Gueye & Mola Silla (HOL), Grupa Palotai (FRA), Assíf Tsaher & Hamid Drake (USA), Matthew Mitchell Band (NZL/HUN), Hot Jazz Band, Müszi Jazz Band, Pusztai Antal és barátai, David Murray Quartet (USA/HUN)

július – Mediawave Baskíriában

gainak archivizálásában. Emellett önálló irányokat is beindított. Mindezt leghitelesebben életrajza adja vissza:

HORVÁTH CSABA

(születtem: Győr, 1972.01.17.)

Ha valaki most megkérdezné tőlem, hogy milyen zenét szeretek, talán egyből rávágnám: „Sokfélét.". Ha még valamit hozzátennék, akkor azt mondanám: „A jót!". Ez a „jó" lehet népzene, blues, jazz, progresszív, rock, worldmusic vagy a '90-es évek magyar alternatív zenéje is.

Zenélni, zenéről sosem tanultam, de valahogyan mégiscsak életem meghatározó eleme lett. Ha az általános iskolás élményeimre gondolok, akkor a rádióban hallgatott zenék jutnak eszembe, Göczey Zsuzsa, B. Tóth László műsorai és a hétfőként valamint szombatonként sugárzott kívánságműsorok. Ekkor becsúszott már egy-egy felvétel a keményebb zenei stílusból is. Középiskolás koromban tovább mélyült ez az érdeklődés, majd szép fokozatosan átvette a helyét valami más. A 1990-es évek elejétől kezdtem el látogatni a MEDIAWAVE, a Vasutas Jazzklub és a Petőfi Sándor Művelődési Ház rendezvényeit, s itt most főleg a jazzes produkciókra gondolok. Megérintett a légkör, s elsőként a magyar előadók zenéit kezdtem el hallgatni, gyűjteni. Dresch, Szabados, Grencsó, Dél-Alföldi Szaxofonegyüttes, Tin-Tin Quartet, mind-mind olyan előadó, amit a mai nap is szívesen hallgatok. Ezzel párhuzamosan blues lemezeket is elkezdtem gyűjteni, s átéltem a '90-es évek elejének hazai „blues boom"-ját.

A 2000-es évek elejére már annyi adatot összegyűjtöttem az egyik kedvenc előadómról, hogy úgy éreztem, már tennem is kell valamit. 2002-ben elkészítettük a testvéremmel, Attilával a Dresch Quartet honlapját. Ez a kezdeti években rajongói oldalként működött, később hivatalos lett. Mivel folyamatosan gyűjtöttem továbbra is az információkat, összeismerkedtem Hartyándi Jenővel. Ő a győri jazz élet megkerülhetetlen alakja, aki más anyagokkal is ellátott. Így lettem lassacskán a MEDIAWAVE-csapat tagja. Itt a Fesztiválról megjelent cikkeket, írásokat gyűjtöttem, archiváltam.

2006-ban ismét gondoltam egy nagyot, s elkezdtem a blues zenéről írni. Ezek az írások először blog formában jelentek meg, majd Szűcs Gábor (Little G Weevil) tanácsát megfogadva létrejött a Blues van online blues magazin - ezt szintén a testvéremmel közösen csináltuk. A nevet Vas Zoli egyik dalszövegéből vettem: „Régóta blues van, négy óra húsz van. Itt ülök már nyakig a bluesban." A magazin a kezdés óta eltelt időszakban Magyarország első számú, blues zenével foglalkozó weblapjává nőtte ki magát. Az oldalon folyamatosan jelennek meg információk a magyarországi és a nemzetközi blues zenei élettel kapcsolatban, megtalálhatóak lemezmegjelenések információi, lemezkritikák, koncert beharangozók, koncert kritikák és életrajzok.

Az elmúlt immár tíz évben beszélgetést készítettünk a magyarországi blues zenei élet meghatározó személyiségeivel: Nemes Nagy Péterrel, Szűcs Gáborral (Little G Weevil), Szabó Tamással, Pribojszki Mátyással, Oláh Andorral stb., valamint neves külföldi zenészekkel: Nicko Christiansen (Livin' Blues Xperience - NL), Sean Carney (USA), Rene Trossman (CZ/USA), Johnny Rawls (USA), Petra Börnerová (CZ), Tomas "Bobek" Bobrovniczky (SK), Bob Corritore (USA), Ripoff Raskolnikov (A) St. JOHNNY (CZ), Alvin Lee (GB) stb. Ide hat éven keresztül írtam, majd idő hiányában a háttérbe vonultam.

Közben nem hanyagoltam a magyar improvizatív zenei vonalat sem. 2007-től a GyőrFREE Műhely tagja lettem. Itt Fülöp Péter munkáját segítettem, s már felvételeket is készítettem az egyesület módszertani kiadványai számára.

2011–ben elindítottam a Kallódó töredékek – A magyar improvizatív zene történetéből CD/DVD sorozatot, amely a műfaj elfeledésre ítélt felvételeit jeleníti meg egységes formában. Ezek kis példányszámban megjelent, házilag készített, kereskedelmi forgalomba nem kerülő kiadványok voltak. Itt is sokat köszönhetek Hartyándi Jenőnek és Fülöp Péternek.

Az utóbbi években passzív lettem, pihenek, feltöltődöm, de titokban már új dolgokat tervezek."

DÁNIEL BALÁZS ÉS A BOOGIEFESZT MEGJELENÉSE

2007-ben megjelent az új, nagyon fiatal generáció, muzsikusként és érdekes mód a jazz határfelületén. (Érdemes visszaemlékezni rá, mert személyesen Fülöp Péter is hasonló életkorban kezdte.) A boogiewoogie mellé azonban egy idő után már a jazz korai korszakait is beemelte repertoárjába. De indítsuk legelőről a beszámolót, weboldala alapján: „Dániel Balázs 1990-ben született Győrben. 14 évesen kedvtelésből kezdett el zongorán tanulni. Két évvel később a véletlen folytán meghallott egy felvételt, melyen egy boogiewoogie zongorista játszott. Azóta megszállottja ennek a műfajnak. Meghatározó élmény volt számára, amikor Svájcban először hallott élőben boogiewoogie zongorajátékot 2006-ban. A közönség soraiban ülve akkor határozta el, hogy ő is boogiewoogie zongorista akar lenni. Első önálló egész estés koncertjét 2007-ben adta szülővárosában teltház előtt. Ezt számos fellépés követte az ország különböző városaiban. 2009-ben pedig első alkalommal már külföldön is megmutatta zongoratudását. Ezt számos fellépés követte az ország különböző városaiban. 2009-ben pedig első alkalommal már külföldön is megmutatta zongoratudását. Azóta rendszeresen koncertezik Ausztria, Németország, Franciaország, Svájc, Anglia, Lengyelország… színpadain, sőt már az Amerikai Egyesült Államokban is turnézott.

Karrierjének következő állomásaként 2009-ben két kiváló győri zenésszel, Koch Barnabás dobossal és Zink Ferenc bőgőssel megalakította trióját. Az együttes újszerű elemekkel egészíti ki a megszokott boogiewoogie hangzásvilágot. Mr. Firehand az évek során több lemezt is kiadott. Mindössze 18 évesen jelent meg első CD-je Burning Fingers (2008) címmel, melyen főként saját boogiewoogie és blues szerzeményei hallhatók."
Működésének zöme a következő időszakra esik, ott folytatjuk bemutatását és közöljük felvételeinek diszkográfiáját.

A CSORNAI VONAL

A kiadvány vége felé semmiféleképp nem szeretném kihagyni Holper Péter tevékenységét, aki ugyan csornai, de jelenléte szinte folyamatos volt a győri jazzéletben. A nemrég elhunyt Fila Sándorral közösen rendszeres résztvevői voltak az eseményeknek és komoly archiválási tevékenységbe is kezdett. Az ő életrajzán keresztül bepillanthatunk egy kisvárosi „jazzer", jazz fanatikus életébe, tevékenységébe, lehetőségeibe:

HOLPER PÉTER
1957-ben születtem Csornán. Nem Coltrane muzsikáján kezdtem nevelkedni, fokozatos út vezetett a jazzig.

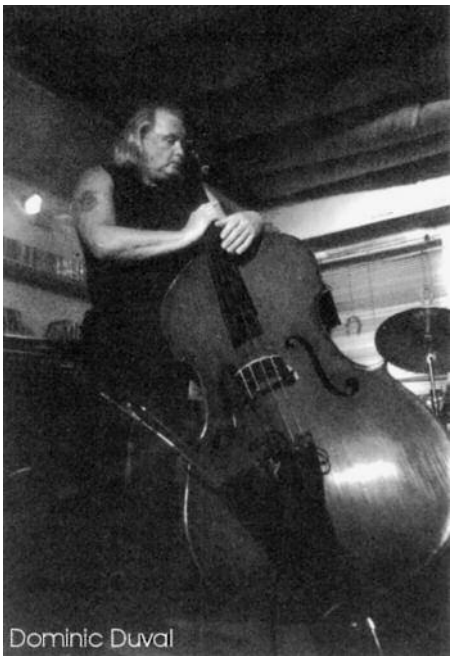

Általános iskolás koromban természetesen a beat és rock zene volt a divat, ezt hallgattam. Beatles, Rolling Stones, Deep Purple, stb, és ezután Jimi Hendrix, Ten Years After, és e blues-osabb vonal mellett Emerson Lake and Palmer, Pink Floyd, stb., és persze a Blood Sweat and Tears, If, Chicago stb. Gimnáziumi éveim vége felé, egyik osztálytársamnál, egy házibulin meghallgattuk Miles Davis egyik jazzrock albumát (szerintem a BitchesBrew lehetett). Ennek hatására kezdtem foglalkozni a jazzel. Felkutattam Davis korábbi zenéit, és más jazzmuzsikusok is érdekelni kezdtek.
A gimnázium után Csornán dolgoztam, és már bejártam Győrbe egy-két koncertre: Rákfogó, Gonda János, Szabados György, stb.
1977 körül a csornai származású Pleszkán Frigyes szólózongora koncertet adott a csornai Ifjúsági Házban (ez idő tájt nyerte meg a "Ki mit tud"-ot). Ahogy visszaemlékszem, a közönség nagy része "kivezényelt" gimnazista volt.
1978 áprilisában jártam először jazzfesztiválon, Szegeden.
1978 szeptemberétől Székesfehérváron tanultam, és 2 évig tagja voltam a Márkus Jóska vezette Jazzklubnak.
1982-ben beindult a legendás jazzkoncert-sorozat Győrben. Nálam meg elkezdődött a katonaság. Igaz két hetente hazajöhettünk (mivel „dolgozó" alakulatnál voltam), de amikor a koncertek voltak szinte sose.
A katonaság után néhány hónapot Győrben dolgoztam (egy országjáró cégnél), de ekkor már vége lett a nagy koncerteknek. Jenő ekkor az Ifiházban egy jazz-klubbot vezetett. Ebben az időben sajnos élő koncert nem volt, lemezeket hallgattunk, és a Jenő által felvett koncertfelvételeket néztük. Az én emlékezetem szerint nagyon kevesen voltunk, és a tagok is cserélődtek.
1987-ben hazaköltöztem Csornára. De el tudtam járni a Fülöp Peti által szervezett Tanítóképzős koncertekre, ezek hétköznap voltak.

Szintén 1987-ben indította be Boros Tamás a csornai Jazzklubot. Nagyon jó hangulatú klub volt, sör-zsíroskenyér plusz jazz, persze csak lemezekről és kazettákról. Nagyon sok tagja volt a klubnak de sokan csak ismerkedtek a jazzel, ezért néha én „dadogtam" össze néhány előadást, a jazz stílusairól, előadóiról. Haláláig Sárközi Gábor (jazzújságíró) is Csornán élt, és sűrűn eljárt a klubba. Koncert csak négy alkalommal volt, 1991-ben: Ágoston –Boór Duó, 1992-ben: Art Swing és a Jessica Együttes, 1994: Másfél Egy. Egy idő után - különböző városi érdekek miatt - más helyre került a klub, ahol a családias, bensőséges légkört már nem lehetett biztosítani. Ez vezetett arra, hogy megszűnt a jazzklub Csornán.
1991-ben elindult a Mediawave. Egy év kivételével az összesen voltam.
Ez idő tájt Fülöp Peti a Vasutas Jazzklubban szervezte tovább koncertjeit. 1994-től az Ifiházban is voltak jazzkoncertek, ha tudtam, eljártam ezekre.
1996-tól néhány Győri-nyár keretében rendezett jazzkoncerten is voltam: 1996: Kathy Horváth – Jávori, 1998: Jiri Stivin, 2000: Z. Namyslowski, 2001: Pege Egy.
1997-től a Győri Szüret, illetve később a rábapatonai Bilibáncs jazzeseményeinek is rendszeres résztvevője voltam.
2001-től Fülöp Peti Győri Jazz Esték néven szervezte tovább a koncertjeit.
2002-től a Rómer ház koncertjei zömére is eljártam.
Sajnos 2010-óta anyagi támogatás hiányában, Győrben a jazzélet megszűnt (vagy nem tudok róla).
Ma már csak főleg free-jazz koncertekre járok, és otthon is azt hallgatok.

Bakonyalji vigasságok. augusztus 13-16. – jazzprogramok: Ákos S. szóló (FRA), Grencsó István & Bata Rita & Szemző Tibor, Hot Jazz Band, Grencsó trió: Szüleink táncdalai
szeptember – Mediawave Altájban
november 14-15. – II. Közép-Európai zenei Találkozó, Rómer ház – Grencsó Suprice Collective: Dremacar, Tóth Viktor Quartet, Wessely Ágnes Band, Frankie LátóDjangology, Miles Griffith & Tony Pancella Trio (USA/ITA)

2004
Rómer ház jazzprogramjai – Tobias Delius and Mickie Scheen (HOL), Müszi jazz Band, Big Daddy Wilson & Mississippi Grave Diggers (USA/GER/HUN), Oláh Kálmán & Marco Tamburini Quartet (HUN/ITA), Ad Hoc Jazz Quartet (AUT), Ian Siega & Pribojszki Mátyás (GBR/HUN), Pusztai Antal és barátai, HunCC együttes, Dudás & Van Endert Duo (GER), Magic Feet (SCO/HUN), Makám, Bede Quartet
augusztus 19-25. – Mediawave a selyemúton – Peking, Ürümqi & Turfán (Dzsungária)

2005
Rómer ház jazzprogramjai – Tóth Viktor tercett, Ann Malcolm Trió (USA/HUN), Gutbucket (USA), Rácz Krisztián Trió, Pop Ivan, Müsz Jazz Band, Big Daddy Wilson & Mississippi Grave Diggers (USA/GER/HUN), GilFeMa (USA), SMárton Trió, Volkov Trió (RUS), Steamboat Switzerland (SWI), Ian Siegal (GBR), Makám, Tino Gonzáles (USA) & The Buttercup, Joe Fonda & Barry Altschul & Billy Bang (USA), Németh „Vak" Feri, Matthew Shipp & Guillermo E .Brown Duo (USA), O'Leary & Borbély & Baló Trio (IRE/*HUN),
Bakonyalji Vigasságok, augusztus 5-13. – Grencsó István ……c Noiz Orchestra (ARM), Underground Zenei Műhely, Big Daddy Wilson & Mississippi Grave Diggers (USA/GER/HUN)
„Jazz a vérpadon" Budapest, Nyitott Műhely, november 30. Babits Antal beszélget Hartyándi Jenővel a jazz helyzetéről és vérző sebeiről.

2006
Rómer ház jazzprogramjai – Unit - Gadó Gábor zenekara (FRA/DEN/*HUN), Ripoff Raskolnikov & Nagy Zsolt (AUT/HUN), Trio X – McPhee&Duval& Rosen (USA), Tóth Viktor Tercett, KLrashna Big Band (USA), Jeanna Caroll Turnaround (USA/HUN), Oles&Jörgensmann&Oles&Grenxcsó (POL/GER/HUN), Pop Ivan, Hyperactive Kids (GER), Charles Gayle Trió (USA), Makám
HunD Link projekt I., Köln. november 27-28. – Egy virtuális performance első állomása, amely a következő évben Győr és Köln között, interneten keresztül való közös zenélés lehetőségeit kísérletezte ki.
A Mediawave Fesztivál keretében elindul a Passport Control Nemzetközi Ifjúsági Műhely sorozat, amely aztán napjainkig összefogja ezen tevékenységeinket. Ebben egyre több zenei műhely is megjelent, köztük improvizatív zeneiek is.

2007
Rómer ház jazzprogramjai – Enrico Crivellaro & Raphael Wressnig & Lukas Knöfler (ITA/AUT), Ripoff Raskolnikov Band (AUT), Grupa Palotai (FRA), Mezei Szilárd Trió (SRB), Deti Picasso (ARM/RUS) & Grencsó István, Tiszavirág Quartet, MAkám, Herb Robertson (USA) & 100NKA (POL),
HunD Link projekt II., Győr, Rómer ház és Levéltár Pince, február 22-24. – Egy virtuális performance első állomása, amely Győr és Köln között, interneten keresztül való közös zenélés lehetőségeit kísérletezte ki.
HunD Link projekt záró., Győr, Levéltár Pince és Köln, április 28-29. – Zenei vezetők: Grencsó István (szaxofon) & Matthias Muche – harsona), vizuális vezetők: Szilágyi Kornél & Sven Hahne, muzsikusok: Tóth Viktor (szaxofon), Kézdy Luca (hegedű, Philip Zoubek (zongora), Marion Wörle (laptop), Hock Ernő (bőgő), G. Szabó Hunor (dob), Szabó Péter (fotó), Michael Ties (vizuális művész) – ez egy virtuális performance volt, amely időben és térben két távoli helyen, Kölnben és Győrben valósult meg, egy időben, úgy hogy az internet hálózaton keresztül a muzsikusok és vizuális művészek látták és hallották egymást. Ebben az volt a kaland, hogy a kép és a hang ké-

séssel érkezett mindkét oldalra, és olyan zenei formát kellett találni, amely keretében a két távoli zenekar mégis tud egymással játszani. A kísérlet sikerült!!!

2009

Ördögkatlan Fesztivál – Mediawave Üst jazzprogramjai – Rene Trossman Blues Band (USA/HUN), Chris Potter Quartet (USA/HUN), Singas Project

VASUTAS JAZZKLUB KONCERTJEI

GyőrFree KONCERTEK ÉS KIADVÁNYOK

2000 – 2009

MÓDSZERTANI KIADVÁNYOK

1. **BURÁNY TRIÓ** - "Vasutas" Jazz, Kortárs- és Népzenei Klub - 2ooo. március 17.
2. **BURÁNY TRIÓ ÉS BOGNÁR SZILVIA** - "Vasutas" Jazz, Kortárs- és Népzenei Klub - 2ooo. december 8.
3. **TIN-TIN QUINTET** - "Vasutas" Jazz, Kortárs- és Népzenei Klub - 2ooo. október 6.
4. **DRESCH QUARTET** - "Vasutas" Jazz, Kortárs- és Népzenei Klub - 2oo1. március 23.
5. **GYŐRI JAZZ ESTÉK - GYŐRFREE MŰHELY EST** - Alakuló összejövetel. (GRENCSÓ, GERÖLY, JUHÁSZ, NESZTOR, NÉMETH, NAGY-MÁTÉ) - PSMK - 2oo1. augusztus 24.
6. GYŐRI JAZZ ESTÉK I. - GYŐRFREE MŰHELY EST. - PSMK - 2oo1.október 26. - **BURÁNY TRIÓ, SZŐKE-SZALAI DUÓ, BURÁNY TRIÓ ÉS NÉMETH FERENC.**
7. GYŐRI JAZZ ESTÉK II. - GYŐRFREE MŰHELY EST. - PSMK - 2oo1. november 3o - **SZABADOS GYÖRGY, BEDE EGYÜTTES ÉS GRENCSÓ ISTVÁN, KANALAS-BENKŐ DUÓ.**
8. I. GYŐRI JAZZ KARÁCSONY - Rómer Ház - 2oo1. december 29. - **SZABADOS, NÉMETH, NESZTOR, BABITS FORMÁCIÓ**
9. GYŐRI JAZZ ESTÉK III. - GYŐRFREE MŰHELY EST: INDIAI EST - PSMK - 2oo2. január 21 - **G.S. RAJAN EGYÜTTESE.**
10. GYŐRI JAZZ ESTÉK V. - GYŐRFREE MŰHELY EST: - PSMK - 2oo2. fefruár 16. - **NÉMET-LŐRINSZKY DUÓ, SZŐKE SZABOLCS SZÓLÓ, TIN-TIN QUINTET.**
11. GYŐRI JAZZ ESTÉK VI. - GYŐRFREE MŰHELY EST: **INDIAI EST** - PSMK - 2oo2. március 9. - **JOHAR ALI KHAN EGYÜTTESE, CALCUTTA TRIÓ.**
12. "TAVASZI ZSONGÁS FESZTIVÁL" - GYŐRFREE MŰHELY EST - Rómer Ház - 2oo2. március 22. - **DRESCH TRIÓ**
13. MEDIAWAVE FESZTIVÁL - GYŐRFREE MŰHELY EST - Zsinagóga, Győr - 2oo2. május 1. - **ÁKOSH SZELEVÉNYI UNIT+DÉL-ALFÖLDI SZAXOFONEGYÜTTES, DRESCH-BALÓ DUÓ, SZABADOS GYÖRGY SZÓLÓ, ÁKOSH SZELEVÉNYI UNIT, GYŐRFREE SZABADZENEI MŰHELY.**
14. VASKAKAS BÁBFESZTIVÁL - GYŐRFREE MŰHELY EST - 2oo2. június 21. - **BURÁNY EGYÜTTES.**
15. BILIBÁNCS HAYOMÁNYŐRZŐ TÁBOR ÉS FESZTIVÁL - GYŐRFREE MŰHELY EST - Rábapatona - 2oo2. július 19. - **KISÖRS TRIÓ ÉS DRESCH MIHÁLY.**
16. KISÖRSPUSZTA - 2oo2. - Kisörspuszta, 2oo2. augusztus 18-2o. - **DRESCH MIHÁLY, BEDE PÉTER, DÓCZY ANDRÁS, SZANDAI MÁTYÁS, BALÓ ISTVÁN.**
17. GYŐRFREE MŰHELY ÉVADZÁRÓ ÉS ÉVADNYITÓ ÖSSZEJÖVETELE - GYŐRFREE MŰHELY EST XI. - PSMK - 2oo2. augusztus 24. - **SZABADOS - MÁKÓ DUÓ, BOA C., GYŐRFREE SZABADZENEI MŰHELY.**
18. MU SZÍNHÁZ - GYŐRFREE MŰHELY FESZTIVÁL - Budapest, Mu Színház - 2oo2. október 25-26-27. - **NAZALIA OBOAQUARTET, KARDOS NÉGYES, TIN-TIN QUINTET, BURÁNY TRIÓ, GRENCSÓ KOLLEKTÍVA, SZABADOS GYÖRGY SZÓLÓ, GYŐRFREE SZABADZENEI MŰHELY.**
19. GYŐRI JAZZ ESTÉK XIV. - GYŐRFREE MŰHELY EST: - PSMK - 2oo2. november 7. **TÓTH-SZŐKE-JUHÁSZ-BENKŐ-SÁRVÁRI KOVÁCS FORMÁCIÓ, BURÁNY TRIÓ, GYŐRFREE SZABADZENEI MŰHELY.**
20. GYŐRI JAZZ ESTÉK XV. - GYŐRFREE MŰHELY EST: - PSMK - 2oo2. december 4. - **GRENCSÓ KOLLEKTÍVA, GRENCSÓ KOLLEKTÍVA ÉS MÁKÓ MIKLÓS.**
21. II. GYŐRI JAZZ KARÁCSONY - PSMK - 2oo2. december 29. - **GRENCSÓ ISTVÁN ÉS A POZVAKOWSKI EGYÜTTES, BEDE PÉTER EGYÜTTESE, GYŐRFREE SZABADZENEI MŰHELY**
22. GYŐRI JAZZ ESTÉK XVI. - GYŐRFREE MŰHELY EST: - PSMK - 2oo3. január 17. - **ÉBEN TRIÓ.**
23. GYŐRI JAZZ ESTÉK XVII. - GYŐRFREE MŰHELY EST: - PSMK - 2oo3. február 5. - **BEDE PÉTER EGYÜTTESE.**
24. GYŐRI JAZZ ESTÉK XVIII. - GYŐRFREE MŰHELY EST: - PSMK - 2oo3. február 19. - **DRESCH TRIÓ.**
25. GYŐRI JAZZ ESTÉK XIX. - GYŐRFREE MŰHELY EST: - PSMK - 2oo3. március 12. - **REGŐS TRIÓ.**
26. GYŐRI JAZZ ESTÉK XX. - GYŐRFREE MŰHELY EST: INDIAI EST - PSMK - 2oo3. **PRASNA KUMAR EGYÜTTESE.**
27. GYŐRI JAZZ ESTÉK XXI. - GYŐRFREE MŰHELY EST: - PSMK - 2oo3. április 16. - **TIN-TIN QUINTET.**
28. **VILLÁNYI LÁSZLÓ: IDÓKÖZBEN – VERS ÉS ZENE** – Vasutas Művelődési Ház – 2003. április 23 – **BÁLVÁNYOS EGYÜTTES**
29. I. GYŐRI IMPROVIZATÍV- ÉS SZABADZENEI FESZTIVÁL - PSMK, RICHTER TEREM, Vasutas Művelődési Ház - 2oo3. június 28-29. - **EKTAR, GRENCSÓ ISTVÁN ÉS A POZVAKOWSZKI EGYÜTTES, DRESCH TRIÓ, SZABADOS GYÖRGY, BEDE TRIÓ, GYŐRFREE SZABADZENEI MŰHELY: BEDE TRIÓ ÉS MEZEI SZILÁRD.**
30. KISÖRSPUSZTA - 2oo3. - Kisörspuszta, 2oo2. augusztus ?. - **DRESCH MIHÁLY, BEDE PÉTER, BURÁNY BÉLA, BALÓ ISTVÁN, SZANDAI MÁTYÁS.**
31. KANIZSA, IMPROVIZATÍV ZENEI FESZTIVÁL - KANIZSAI SZÍNHÁZ - 2oo3. szeptember 13. - **SZABADOS - BRAXTON - TARASOV TRIÓ, BURÁNY BÉLA EGYÜTTESE.**
32. GYŐRFREE IMPROVIZATÍVZENEI MŰHELY - Vámosszabadi - 2oo3. szeptember - 22. - **SZELEVÉNYI ÁKOS**
33. GYŐRFREE IMPROVIZATÍVZENEI MŰHELY - PSMK - 2oo3. szeptember 21-22. - **SZELEVÉNYI ÁKOS ÉS A BURÁNY TRIÓ.**
34. GYŐRI JAZZ ESTÉK XXII. - GYŐRFREE MŰHELY EST: - PSMK - 2oo3. október 11. - **MEZEI TRIÓ ÉS MEZEI KINGA. GYŐRFREE SZABADZENEI MŰHELY: MEZEI SZILÁRD TRIÓ, BEDE PÉTER ÉS HADNAGY ÁRPÁD**
35. GYŐRI JAZZ ESTÉK XXIII. - GYŐRFREE MŰHELY EST: - PSMK - 2oo3. október 29. - GADULKA DUÓ.
36. III. GYŐRI JAZZ KARÁCSONY - PSMK - 2oo3. december 1o. - **KANALAS - BENKÓ DUÓ, DÉL-ALFÖLDI SZAXOFON-EGYÜTTES**
37. HATÁRON TÚLI MAGYAROK FESZTIVÁLJA - PSMK - 2oo4. január 2o. - **MEZEI TRIÓ**
38. KANIZSA, IMPROVIZATÍV ZENEI FESZTIVÁL - KANIZSAI SZÍNHÁZ - 2oo4. október 11. – **MEZEI INTERNATIONAL OKTETT, SZABADOS GYÖRGY SZÓLÓ**
39. MU SZÍNHÁZ - GYŐRFREE MŰHELY EST - Budapest, Mu Színház - 2oo4. szeptember 23. **– SZELEVÉNYI ÁKOS-BENKÓ RÓBERT DUÓ**
40. MU SZÍNHÁZ - GYŐRFREE MŰHELY EST - Budapest, Mu Színház - 2oo4. szeptember 23. – **MEZEI SZILÁRD – SZELEVÉNYI ÁKOS DUÓ**
41. MU SZÍNHÁZ - GYŐRFREE MŰHELY EST - Budapest, Mu Színház - 2oo4. november 9. **– MEZEI – MÁRKOS – GERÖLY – ÁGOSTON – VLIET FORMÁCIÓ**
42. MU SZÍNHÁZ - GYŐRFREE MŰHELY EST - Budapest, Mu Színház - 2oo4. szeptember 23. **– MEZEI SZILÁRD – SZELEVÉNYI ÁKOS DUÓ**
43. HATÁRON TÚLI MAGYAROK FESZTIVÁLJA – Vasutas Művelődési Ház - 2oo5. január 22. **- MEZEI SZILÁRD TRIÓ**
44. „VASUTAS" JAZZ KLUB – Vasutas Művelődési Ház – 2005. április 2. **– EKTÁR QUARTET: GERLE ÉNEK** (Lemezbemutató koncert)
45. „VASUTAS" JAZZ KLUB – Vasutas Művelődési Ház – 2005. szeptember 2. **– TIN-TIN QUINTET**
46. I. GYŐRI JAZZ NAP – PSMK – 2005. november 5. **– BEDE PÉTER EGYÜTTESE**
47. „VASUTAS" JAZZ KLUB – Vasutas Művelődési Ház – 2006. április 14. **– DÉL-ALFÖLDI SZAXOFONEGYÜTTES**
48. II. GYŐRI JAZZ NAP – PSMK – 2006. október 14. – **MEZEI TRIÓ, SZŐKE SZABOLCS – SZÓLÓ, SZABÓ SÁNDOR – SZÓLÓ**
49. GYŐRFREE MŰHELY – RÓMER HÁZ KONCERTEK – 2007. szeptember 4. **– VIGH – SZELEVÉNYI – MÁRKOS – MEZEI FORMÁCIÓ**
50. MU SZÍNHÁZ - GYŐRFREE MŰHELY FESZTIVÁL - Budapest, Mu Színház – 2007. szeptember 6-8 **– SZABADOS SZÓLÓ, SZABADOS – GRENCSÓ – VASKÓ – KOBZOS, VIGH – SZELEVÉNYI – MÁRKOS TRIÓ,, SZABADOS GYÖRGY ÉS A MAKUZ**
51. GYŐRFREE MŰHELY – RÓMER HÁZ KONCERTEK – 2007. október 4. **– MEZEI TRIÓ**
52. BUDAPEST – ZENEAKADÉMIA – 2007. október 3. **– MEZEI SZILÁRD ENSEMBLE**
53. GYŐRFREE MŰHELY – RÓMER HÁZ KONCERTEK – 2007. november 30. **– TISZAVIRÁG EGYÜTTES**
54. MU SZÍNHÁZ - GYŐRFREE MŰHELY FESZTIVÁL - Budapest, Mu Színház – 2008. **MEZEI SZILÁR és a 100NKA**
55. GYŐRFREE MŰHELY – RÓMER HÁZ KONCERTEK – 2008. december 10. **– MEZEI TRIÓ**

GyőrFree - KERESKEDELMI FORGALOMBAN KAPHATÓ KIADVÁNYAI

1. BURÁNY TRIÓ: CSILLAGTALAN, SÖTÉT ÉJJEL... - HCD 155
2. FERI NÉMETH WITH MARK WHITECAGE TRIÓ: COMMON GROUND - HCD 171.
3. DÓCZY - LŐRINSZKY: MEDITÁCIÓ (PILINSZKY JÁNOS ÍRÁSAIBÓL) - HCD 176.
4. NAZALIA OBOAQUARTET: NÁDAK ZENÉJE - HCD 139.
5. SZALAI - SZŐKE: DUÓ KONCERT - HCD 187.
6. VILLŐ ÉNEKEGYÜTTES - SZOKOLAY DONGÓ BALÁZS: MENNYEI KIRÁLY SZÜLETIK - HCD 227.
7. EKTAR: FORRÓ HANGOK - HCD
8. MEZEI TRIÓ: A KÖLYÖKKUTYA RESZKETÉSE - HCD
9. GYŐRFREE MŰHELY A MU SZINHÁZBAN – BUDAPEST, 2002. – BURÁNY TRIÓ, NAZÁLIA, TIN-TIN QUINTET, KARDOS NÉGYES, SZABADOS GYÖRGY, GYŐRFREE IMPROVIZATIVZENEI MŰHELY, GRENCSÓ KOLLEKTIVA – HCD 233
10. GYŐRFREE MŰHELY – MÓDSZERTANI SOROZAT – JAZZ, IMPROVIZATIV- ÉS KORTÁRSZENE: MEZEI SZILÁRD – HCD 283
11. SZELEVÉNYI ÁKOS: AKI – SOLO – UNIVERSAL – GYŐRFREE – HARMÓNIA
12. GYŐRFREE MŰHELY – MÓDSZERTANI SOROZAT – JAZZ, IMPROVIZATIV- ÉS KORTÁRSZENE: SZELEVÉNYI ÁKOS – HCD 284
13. SZABADOS - BRAXTON - TARASOV TRIÓ – MAGYARKANIZSA – LEO RECORDS – GYŐRFREE – HARMÓNIA
14. EKTAR: GERLE ÉNEK – HCD
15. SZILÁRD MEZEI INTERNATIONAL ENSEMBLE: DRAUGHT – LEO RECORDS – GYŐRFREE – HARMÓNIA
16. MATOKABINDE – HAGYOMÁNYOK HÁZA –HANGVETŐ – GYŐRFREE
17. SZILÁRD MEZEI ENSEMBLE: NÁD – RED TOUCAN – GYŐRFREE
18. MEZEI SZILÁRD ENSEMBLE: BOT – AIR – PANNON JAZZ – GYŐRFREE
19. GYŐRFREE – MAGYAR IMPROVIZATÍVZENEI ARCHÍVUM – SZABADOS SZEXTETT: BALTÁS ZSOLTÁR – GYŐRFREE
20. GYŐRFREE – MAGYAR IMPROVIZATÍVZENEI ARCHÍVUM – SZABADOS GYÖRGY ÉS A MAKUZ: KÉSZÜLŐDÉS A CSATÁRA – GYŐRFREE
21. MEZEI – MALINA: FÜZET – AIR – GYŐRFREE – HARMÓNIA
22. MEZEI SZILÁRD: MINT AMIKOR TAVASZ – AIR, GYŐRFREE, ARTISJUS, HARMÓNIA
23. SZŐKE SZABOLCS: AGENDA – GYŐRFREE – HARMÓNIA
24. SZILÁRD MEZEI QUINTET: CERKNO – LEO RECORDS – GYŐRFREE
25. SZŐKE – JELES: KEDVES ISMERŐSÖK – GYŐRFREE – HARMÓNIA
26. SZILÁRD MEZEI PIANO QUARTET I-II-III – iROCK - GYŐRFREE

2010–2016
A RÓMER HÁZ MEGSZŰNIK
A GyőrFree KÖZPONT SZOMBATHELYRE KERÜL ÉS LEÁLL
A MEDIAWAVE ELKÖLTÖZIK, DE ÚJ UTAT TALÁL ÉS PROSPERÁL
DÁNIEL BALÁZS ÉS BOOGIEFESZTJE

ESEMÉNYEK KRONOLÓGIÁJA, KIADVÁNYOK

MEDIAWAVE FESZTIVÁLOK ZENEI ÉS JAZZPROGRAMJAI 2010 - 2016

2010 (Szombathely)
Iva Bittova (CZE), Strange Party Orchestra (DEN), Bin Jip - új Harcsa Veronika formáció, Singas project, Peter Herbert - Sophia Domancich - Harvey Sorgen (AUT/FRA/USA), Nina de Heney - Lisa Ullen (SWI), Andi Schreiber - Christoph Cech - Agnes Heginger - Peter Herbert (AUT), Pribojszki Mátyás Band & Ripoff Raskolnikov (HUN/AUT)
Létrehozott zenekarok:
Dresch – Gilchrist – Szandai - Drake (HUN/USA) – Dresch Mihály (szaxofon), Lafayette Gilchrist (zongora), Szandai Mátyás (bőgő), Hamid Drake (dob) (a BMC-vel együttműködésben – Sharing the Shed lett a lemez címe)
Michael Schiefel Special Quartet (GER/HUN) – Michael Schiefel (ének), Carsten Daerr (zongora), Lukács Miklós (cimbalom), Szandai Mátyás (bőgő)
(a BMC-vel együttműködésben)
A BMC-s együttműködések lényege az volt, hogy közösen találtuk ki a zenekarokat. Első lépésként a Mediawave-en próbáltak és adták elő a lemezanyagot, majd a BMC stúdióban rögzítették azt. Általában a Budapest Jazz Forumon is bemutatkozott a projekt.
Tóth Viktor Tercett (HUN/USA) – Tóth Viktor (szaxofon), Szandai Mátyás (bőgő), Hamid Drake (dob)
Grencsó Kollektíva Duplo & Mikolaj Trzaska (HUN/POL) – Grencsó István (szaxofon), Mikolaj Trzaska (POL, szaxofon), Hans von Vliet (pozan), Hock Ernő (bőgő), G. Szabó Hunor (dob), Emil Gross (AUT, dob)
Deti Picasso + Grencsó István (ARM/RUS/HUN) – Gayane Arutyunyan (ének) Karen Arutyunyan (gitár), Bogdan Bodrov ((dob), Vajdovics Árpád (baszusgitár), Ellina Khachaturyan (brácsa), Grencsó István (szaxofon)

2011 (Szombathely)
Iszap & Busa Pista, Impro víziók 2.2 (ROM), Fatima Spar & The Freedom Fries (TUR/AUT), Living room (AUT/SWI), Living room Szombathely (HUN/AUT/SWI), Tudósok
Létrehozott zenekarok:
Mediawave Jazz Reggae Project HUN/FRA/GER/USA) – The Cool Runnings Orchestra lett utólag az projekt és a CD neve/címe) - Michael Schiefel (ének, elektronika, Christophe Monniot (szaxofon), Tóth Viktor (szaxofon), Manu Codjia (gitár), Carsten Daerr (zorgona, orgona), Szandai Mátyás (bőgő), Hamid Drake (dob)
Stevan Kovacs Tickmayer (FRA) & vendég: Grencsó István, Geröly Tamás – zenekar lett belőle, amely később felvette a Trió Kontraszt nevet
Living Room Szombathely (HUN/AUT/SWI) – az alapcsapat kiegészült magyar tagokkal: Christoph Pepe Auer (basszusklarinét, harangjáték), Manu Delago (hang), Rácz Krsiztián (gitár), Horváth Dániel "Dudu" (hegedű)

2012 (Komárom)
Benkő Róbert (HUN) , Fly Trio (USA), Grencsó Real Time Kollektíva (HUN), Ana-Cristina Leonte Band (ROM), Meleg Tamás Quintet (HUN), Molnár Sándor Quartet (HUN), James Blood Ulmer (USA), Tóth Viktor Tercett (HUN/SLK), Ken Vandermark & Paal Nilssen-Love (USA/NOR)
Létrehozott zenekarok:
Nyitóperformance - Kiss Béla (festő) & Grencsó István (szaxofon) (HUN)
Mediawave Nemzetközi Roma & Magyar Underground Zenei Műhely ("Cafés & Citizenry") - vezető: Both Miklós

ÍRÁSOK, TÖRTÉNETI ÖSSZEFOGLALÓK, RIPORTOK

A RÓMER HÁZ MEGSZŰNIK

Hajnal Zotyó vezetése mellett még kb. két évet bírta a Rómer és csendben megszűnt, bezárt. Ezzel megszűnt Győr város értelmiségi irányba törekvő, kulturálisan érzékeny fiataljainak – főleg révaisok és kisképzősök jártak oda rendszeresen - , egyik törzshelye, mondhatni bölcsője.
A megszűnésnek kettős oka volt, egyrészt ekkor kezdte az állam a megyéket ellehetetleníteni, ezért onnan, mint fenntartótól, egyre kevésbé lehetett támogatást remélni. Másrészt az állam az art mozi rendszer alól is kihúzta a talajt a Magyar Mozgókép Közalapítvány, mint szakmai támogató szervezet bizonytalan helyzetbe hozásával, majd megszüntetésével. Nem lett volna ez baj, ha helyette egy másik támogatási rendszert állít a helyére, de ezt két évig nem sikerült megtennie. Ez idő alatt minden art mozi tönkrement az országban, amely mögött nem állt támogatásra kész városi önkormányzat. Erre az előzmények után Győrben nem lehetett számítani, és a Rómer anyagi háttér nélkül nem tudott működésképes maradni. Ne felejtsük, nem üzleti, hanem közcélú tevékenységről volt szó. A nagyvárosok, sőt több kisebb is, áthidaló támogatással megmentette art moziját, hisz egy magát kultúrvárosnak mondó helyen úgy illik.
Érdekes tény, hogy Győr város határában 2010 óta díszeleg a tábla, hogy a „Győr, a kultúra városa 2010". Nem tudni, hogy azért, mert a döntési folyamat során a mi tevékenységünk is közrejátszott a díj megkapásában? Vagy esetleg épp azért, mert eljöttünk a városból? A dolog hátterének kikutatását rábízzuk a jövő kutatójára.

A GyőrFree KÖZPONT SZOMBATHELYRE KERÜL ÉS LEÁLL

A GyőrFree kb. a 2010-es évek elejéig működött, és szervezett koncerteket és adott ki CD-ket, majd Fülöp Péter átadta az egyesület anyagait a szombathelyi Boda Lászlónak és kiszállt az egyesületből.

A MEDIAWAVE ELKÖLTÖZIK, DE ÚJ UTAT TALÁL ÉS PROSPERÁL

Elköltözésünk ellenére e szakasz mégis Győr jazztörténetéhez írható, mert a Mediawave-et továbbra is Győrben és győriek szervezik, csak annak látható eredményeit nem itt, hanem 45 kilométerre, a komáromi Monostori erődben lehet élvezni. Extrém módon, a 40 éves évfordulót is ott kellett megünnepelnünk sok régi „bajtárs" között. Győrben nem lehetett volna.
Másrészt ebben az időszakban ugyanúgy Győrből szerveztük az egyik legnagyobb nyári fesztiválló magát kinőtt Ördögkatlan Fesztivál - kisharsányi Kovács udvarházának - Mediawave programjait, 2009-2015 között, benne karakteres, ránk jellemző jazzprogrammal.
2016-tól pedig új nyári helyünk a somogyfajszi madárparadicsom, amiből szintén nem marad ki a jazz.
Nem egyszerű és kellemes megélni önkéntes emigrációnkat, de megtapasztaltuk, hogy Győrön kívül is van jazzvilág és ott is tudunk működni, ráadásul sikerrel, elismertségek mellett. Továbbra is az improvizatív zene új ágainak alakítói, hangsúlyos helyszínei vagyunk, tehát a helyzet alapvetően nem változott.
A szombathelyi menekülő út – két év – csak afféle kitérő, önmagunkat összeszedő helyzet, lehetőség volt. A gyors győri menekülés utáni sebek nyalogatása, megtépázottságunk kiheverése, bár ott is voltak emlékezetes jazztetteink és kiruccanásként Őriszentpéteren is. Tulajdonképpen utóbbi helyen fogant az a koncepció, amely a jövőbeni stílus- és módszerváltásunk csíráit előhozta. A túlélés realista megoldásai kezdtek felsejleni előttünk az országos és gazdasági világválság időszakában.

- gitár, ének (Budapest, Napra együttes)
Résztvevők: Ana-Cristina Leonte - ének, hegedű (Suceava, Románia), Ovidiu Stamate - szaxofon, klarinét (Suceava, Románia), Horváth Dániel "Dudu" - hegedű (Szombathely), Suha Vilmos - gitár, ének (Eger), Banyák Tibor - basszusgitár (Komárom, Szlovákia), Gennaro Spinelli - darbuka (Lanciano, Olaszország), Horváth Péter - szájbőgő, kanna, cayon (Csorna), Valastyán Tamás - dob (Győr)
2013 (Komárom)
Dangerous Muics (GBR/Dél-Afrika), Dresch Quartet, Eastern Boundary Quartet (USA/HUN), Geröly Trió, Grencsó Real Time Music Kollektíva, Gush (SWE), Gutbucket (USA), JÜ (HUN), New Language (USA/GBR), Thea Soti & Nanaya (GER), Spinifex Quintet (HOL), David Yengibarian (ARM/HUN), Iva Bittová (CZE), Bujdosó János Trió, Kampec Dolores
Létrehozott zenekarok:
Iva Bittová & Hamid Drake Duo (CZE/USA)
Leena Conquest (USA) & Tóth Viktor Tercett (HUN/SLK) – vendég: Hamid Drake (USA) – Leena Conquest (ének), Tóth Viktor (szaxofon), Orbán György (bőgő), Hodek Dávid (dob), Hamid Drake (dob)
MEDIAWAVE Ének Műhely – vezető: Leena Conquest (USA) – tagok: kiderítés alatt, van róla videófelvétel…
„Fülke – moldvai csángó lakodalmas - Muzsikusok: Hodorog András, Benke Grátzy, Benke Félix, Bede Péter, Kiss Csaba, Róka Szabolcs, Sára Csobán, stb. Táncosok: Benke Pável, Benke Paulina, Józsa Zoltán Bambi, Deésy Gábor, Hárfás Erzsébet, stb. Zenekarok: Fanfara Complexa és Csángálló.
2014 (Komárom)
The Thing (SWE/NOR), Elliot Sharp & Terraplane Quartet (USA), Chino Shuichi & Tristan Honsinger (JPN/HOL), Paeffgen & Dill (SWI), Spinifex Bollycore (HOL/GER/POR/IND/BEL), Albatre (POR/GER), Cactus Truck (HOL/USA), Raphael Wressnig & The Soul Gift Band (AUT/ITA), IQ+1 (CZE), Geröly Quartet (HUN), Trió Kontraszt (FRA/HUN), Gentry Sultan (HUN), Santa Diver (HUN), Tudósok (HUN)
Létrehozott zenekarok:
Occupy (DK/HOL/USA/HUN) - Mette Rasmussen (szaxofon), John Dikeman (szaxofon), Jasper Stadhouders (gitár), Balázs Pándi (dob)
Spinifex (HOL/GER/POR) & Grencsó Kollektíva (HUN) - Tobias Klein (szaxofon, klarinét), Piotr Damasiewicz (trumpet), Jasper Stadhouders (gitár), Goncalo Almeida (basszusgitár), Philipp Moser (dob), Grencsó István (szaxofon, fuvola), Mezei Szilárd (brácsa), Pozsár Máté (zongora), Benkő Róbert (bőgő), Miklós Szilveszter (dob)
REPÜLNI, SZÁLLNI… / In the Spirit of György Szabados - Grencsó István (szaxofon, fuvola), Mezei Szilárd (brácsa), Pozsár Máté (zongora), Benkő Róbert (bőgő), Miklós Szilveszter (dob)
Artem (Altáj) & Ferenczi György & Rackajam - A műhely tagjai: Artem (Altáj, Dél-Szibéria, Oroszország) – ének, Etado Albert Mukando (Kongó) - gitár, ének, Yawu Kassegne (Togó) – ének, Ulrich Gábor (Budapest) – ütőhangszerek, Woytek Peczek (Lengyelország) – hang, Tornóczi Tibor - Dedina Mládeze, Szlovákia), Apáti Ádám (Budapest) – basszusgitár, Jankó Miklós – cayon, Pintér Zsolt – mandolin, Bizják Gábor - kürt
Mediawave Roma & Magyar Zenei Műhely – vezető: Both Miklós – résztvevők: ARTEM - ének (Altáj, Dél-Szibéria, Oroszország), CSILLIK DILARA - ujgur tánc (Budapest/Almatii), ETADO ALBERT MUKANDO - gitár, ének (Kongo), YAWU KASSEGNE - ének (Togo), WOYTEK PECZEK - konga (Lengyelország), DAVINIA JAÉN - ének (Spain), JUAN DIEGO SANTOS - gitár (Spain), HORVÁTH PÉTER - cayon, szájbőgő (Győr, Romungro Gipsy Band), LAKATOS FERENC - kanna, tánc (Győr, Romungro Gipsy Band)
& Palimo story (OLÁH DÁNIEL - ének (Jászfényszaru), BÍRÓ MÁRTA - ének (Dávod), RÁCZ RICHÁRD - billentyű (Salgótarján), BALOG TAMÁS "Cérna" - tambura (Mohács), BÁDER JÁNOS - cimbalom (Kápolna), MILÁK RICHÁRD - gitár (Pécs), SÁRA CSOBÁN - szaxofon (Győr), KÁLLAI GÉZA - basszusgitár (Bécs/Vienna), HORVÁTH PÉTER - dob (Budapest))

Balcony Players (BEL/HOL/SWE/USA) & Csángálló (HUN) Zenei Műhelye
Felvidéki Népi Műhely
2015 (Komárom)
AMP (HUN), Cactus Truck (HOL/USA), Eastern Boundary Quartet (USA/HUN), Gabriel Ferrandini & Pedro Souza (POR), Geröly Trió, Grencsó Kollektíva, Paal Nilssen-Love Large Unit (NOR), Syrius Legacy, Bujdosó János Trió, Iva Bittová (CZE), Kenderesi & Grencsó & Hajnóczy, Tapasztalt Ecsetek, Terra Profonda (ITA/HUN), Lepaseree (EST)
Létrehozott zenekarok:
Grencsó Ifjúsági Szabadcsapata – vezető: Grencsó István – Kisgyörgy Ilka (ének), Kapusi Viktor (szaxofon), Fazekas Ábel (klarinét), Csemovszky Márton (basszusgitár), Garami Sámuel Miksa (trombita), Horváth Hanna (ének), Katona Márton (dob), Menyhért Márton (gitár), Pálházy Henriett (ének), Kertész Endre (bőgő), Brassai Ábel (szaxofon), Németh Bendegúz (gitár), Tolnai Klára (ének)
Mediawave Akusztikus Zenei Műhely – vezető: Miquéu & Baltazar Montanaro (FRA) – Tijana Stankovic (SRB, hegedű), Horváth Dániel „Dudu" (hegedű), Brestyánszki Bernadett (SRB, cselló), Brestyánszki Dina (SRB, hegedű), Nadezda Bulanova (RUS, ének), Anastasila Krivoruchko (RUS, ének), Anna Witczak (POL, ének), Andrzej Jarzabek Fils (POL, hegedű), Katarzyna Bogusz (POL, hegedű), Daniel Kaczmarczyk (POL dob), Piotr Rejdak (POL, gitár), Grzegorz Kolbrecki (POL, bőgő), Brüll Ese (bőgő), Csák László (fuvolák), Diyar vna Derik (kurd, saz),Pottondy Ákos (laud), Meelika Hainsou (EST, ének), Kulno Malva (EST, harmonika), Paul Daniel (EST, gitár)
Mediawave Roma & Magyar Zenei Műhely – vezető: Both Miklós – résztvevők: (OLÁH DÁNIEL - ének (Jászfényszaru), BÍRÓ MÁRTA - ének (Dávod), RÁCZ RICHÁRD - billentyű (Salgótarján), BALOG TAMÁS "Cérna" - tambura (Mohács), BÁDER JÁNOS - cimbalom (Kápolna), MILÁK RICHÁRD - gitár (Pécs), SÁRA CSOBÁN - szaxofon (Győr), KÁLLAI GÉZA - basszusgitár (Bécs/Vienna), HORVÁTH PÉTER - dob (Budapest))
City Bum Bum - Afrikai Ütős és Tánc Műhely – oktatók: Norah McGettigen (IRE), Wojtek peczek (POL) dob), Joanna 'Azja' Kaminska (POL, ének), Ablay Badji (POL, kora), Csépfalvay Gábor (SLK), Makhult Gabi, Simon Csaba, Szombathelyi Patrik, Fehér Károly, Tóth Viktor (szaxofon)
Gyimesi Csángó Népi Műhely – vezető: Sára Ferenc, tankó Dezső, tankó Ilonka és a Zerkula zenekar…
ÖRDÖGKATLAN FESZTIVÁL - MEDIAWAVE UDVAR JAZZPROGRAMJAI
Kovács Udvarház, Kisharsány 2009 – 2015
2009
Rene Trossman Blues Band (USA/HUN), Harcsa Veronika Quartet, Dresch Quartet, Chris Potter Quartet (USA)/HUN), Singas Project, Alexander Balanescu Vonós Zeneni Műhelye (GBR/HUN)
2010
Ian Siegal (GBR), Baba Zula (TUR), Singas Project, Groveheadz Orchestra (AUT)
2012
Tóth Viktor Pillanatbalett Workshop, zzaj.HU – Geröly Jazz Műhely
2013
Peter Problem, Cactus Truck (USA/HOL), Geröly trió, Grencsó Kollektíva Kankalin
2014
Geröly trió, Zenészbeszélgetés Szabados Györgyről, Grencsó Kollektíva & Rudi Mahall (GER), Fiedl & Stadthouders (SWI/HOL)
2015
Szabad Zenei Műhely, Boma Family (BEL), Zenészbeszélgetés Dresch Mihállyal, Geröly trió

A győri után a szombathelyi önkormányzattól is megszabadulva, a Monostori erődben lubickoltunk az „önkormányzat nélküliség"-ben. Kivirágoztunk az új, szabad és független helyzetben, csaknem úgy éreztem magam, mint egykor, amikor 35 évvel korábban elindultunk, csak immáron több mint három évtizednyi tapasztalattal a hátam mögött. A következőkben idézek magamtól, az akkori gondolatok jobb megértése céljából:

„2010 környékén, a gazdasági válság hatására át kellett gondolnom a fehér emberre jellemző, növekedésknyszerrel teli szervezői tevékenységemet. Egyre jobban ráeszméltem az erősen devalválódó és egy nyomtávra járó fesztiválvilág problémáira. Röviden: a fesztiválok elvesztették egyedi, közösségi ünnep jellegüket és multi mintára fogyasztáscentrikus, fogyasztásgerjesztő, szolgáltató konstrukciókká váltak. Ennek csapdáiba való elsüllyedés helyett inkább egy realistább és a kor adottságaihoz jobban igazodó új utak keresésébe kezdtem. Ennek első állomása lett az, hogy az addig ránk jellemző kultúraterjesztés elsődlegessége mellett, annak erényeit megtartva, a közösség építést és alakítást állítottuk fókuszba. Jelzésként 2012-től fő rendezvényük (Mediawave) nevében a „fesztivál" szót „együttlét"-re cseréltük. És számos gyakorlati formát próbáltunk ki az utóbbi években arra, hogy lehet a közönségből közösséget „csinálni"! Egyre határozottabban feszegettük az örök kérdést: a „növelés vagy nevelés" a cél? Ennek új fokozata, az idén (2016) megfogalmazott „lassú víz" mozgalom, amely még koncepciózusabban és a környezettudatosság minél több formáját gyakorolva keresi a kultúraterjesztés és közösségépítés lehetséges új útjait."
Itt tartunk most, és ennek továbbra is része az improvizatív zene terjesztése és új útjait kereső verziók támogatása valamint a magyar muzsikusok nemzetközi pozícióba helyezése, hogy kikerüljenek Magyarország határán, a mai napig is emelkedő szellemi vasfüggöny okozta zártságból, és részei lehessenek a világ aktuális jazzmozgásainak. Tesszük, amíg tudjuk.
De a spájzban már itt vannak az oroszok! Itt az új, máshogy fogalmazó generáció…

DÁNIEL BALÁZS ÉS A BOOGIEFESZT PROSPERÁLÁSA

A jazz egyfajta folyamatosságát Győrött Dániel Balázs koncepciózusan vitt boogiewoogie mozgalma jelzi, aki nem csak muzsikusként prosperál, hanem 2008 óta szervezi az ország egyetlen boogiewoogie fesztiválját, az idén (2016) már a kilencedik alkalommal. Kiadott CD-i és a szépen fejlődő fesztivál programjai a kronológiában olvashatók.
Az előző időszaknál ismertettük indulását és ismét folytatjuk weboldaláról:" Magyarországon egyre nagyobb népszerűségnek örvend a boogiewoogie, melynek lüktetése, ritmusossága és virtuozitása első pillanattól fogva magával ragadó. Dániel Balázs, a tehetséges győri boogiewoogie zongorista célul tűzte ki, hogy koncertekkel és saját CD-kel közkedveltté tegye és megszerettesse ezt a zenei irányzatot. A boogiewoogie magyarországi nagykövete hazai sikerei mellett rangos külföldi boogiewoogie és blues fesztiválok rendszeres fellépője. Balázs egyedi stílusával, kreatív ötleteivel és virtuóz előadásmódjával új színt visz a boogiewoogie világába. Koncertjei során blues, stride és neworleans jazz stílusú szerzeményekből is hallhat ízelítőt a közönség."

DÁNIEL BALÁZS LEMEZEI ÉS A BOOGIEFESZT PROGRAMJA CD

Burning Fingers /2008/ Dániel Balázs (zongora)

Boogie In 3 /2010/

Dániel Balázs (zongora), Koch Barnabás (dob), Zink Ferenc (nagybőgő, basszusgitár) - vendég: Tóth Balázs (szaxofon)

Boogie Cocktail /2012/

Dániel Balázs (zongora)

Flying 4 Hands /2013/

Dániel Balázs (zongora), Robert Roth (zongora) - vendég: Koch Barnabás (dob)

BOOGIEFESZT PROGRAMJA

(a fesztivál kialakulása, fellépői)

Első magyarországi

BOOGIE WOOGIE és BLUES EST

2008. december 6.

2. BOOGIE WOOGIE és BLUES EST

2009. december 11.

Dániel Balázs & Silvian Zingg, Koch Barnabás, Zink Ferenc, Hergenröder Jácint, Hergenröder-Kovács Réka, Kramarik Endre, Horváth Emőke és további meglepetésvendégek…

3. BOOGIE WOOGIE és BLUES EST

2010. december 11.

Dániel Balázs Trió, Boogie Boys (PL), Michael Pewny (A) és további meglepetésvendégek…

4. BOOGIE WOOGIE EST PROGRAMJA

2011. december 3.

Házigazda: Dániel Balázs

További fellépők: Robert Roth (AUT), Koch Barnabás és Zink Ferenc (a trió tagjai), Mike Sanchez (UK)

5. BOOGIEFESZT PROGRAMJA

2012. december 6-8.

Házigazda: Dániel Balázs és Koch Barnabás & Zink Ferenc (a trió)

További fellépők: Christoph Steinbach (AUT), Christian Christl (DE), Streetrockers (HU/SRB), Grzegorz Cherubinski & Agnieszka Cherubinska (PL) és további meglepetésvendégek…

6. BOOGIEFESZT PROGRAMJA

2013. december 12-14.

Házigazda: Dániel Balázs és Koch Barnabás & Zink Ferenc (a trió)

További fellépők: Nicolle Rochelle (USA), Andi Heinrich (DE), Siggi Fassl (AU), Thorbjorn & Susanne (NOR), Hungária Tribute és további meglepetésvendégek…

7. BOOGIEFESZT PROGRAMJA

2014. december 4-6.

Házigazda: Dániel Balázs és Koch Barnabás & Zink Ferenc (a trió)

További fellépők: Benkó Sándor, Gájer bálint, Edwin Kimmler (DE), Chase Garrett (USA), Albert Koch (DE), Friends Big Band, Mojo Workings, Grzegorz Cherubinski & Agnieszka Cherubinska (PL), Rasmus Holmqvist (SWE) és további meglepetésvendégek…

8. BOOGIEFESZT PROGRAMJA

2015. december 3-5.

Házigazda: Dániel Balázs és Koch Barnabás & Zink Ferenc (a trió)

További fellépők: Fenyő Miklós, Bolyki Balázs és a Bolyki Soulgospel Kórus, Lluís Coloma (ESP), Daniel Ecklbauer (AUT), Pleszkán Éska, Ivan Katrunov & Tatjana Georgiievska (UKR), Markus Kakuska & Jessica Kaiser (AUT) és további meglepetésvendégek…

9. BOOGIEFESZT PROGRAMJA

2016. december 8-10.

- Wendy DeWitt (USA) - amerikai zongoristanő San Franciscoból
- Frank Muschalle Trió (D) – napjaink egyik legkiválóbb európai boogie woogie zenekara
- Pribojszki Mátyás (HU) – virtuóz szájharmonikás, a hazai blues zenei élet ikonikus alakja
- Nirek Mokar (FR) – indiai származású 14 éves zongorista
- Slezák Csaba (HU) – a fiatal boogie woogie zongorista generáció legkiválóbb hazai képviselője
- Thorbjorn Solvoll Urskog & Flora Bouchereau (NOR/FR)
- Sondre Olsen Bye & Tatiana Georgiievska (NOR/UKR) – profi boogie woogie táncosok
- Dániel Balázs Boogie Woogie Trió (HU) – Koch Barnabás (dob), Zink Ferenc (bőgő), Dániel Balázs (zongora), a fesztivál házigazdája

…és további meglepetésvendégek!

MEDIAWAVE KIADVÁNYOK

„Repedések - Valami jazz Győrött" (1997)

a győri jazzélet első lépései és nemzetközivé válása a Győri Nemzetközi Jazzkoncert-sorozat 15 éves évfordulójára

Grencsó Kollektíva: In ragtime (1997) MWR001

Egy folytatás nélkül maradt CD kiadási tevékenység első és egyben utolsó darabja.

Grencsó István – fúvósok, Ágoston Béla – fúvósok, Beke Tamás – tangóharmonika, Jeszenszky György – dob.

Kátai Zoltán: Muzsikáló erátó (1998) kiadott műsoros magnókazetta

Pajzán és erotikus dalok, erotikus népmesék és történetek Janus Pannoniustól a háborús bakanótákig, Pálóczy Horváth Ádámtól Bartók Béla népdal gyűjtéséig. A felvétel a 98-as Mediawave Fesztiválon, a Börtöngalériában készült (régi megyei pincebörtön), Győr, 1998. május 2.

Villányi László: A szabadkai villamos (1998) magyar – szerb –angol nyelvű verseskötet (a szabadkai Rukovet Kiadóval közös kiadásban)

„Csak a szépre emlékezem" – Mediawave emlékkönyv (2000) – készült a 10 éves évfordulóra és az első 9 év adatait, újságcikkeit, hangulatfotói tartalmazza, valamint személyes visszaemlékezéseket.

„Fekete és fehér ötvenes évek" – Jürgen Schadeberg fotókönyve (2004) az 1950 óta Dél-Afrikában élő fotográfus kiállításához kapcsolódó kiadvány

Nem „Csak a szépre emlékezem" – 25 éves kiadvány (2015)

Továbbá minden évben jelent meg fesztiválkatalógus és programfüzet, ami részletesen, bőséges leírásokkal együtt tartalmazza a jazzprogramokat.

Konferenciakötetek:

Pillanatképek a romák múltjából (1998)

Kiadta: Romológiai Kutatóintézet közleményei, első évfolyam 1. szám

az 1997 évi első tudományos konferencián elhangzott előadások kötete

Szerkesztő: Bana József és Perger Gyula

Piroslámpás évszázadok (1999)

Kiadta: Győri Városi Levéltár

az 1998 évi prostitúciótörténeti tudományos konferencián elhangzott előadások kötete

Szerkesztő: Bana József

Jó tanácsok a konyhára (2000)

Kiadta: Mediawave Alapítvány

Kovács Márk bencés szerzetes étkezési tanácsai és receptjei (Bakonybél, 1850)

Szerkesztő: Perger Gyula

Hedonizmus (2001)

Kiadta: Győri Városi Levéltár (Győri Tanulmányok 2001/25)

az 1999 évi hedonizmus történeti tudományos konferencián elhangzott előadások kötete

Szerkesztő: Bana József

Bűn és bűnhődés I-II. kötet (2001)

Kiadta: Győri Városi Levéltár (Győri Tanulmányok 2001/23-24)

a 2000 évi bűn és bűnmegelőzés történeti tudományos konferencián elhangzott előadások két kötete

Szerkesztő: Bana József

Homo Ludens I-II. kötet (2002)

Kiadta: Győri Városi Levéltár (Győri Tanulmányok 2001/26-27)

a 2001 évi tudományos konferencián elhangzott előadások két kötete, amely témája a cirkuszok, a varieték, a kintornások, a bohócok, a színészek, színjátszás, kaszinók, mozik kialakulása, szerencsejátékok, szórakozást segítő egyesületek, játszóházak, a játékok története és gyártása, a játékok szerepe az oktatásban, valamint az óvodák kialakulása volt.

Szerkesztő: Bana József

Slachta Etelka soproni úrilány naplója I-V. kötet /1838-1843/

I.kötet: **„…kacérkodni fogok vele."** /1838-1840/ (2004)

II. kötet: **„…kacérkodni fogok vele."** /1840 március-december/ (2005)

III. kötet: **„…kacérkodni fogok vele."** /1840 december - 1841 augusztus/ (2006)

IV. kötet: **„…kacérkodni fogok vele."** /1842-1843/ (2007)

V. kötet: **„Azért én önnek sem igent, sem nemet nem mondtam."** /válogatás Slachta Etelka és Szekrényessy József leveleiből/ (2008)

Kiadta: Mediawave Alapítvány

Szerkesztő: Katona Csaba

Huszonkét nap (2006)

Kiadta: Mediawave Alapítvány

Nagy Zoltán feljegyzései 1956. október 23 – november 13.

Szerkesztő: Perger Gyula

Családok, családfák, generációk (2008)

Kiadta: Magyar Országos Levéltár, Mediawave, Győri Városi Levéltár (Mediawave Konferenciák I.)

a 2007. május 2-3-án megrendezett tudományos konferencián elhangzott előadások kötete

Szerkesztő: Bana József – Katona Csaba

Szigorúan ellenőrzött vonatok (2009)

Kiadta: Magyar Országos Levéltár, Mediawave, Győri Városi Levéltár (Mediawave Konferenciák II.)

a 2008. április 29-én megrendezett tudományos konferencián elhangzott előadások kötete

Szerkesztő: Bana József – Katona Csaba

„Franciák Magyarországon, 1809" I-II. kötet (2010)

Kiadta: Magyar Országos Levéltár, Mediawave, Győri Városi Levéltár (Mediawave Konferenciák III-IV.)

a 2009. április 29-30-án megrendezett tudományos konferencián elhangzott előadások kötete

Szerkesztő: Bana József – Katona Csaba Szerkesztő: Bana József

Kémek, ügynökök, besúgók (2014)

Kiadta: Vas Megyei Levéltár

az első szombathelyi Mediawave Fezstivál keretében megrendezett (2011. június 3.) tudományos konferencián elhangzott előadások kötete

Szerkesztő: Katona Csaba

Végül az emlékkiadványt szerkesztő, összefogó személy szakmai életrajza. Legyen rögzítve az életpálya mai állapota:

HARTYÁNDI JENŐ

szül.: Győr, 1956. 03. 13.

végzettségek:
távközlési mérnök, közművelődési szakember

díjak:
1997 Magyar Köztársaság Kiskeresztje - civil kulturális munkájáért
2003 Bezerédj-díj – európai kulturális munkájáért
2014 Balázs Béla-díj – filmes és filmszakmai tevékenységéért
2016 Pernye András-díj – a jazz területén kifejtett elméleti és szervezői tevékenységéért

Civil, kulturális tevékenységek:

SZERVEZŐ ÉS KÖZÖSSÉGÉPÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK

1./ **KLUB ÉS FESZTIVÁLSZERVEZÉS**

1976 – 1985	alapító szervező - első Győri Jazzklub
1982 – 1983	főszervező - a zenetörténeti jelentőségű, első magyarországi független koncertsorozat (!) - Győri Nemzetközi Jazzkoncert-sorozat (Anthony Braxton, Roscoe Mitchell, George Lewis, RovaSax. Quartet…)
1991 –	fesztiváligazgató, művészeti vezető, - „Fényírók Fesztiválja – Mediawave/Tartóshullám” Nemzetközi Film és Zenei Együttlét (először önkénteseként, majd főállásban) fő helyszín: Győr (1991-2009), Szombathely (2010-2011), Komárom –Monostori Erőd (2012 -) és nemzetközi helyszínek: Ausztria, Csehország, Lengyelország, Románia, Szerbia, Szlovákia)
1992 – 1998	társszervező - Bilibáncs Népi Hagyományőrző Tábor és Fesztivál, Rábapatona
1992 –	szervező - Mediawave Nyári Film és Fotó Tábor, Novákpuszta, Rábapatona, Ravazd, Cirta (ROM), Kászonjakabfalva (ROM), Kisharsány, Somogyfajsz
1993 – 1995	társszervező - Alter-Native Nemzetközi Rövidfilm Fesztivál, Marosvásárhely (videó)
1997 –	szervező - Mediawave minifesztiválok – Prága, Berlin, Párizs, Bordeaux, Peking, Almati, Lhasza, Novoszibirszk, Szabadka, Székelyudvarhely, Kolozsvár, Pozsony, Bécs, Amszterdam, stb.
1997 – 1998, 2002	Győri szüret – Civil kultúrprés, Győr
1999 – 2008	művészeti vezető – Rómer ház – Underground Klub, Győr
1999 – 2009	szervező – Bakonyalji vigasságok (Románd, Ravazd, Lázi, Kajárpéc, Écs)
2005 – 2011	elnökségi tag – Magyar Fesztivál Szövetség,
2009 – 2015	társszervező - Ördögkatlan Fesztivál, Mediawave üst, Kovács udvarház
2015 - 2016	cselekvő közösségek munkacsoport tagja - Nemzeti Művelődési Intézet
2016 –	főszervező - „Nyári berek” Környezettudatos Alkotó és Közösségépítő Együttlét, Somogyfajsz – a „lassú víz” mozgalom indító eseménye

FILMES TEVÉKENYSÉGEK

1./ **FILMSZAKMAI TEVÉKENYSÉGEK**

1984 – 1990	tag - Győri Amatőrfilm Stúdió
1990 – 2000	alapító és vezetőségi tag - Győri Vizuális Műhely Egyesület
1992 – 1997	elnökségi tag - Magyar Független Film és Video Szövetség
1996 – 1999	játékfilmes kuratórium tag - Magyar Mozgókép Alapítvány
1999 – 2003	4K kuratórium tag – Magyar Mozgókép Közalapítvány
1999 – 2003	kuratórium tag - Budapest Mozi Közalapítvány
2003 – 2006	filmterjesztési kuratórium tag – Magyar Mozgókép Közalapítvány
2009 – 2011	vezető – Győri Regionális Filmalap
2009	40. Magyar Filmszemle zsűritag – nagyjátékfilm kategória

2./ **FILMTERJESZTÉSI TEVÉKENYSÉG**

1991 –	fesztiváligazgató, művészeti vezető, - „Fényírók Fesztiválja – Mediawave/Tartóshullám” Nemzetközi Film és Zenei Fesztivál,
1996 – 1999	ügyvezető igazgató – Rába mozi - Rába Cinema Kft, Győr
1999 – 2008	művészeti vezető – Rómer ház – Hrabal Artmozi, Győr

3./ **FILMOKTATÁS**

1992 –	főszervező, operatőr oktató - Mediawave Nyári Film és Fotó Tábor, Novákpuszta, Rábapatona, Ravazd, Cirta (ROM), Kászonjakabfalva (ROM), Kisharsány, Somogyfajsz
2006 –	5-8 napos filmes műhelyek a Mediawave Passport Control Nemzetközi Filmes Műhelyek-sorozatában, évente 3-4, 39 alkalommal volt eddig
2011 –	egy-egy hetes filmkurzusok a pannonhalmi Bencés Gimnáziumban
2011 – 2013	filmes gyakorlatvezető – Nyugat-Magyarországi Egyetem, Szombathely
2013 – 2014	„Újrahasznosított hagyományok” című TÁMOP projekt filmes oktatója 7 oktatási intézményben
2016	Nemzeti Művelődés Intézet megbízásából két megyében filmes mentor

4./ **FILMKÉSZÍTÉS**

A 70-es vége óta folytat filmkészítő tevékenységet. Eddig kísérleti-, tánc-, kisjáték, de többségében dokumentumfilmeket készített, és nagyszámú koncert- és táncdokumentációt. (Neve beírása 1000 feletti találatot dob ki alkotóként – rendező, szerkesztő, operatőr, vágó – a www.mediawavearchívum.hu weboldal.) De ma már elsősorban nem filmkészítőnek tartja magát, hanem sokkal inkább „közösséggyűjtő”-nek, amit tágabb kategóriának tart és e fogalomkörnek csak egyik része a vizuális megörökítés. Filmjei és dokumentációi jelentős többsége – a 80-as éves közepétől – különböző hazai, határokon túli magyar közösségek (néha rokon népek – ujgur, baskír, altáji) életének, hangulatainak – hosszú távú – megörökítésével foglalkozik. A nyolcvanas évek közepétől az ezredfordulóig rendszeres résztvevője, versenyzője volt magyar és nemzetközi filmfesztiváloknak, amely során több díjat kapott.

SZEKESZTŐI ÉS KIADÓI TEVÉKENYSÉGEK

1979 – 1989	főszerkesztő, kiadó - Jazz Studium elméleti folyóirat és zenei mellékletei (kazetta és lemez) - története
1995 – 1997	alapító tag - Adyton Records lemezkiadó - története
1991 –	szerkesztő - a Mediawave keretében megjelentetett CD-k, DVD-k, verses és tanulmánykötetek, fotóalbumok
1997	szerkesztő – „Repedések” – valami jazz Győrött – győri jazztörténeti kiadvány
2000	szerkesztő - „Csak a szépre emlékezem” – 10 éves Mediawave emlékkiadvány szerkeztője
2006 –	szerkesztő - a Mediawave Filmarchívum és webTV
2013 –	szerkesztő - aEtnikARChiv, az Etnikai Kisebbségek Film- és Fotóarchívumának és webTV (az EMMI támogatásával)
2015 –	szerkesztő – Győr város nem hivatalos közösségei (1950-) weboldal
2015	szerkesztő - (nem)„Csak a szépre emlékezem” – 25 éves Mediawave emlékkiadvány
2016	a Fesztiválturizmus kötet egyik fejezetének szerzője (Akadémia Kiadó) – „Mediawave – Növelés vagy nevelés, az antifesztivállá válás 25 éves folyamata” fejezetcímmel
2016	szerkesztő - 40 éve indult az első győri jazzklub – győri jazztörténeti kiadvány

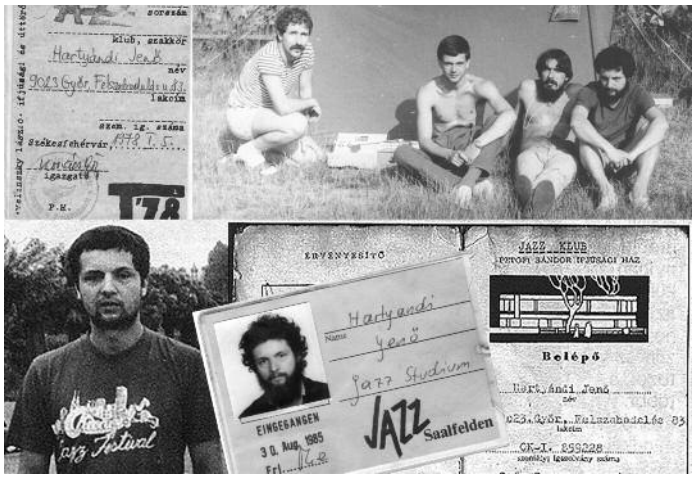

A jazz győri betiltása 1940

Győr rendezett tanácsú város közönségének

Tárgy: Jazz zene nyilvános játszásának eltiltása

Az ország területének újabb örvendetes kiegészülése parancsoló szükségként írja elő azt, hogy életünket teljesen nemzeti alapra helyezzük és kiküszöböljük mindazokat at idegen elemeket, amelyeket nem a magyar élet értékesebbé tételére, hanem meghamisítására csempészték be a nemzeti élettől távol álló rétegek. Ilyen idegen elem a jazz zene, amely Észak-Amerikában néger elemekből alakult ki, az ottani keverék népesség körében népszerűvé vált, majd a nemzetközi zsidóság sajátította ki és annak közvetítésével terjedt el Európa államaiban. A jazz zene nekünk idegen szólamvezetése, ütemrendszere nagy mértékben alkalmas arra,hogy népi sajátságainkból kivetkőztessen bennünket és ez az izgató, kiegyensúlyozatlan zenei kifejezési mód az egyszerűbb emberek gondolkodására és viselkedésére hátrányos befolyást gyakoroljon.
Hazánkban Budapest Székesfőváros túlzott hatást gyakorol a vidékre és korunkban a rádió alakítja ki igen nagy mértékben az emberek érzésvilágát és ízlését. Sajnálattal állapítjuk meg ezt, hogy a budapesti, nagyrészt idegen származású zeneszerzők és a Budapestről divatba jött külföldi jazz számok, valamint a rádióban hallott jazz zene már a vidéken is teljesen háttérbe szorítja a magyar népdalokat és megakadályozza az igazi művelődési értéket jelentő klasszikus zene népszerűsödését. Ezért igazgatóságunk felirattal fordul egyidejűleg a Miniszterelnök Úrhoz, a Belügyminiszter Úrhoz, valamint a Vallás és Közoktatásügyi Miniszter Úrhoz és kéri tőlük azt, hogy a jazz zene a rádióműsorából tűnjék el, a jazz zene nyilvános helyen játszása pedig büntető rendelkezés alá essék.
Kérjük a törvényhatóság közönségét, hogy ehhez az indokolt mozgalmunkhoz csatlakozzék és hasonló tartalmú felirattal forduljon a nevezett Miniszterelnök, illetve Miniszter Urakhoz és keresse meg egyöntetű állásfoglalás végett a társtörvényhatóságokat.
Bízunk abban, hogy a törvényhatóság hazafiasan érző közönsége mozgalmunkhoz csatlakozik és azt diadalra juttatja. Felhívjuk a törvényhatóság közönségének figyelmét arra is, hogy törvényhatóságnak is módja van a kérdés szabályozására, mert egyik legősibb jogának: a szabályrendeleti jognak felhasználásával a törvényhatóság területére tilalmat állíthat fel.

Kelt a TESZ igazgatóságának, Budapesten,
1940. évi szeptember hó 27.-én tartott ülésén.

Végvári jazzélet múltja, jelene és jövője Győrött

Negyven év terjedelmes idő, a győri jazzélet történetét tekintve különösen. Mint egy emberöltő, volt benne bájos és naiv gyermekkor (az első győri jazzklub első 5 éve, TK Jazzklub), „majd én megmutatom” kamaszkor (Győri Nemzetközi Jazz-koncert-sorozat, Vasutas Jazzklub), a fiatal és érett felnőttkor, kalandozásokkal és tetterős szakaszokkal (Mediawave Fesztivál, GyőrFree), megfáradt öregkor önkéntes emigrációval, mert „senki sem lehet próféta a saját hazájában”.
A 2010 utáni helyezet a jazz győri végnapjai jelzővel is illethetnénk. Szórványos koncertek, koncepció nélkül – mondhatnánk sommásan. De remélem, hogy előbb-utóbb majdcsak felbukkan az utánpótlás, aki újból elkezdi, ahogy már fel is bukkant, és körmeit élesíti. Aztán jönnek még későbbi korok, jazzel fertőzött újabb utódok, akik erről az időszakról talán mit sem tudnak. De ha mégis, nekik esetleg segítség lehet, és tanulságok sorával szolgálhat az elmúlt 40 év győri jazztevékenységének ezen összefoglalása. Érdekesek lehetnek a csúcspontok és a buktatók, továbbá a „munkás hétköznapok”. Adhatnak erőt, de a kedvet is elvehetik.
A jövő jazzerének azonban azt mindenképpen tudnia kell, hogy „nem lehet kétszer ugyanabba a folyóba lépni”. A történelem nem ismétli önmagát. Mindenki járja a maga (jazz) útját.
A mi generációnknak ennyi lehetőség jutott, 35 sikerekben és kudarcokban gazdag esztendő Győrött, és azóta kívüle. Köszönet mindenkinek, akik ezt bármilyen módon segítették. Úgy gondolom, nem kell szégyenkeznünk közös munkánk összesített eredményei miatt. Erről szól ezen összefoglalás. Ami kimaradt és később előkerül – fotó, adat -, azt a „Győr város nem hivatalos közösségei” weboldalon folyamatosan pótoljuk, amihez köszönettel várjuk minden egykori szereplő segítségét, információját.

Hartyándi Jenő

Kiadja a
MEDIAWAVE Nemzetközi Vizuális Művészeti Alapítvány
Felelős kiadó: Hartyándi Jenő
Tervezés: Nagy Péter
2016